PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XXXVIII Nr. 7930 | Sîmbătă 28 decembrie 1968 | 12 PAGINI — 40 BANI

ÎNCHEIEREA LUCRĂRILOR CELEI DE-A XII-A SESIUNI A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

În cursul dimineții de vineri au continuat lucrările celei de-a XII-a sesiuni a celei de-a V-a legislaturi a Marii Adunări Naționale.

La sosirea în sala de ședințe, deputații și invitații au întîmpinat cu aplauze îndelungate pe tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Emil Bodnaraș, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Janos Fazekas, Petre Lupu, Manea Mănescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Vasile Vîlcu.

Erau prezenți membrii Consiliului de Stat.

În tribune se aflau numeroși invitați, șefi ai misiunilor diplomatice, ziariști români și corespondenți ai presei străine.

Ședința a fost condusă de tovarășul Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale.

În continuarea ordinii de zi, ministrul finanțelor, Virgil Pîrvu, a prezentat expunerea la proiectul de Lege privind impunerea veniturilor realizate din activități agricole. Raportul comisiilor economico-financiară, pentru agricultură și silvicultură și juridică a fost ținut de deputatul Vasile Mateescu, președintele Comisiei pentru agricultură și silvicultură.

La dezbaterea generală asupra acestui proiect de lege au luat cuvîntul deputații Vasile Vîlcu, președintele Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, Iosif Orban, inginer agronom la cooperativa agricolă de producție din Păpăuți, județul Covasna, Maria Zidaru, președinta cooperativei agricole de producție din comuna Păulești, județul Satu Mare, Ion Drăghici, președintele cooperativei agricole de producție din comuna Putinelu, județul Ilfov, Ioan Popa, președintele cooperativei agricole de producție din Bălcaciu, județul Alba, și Nicolae Tăbîrcă, prim-secretar al Comitetului județean Dîmbovița al P.C.R., președintele Consiliului popular județean.

Proiectul a fost discutat apoi pe articole și supus votului deputaților.

Marea Adunare Națională a adoptat prin vot secret, cu bile, Legea privind impunerea veniturilor realizate din activități agricole.

(Continuare în pag. a X-a)

ÎN INTERIORUL ZIARULUI

● LEGEA PENTRU ORGANIZAREA JUDECĂTOREASCĂ ● LEGEA PRIVIND COMISIILE DE JUDECATĂ ● LEGEA PENTRU ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA PROCURATURII REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA ● LEGEA PRIVIND IMPUNEREA VENITURILOR REALIZATE DIN ACTIVITĂȚI AGRICOLE ● LEGEA PRIVIND AMORTIZAREA FONDURILOR FIXE

COMERȚUL pe suportul viguros al economiei naționale

Ion PĂȚAN
ministrul comerțului interior

O caracteristică esențială a dezvoltării economiei noastre naționale o constituie creșterea puternică și în ritm susținut a producției materiale, ca bază a ridicării continue a nivelului de trai al populației — obiectiv central al politicii partidului.

Elementul determinant al realizărilor importante obținute în actualul cincinal în creșterea rapidă a forțelor de producție îl reprezintă — așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta plenară a C.C. al P.C.R. — justa repartizare a venitului național între fondul de consum și fondul de acumulare. Este neîndoielnic că, numai în măsura în care din venitul național se asigură o pondere însemnată fondului de acumulare, ce permite reluarea an de an a producției pe o scară tot mai mare, se poate realiza mersul înainte al societății, progresul material și spiritual al poporului. Înfăptuirea consecventă a Directivelor Congresului al IX-lea și a hotărîrilor Conferinței Naționale a P.C.R. privind dezvoltarea producției materiale a asigurat creșterea continuă a veniturilor naționale, precum și a veniturilor bănești ale populației, care au sporit în 1968 cu aproape 10 miliarde lei față de anul precedent.

Asigurînd legătura dintre producție și consum, comerțul îndeplinește funcții sociale și economice importante, iar rolul său devine tot mai activ pe măsura creșterii și dezvoltării complexe a economiei noastre naționale. Mai mult de două treimi din fondul de consum individual al populației se satisface pe calea cumpărărilor de mărfuri, care au o considerabilă pondere în cheltuielile bănești ale populației. Un indice caracteristic al creșterii nivelului de trai și al aportului comerțului la realizarea acestui obiectiv important al politicii partidului îl constituie faptul că **în primii trei ani ai cincinalului s-a realizat un ritm mediu anual de creștere a vînzărilor ce corespunde limitei superioare a ritmului prevăzut în Directivele Congresului al IX-lea.** Numai în anul 1968 s-au vîndut populației mărfuri în valoare de peste 84 miliarde lei, cu circa 9 la sută mai mult decît în anul precedent, revenind în medie, pe un locuitor, o desfacere de 4 290 lei. Progresul însemnat înregistrat în acest an de producția bunurilor de consum, sporirea veniturilor bănești ale populației, organizarea în mai bune condiții a activității de aprovizionare și desfacere a mărfurilor, ca și efortul depus de aparatul comercial au constituit principalii factori ai creșterii vînzărilor de mărfuri prin comerțul cu amănuntul.

Creșterea în anul 1968 a cererii de mărfuri alimentare, ca și posibilitățile sporite ale industriei noastre alimentare, care s-a dezvoltat într-un ritm susținut, au determinat realizarea unui ritm de creștere a vînzărilor de asemenea mărfuri cu circa 11 la sută mai mare față de anul precedent, situîndu-se la un nivel superior mediei. Desfacerea unor cantități sporite la principalele produse alimentare și îndeosebi la cele cu valoare nutritivă mai ridicată, bogate în proteine și calorii, ca și realizarea unui echilibru între produsele care se pot consuma în stare naturală și cele industrializate, reflectă preocuparea producției și comerțului pentru asigurarea unui fond de mărfuri în măsură să contribuie la creșterea consumului populației și îmbunătățirea structurii sale.

Satisfacerea mai deplină a cererii populației pentru articole de îmbrăcăminte și încălțăminte este ilustrată de caracterul dinamic al vînzărilor realizate la aceste grupe de mărfuri. În anul 1968, volumul vînzărilor prin comerțul socialist a crescut, față de anul precedent, cu 14 la sută la confecții, cu 12 la sută la tricotaje, sporuri însemnate înregistrîndu-se și la țesături, încălțăminte, galanterie.

În strînsă dependență de ritmul înalt de creștere a construcțiilor de locuințe — preocupare de seamă a politicii partidului — a sporit în pro-

(Continuare în pag. a X-a)

Ședința Biroului Executiv al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste

În ziua de 27 decembrie a.c. a avut loc, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, ședința Biroului Executiv al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.

Biroul Executiv a examinat și aprobat propunerile de candidați ai Frontului Unității Socialiste pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională.

De asemenea, Biroul Executiv a desemnat reprezentanții Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste în Comisia Electorală Centrală.

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A PRIMIT DELEGAȚIA DE ACTIVIȘTI AI P.C.U.S.

Vineri la amiază, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, împreună cu tovarășul Virgil Trofin, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., a primit delegația de activiști ai Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, condusă de tovarășul G. I. Popov, membru al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al Comitetului orășenesc Leningrad al P.C.U.S., care, la invitația C.C. al P.C.R., face o vizită în țara noastră.

La primire au luat parte tovarășii Aldea Militaru, membru al C.C. al P.C.R., și Andrei Cervencovici, membru supleant al C.C. al P.C.R.

A fost prezent I. S. Ilin, însărcinat cu afaceri ad-interim al Uniunii Sovietice la București.

Cu acest prilej a avut loc o convorbire, care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, tovărășească.

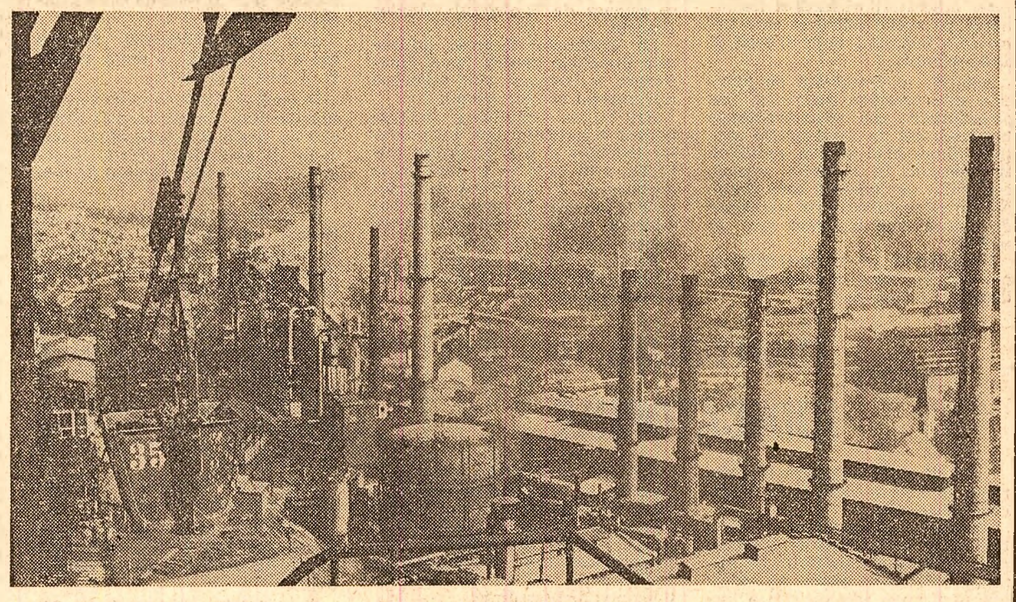

Puterea industrială a Reșiței

Foto : M. Andreescu

1969 — AN HOTĂRÎTOR AL CINCINALULUI

Angajamente pentru sporirea aportului științei la dezvoltarea economiei naționale

Scrisoarea adresată de Prezidiul Academiei tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

„Prezidiul Academiei Republicii Socialiste România, întrunit astăzi, 26 decembrie 1968, a analizat cu deosebită atenție sarcinile importante care stau în fața Academiei în procesul aplicării consecvente a indicațiilor trasate de partid privind orientarea întregii activități științifice spre cerințele progresului material și spiritual al țării.

Ideea programatică cuprinsă în lucrările Congresului al IX-lea al P.C.R. de a transforma progresiv știința într-o forță de producție a societății noastre, idee reluată și îmbogățită în cuvîntările dumneavoastră rostite la Plenara C.C. al P.C.R. din 16—17 decembrie a.c. și la Conferința organizației de partid a municipiului București, a avut un profund răsunet în conștiința tuturor lucrătorilor pe tărîm științific.

Prezidiul Academiei consideră între datoriile sale de mare actualitate de a sprijini eforturile cercetătorilor din unitățile proprii îndreptate spre realizarea de produse și tehnologii noi, spre îmbunătățirea calității produselor și perfecționarea tehnologiilor existente, spre continua ameliorare a organizării producției și a muncii, spre alte direcții ale înfăptuirii progresului tehnic în economia națională. De asemenea, Academia înțelege că trebuie intensificată preocuparea pentru ca cercetările fundamentale pe care le întreprinde să fie orientate cu precădere spre soluționarea în perspectivă cît mai apropiată a unor probleme de interes major, să realizeze avansul care să permită conjugarea rezultatelor cercetării științifice cu tendințele și direcțiile de dezvoltare a economiei naționale și a vieții sociale.

În lumina indicațiilor trasate de conducerea de partid și a angajamentelor pe care le-am supus în ultimul timp atenției dumneavoastră, Prezidiul Academiei consideră necesar să stabilească pentru actuala etapă următoarele obiective principale :

1. Concentrarea tematicii de cercetare a unităților Academiei asupra unor probleme majore ale dezvoltării economice și sociale a țării și folosirea potențialului lor de creație științifică, în vederea scurtării termenelor de soluționare a acestor teme ;

2. Stabilirea de responsabilități concrete în domeniul valorificării rezultatelor în producție, atît la nivelul institutelor cu profil tehnic și aplicativ, cît și la nivelul Academiei ;

3. Concentrarea activității științifice, a potențialului uman și a bazei materiale, prin consolidarea unităților existente, eliminarea unităților mici, cu eficiență scăzută și prin perfecționarea structurii interne a institutelor și centrelor de cercetare ;

4. Stimularea curentului de opinie favorabil dezvoltării activității științifice pe baze contractuale, factor important al legării științei de cerințele producției, ale economiei, întreprinzînd, în acest sens, acțiunile care să contribuie la încheierea de contracte între unitățile de cercetare ale Academiei și întreprinderile economice, spre a asigura acoperirea, în măsură cît mai mare, a cheltuielilor unităților din domeniul științelor tehnice și aplicative ;

5. Participarea activă a oamenilor de știință din Academie — în strînsă legătură cu Comitetul de Stat al Planificării, cu Consiliul Economic și Consiliul Național al Cercetării Științifice — la elaborarea de programe prioritare de cercetare științifică, puternic ancorate în realitățile economice ale țării ;

6. Crearea de condiții în care cercetarea aplicativă

(Continuare în pag. a XI-a)

În PAGINA A XI-A : Angajamente ale Institutului politehnic București, Institutului agronomic Timișoara, Institutului de proiectare de aparataj electrotehnic și instalații de automatizare, Centrului de cercetări tehnice-Iași, Institutului de petrol, gaze și geologie București.

Au îndeplinit planul anual

■ Întreprinderile industriei ușoare au realizat planul de producție pe acest an la 27 decembrie. Pînă la sfîrșitul anului vor fi produse peste plan aproape 2 milioane m p țesături, 2,3 milioane bucăți tricotaje, confecții în valoare de 400 milioane lei și alte produse. Producția globală realizată de industria ușoară în anul 1968 este cu 3,2 miliarde lei mai mare față de prevederile planului cincinal pentru acest an.

■ Flota fluvială a îndeplinit sarcinile planului anual de stat. Potrivit unor preliminări elaborate de Direcția generală a navigației civile „NAVROM" pînă la sfîrșitul anului 1968 vor mai fi transportate în plus circa 150 000 tone de mărfuri. Este de remarcat că echipajele de pe navele care navighează pe Dunăre au obținut, totodată, o reducere a consumurilor specifice de combustibil, precum și reducerea gradului de imobilizare la operațiunile de încărcare-descărcare din porturi.

Orașul trăiește în ritmul viu al industriei sale

Ce reprezintă pentru Tg. Mureș prezența combinatului chimic este încă greu de precizat. Dacă economiștii, cu întregul lor arsenal de calcule, pot delimita cu exactitate coordonatele dezvoltării industriale în cele mai fidele procente, în schimb, importantele mutații sociale, culturale, psihologice, dar mai cu seamă amploarea și rezonanța lor, sînt, deocamdată, mai dificil de exprimat — cu toate că au o pregnantă evidență. Tg. Mureș era și cu ani în urmă un oraș atrăgător, cu oameni politicoși. Atributele care desigur îi sînt și astăzi proprii. Faima i-o dădea o fabrică de mobilă. Astăzi prima stea economică — nu numai a orașului dar chiar și a județului — este acest combinat de îngrășăminte azotoase, care a transformat orașul într-un important centru chimic : producția de azotat de amoniu fabricat aici reprezintă circa 30 la sută din îngrășămintele azotoase produse în țară.

Care sînt și vor fi implicațiile sociale ale acestei dezvoltări industriale, realizată într-un ritm accelerat, precum și reflexele lor în sfera urbanizării — aparțin de domeniul sociologiei. Ceea ce lesne poate observa însă și un nespecialist este accentuarea spiritului dinamic, creator în rîndul unei populații care pînă nu demult trăia viața latentă a unui burg transilvănean tradițional. Statutul social al oamenilor e în plină schimbare, datorită trecerii unei importante mase de oameni la activități productive de o calificare superioară, proces firesc și atît de caracteristic socialismului. Ecourile acestei mobilități sociale depășesc barierele orașului : citeva călătorii cu trenurile matinale și serale — cursele muncitorești — îți probează fenomenul general și arhicunoscut, că o importantă masă de locuitori rurali a intrat hotărîtor și definitiv pe orbita industrială. Dintre aceștia, după un sondaj, cîteva sute se îndreaptă spre combinatul chimic zi de zi, constituind o masă cu o apreciabilă tendință de stabilitate la locul de muncă. Faptele înregistrate de reporter — la acest sfîrșit de an — trădează un puternic atașament al oamenilor față de combinat, reversul acelor certitudini și perspective oferite noilor angajați de marea industrie socialistă. De aici pînă la crearea noilor tradiții de muncă e un drum firesc.

Întrebîndu-l pe directorul general al combinatului, inginerul Dorel Popa, ce semnificație are anul 1968 pentru uzina mureșană, ne-a răspuns că — în primul rînd — el a demonstrat capacitatea colectivului de a realiza înainte de termen punerea în funcțiune a unor obiective și atingerea parametrilor proiectați. În primul rînd oameni, capacitatea lor... Calitate pusă aici în valoare prin asigurarea unor condiții favorabile pentru ridicarea gradului de pregătire și a unui climat de muncă creator. Oricum, nici cele mai moderne instalații nu funcționează bine fără participarea unor oameni instruiți. Instruiți nu numai tehnic dar și cultural, cu un orizont sensibil deschis. Numărul celor care sînt școlarizați nu este deosebit de mare — 180 — dar ei reprezintă un detașament tînăr și activ, cu reale perspective profesionale. Se mai adaugă și faptul că tot personalul muncitoresc, tehnico-ingineresc, economiștii au urmat de la angajare și pînă în prezent cîte o formă de perfecționare a pregătirii lor de specialitate.

La începutul realizării investițiilor la capacitățile din etapa a doua de dezvoltare a combinatului s-a înregistrat un avans substanțial la lucrările de construcție. Dar livrarea cu întîrziere a unor utilaje a irosit avansul și a periclitat darea în funcțiune și realizarea planului pe anul în curs. Toate acestea — la care se adăugau neajunsurile din proiectul furnizorului — ne dau imaginea unei situații de loc roze, s-ar putea spune în unele clipe chiar foarte grea, dacă ținem seama de ambițiile colectivului de a respecta cu strictețe termenele „Încă de la început — îmi povestește inginerul Octavian Moraru — am sesizat ca o gresală introducerea unor conducte de oțel obișnuit în loc de oțel inoxidabil și lipsa unei faze importante de filtrare la aer-amoniac". Firește, nu e nimic extraordinar în descoperirea unor deficiențe, remarcabilă în schimb este lupta de luni de zile a inginerului Moraru pen-

Cornel BOZBICI

(Continuare în pag. a X-a)

„Apollo-8" a deschis o nouă etapă în explorarea Cosmosului

Primul zbor al omului în jurul Lunii s-a încheiat cu succes

NAVA PILOTATĂ DE COSMONAUȚII FRANK BORMAN, JAMES LOVELL ȘI WILLIAM ANDERS A AMERIZAT LA SUD-EST DE INSULELE HAWAI

CAPE KENNEDY 27 (Agerpres). — Vineri la ora 17,51, ora Bucureștiului, nava americană „Apollo—8" avînd la bord pe cosmonauții Frank Borman, James Lovell și William Anders a amerizat în apropiere de regiunea stabilită, la sud-est de insulele Hawai din Oceanul Pacific. La o oră și jumătate de la amerizare, cei trei cosmonauți, care au fost recuperați de elicoptere, au sosit la bordul port-avionului „Yorktown".

Momentul sosirii pe port-avion a fost transmis în direct de posturile de televiziune din întreaga lume.

(Continuare în pag. a XII-a)

Citiți în pagina a XII-a corespondența specială transmisă de la centrul de coordonare a zborului navei „Apollo—8" din Houston (statul Texas) de Howard Benedict, comentator pentru problemele spațiale al agenției Associated Press.

LUCRĂRILE SESIUNII MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

Expunerea asupra proiectului de lege pentru organizarea judecătorească

prezentată de tovarășul Adrian Dimitriu, ministrul justiției

Conferința Națională a Partidului Comunist Român și Plenarele Comitetului Central din aprilie și iunie 1968, stabilind măsurile pentru perfecționarea activității tuturor organelor statului, au subliniat necesitatea întăririi legalității și a asigurării libertăților democratice.

În realizarea acestor sarcini un rol de seamă revine instanțelor judecătorești, așa după cum s-a indicat, în repetate rînduri, în documentele de partid și de stat. Astfel, în raportul cu privire la proiectul de Constituție, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „Organele de stat, justiția au îndatoriri de mare însemnătate în apărarea cuceririlor revoluționare ale oamenilor muncii, a tuturor legilor statului împotriva acelora care atentează la interesele celor ce muncesc, ale cauzei socialismului; întreaga lor activitate trebuie să fie pătrunsă de grija față de om, de spiritul răspunderii pentru respectarea legalității socialiste".

În vederea ridicării pe o treaptă superioară a întregii activități de stat, a adîncirii democratismului socialist și a apărării ferme a celor mai însemnate valori sociale ale orînduirii noastre, în ultima perioadă s-a desfășurat o intensă activitate de înnoire și perfecționare a legislației, în cadrul căreia adoptarea de către Marea Adunare Națională a codului penal și a codului de procedură penală reprezintă realizări de o deosebită importanță.

Aplicarea noilor legi, precum și realizarea sarcinilor sporite ce revin organelor justiției fac necesară modificarea corespunzătoare a cadrului organizatoric în care se desfășoară activitatea instanțelor judecătorești.

În acest scop s-a întocmit proiectul legii pentru organizarea judecătorească, pe care, din însărcinarea Consiliului de Miniștri, vi-l supunem astăzi spre examinare și adoptare.

La elaborarea proiectului a fost valorificat tot ceea ce s-a dovedit pozitiv în organizarea instanțelor, fiind înlăturate unele prevederi depășite sau care au generat greutăți în activitatea organelor judecătorești.

Proiectul prevede că justiția se înfăptuiește de către judecătorii, tribunalele județene și Tribunalul Suprem. În afară de acestea, vor funcționa tribunale militare de mari unități și tribunale militare teritoriale.

Prin activitatea de judecată, tribunalele și judecătoriile apără orînduirea socialistă și drepturile persoanelor, educînd cetățenii în spiritul respectării legilor. Dînd expresie principiilor constituționale, proiectul organizează activitatea instanțelor judecătorești astfel încît justiția să fie realizată în mod egal pentru toate persoanele, iar dreptul de apărare al părților să fie garantat în tot cursul procesului. În unitățile administrativ-teritoriale locuite și de populație de altă naționalitate decît cea română se asigură acelei populații folosirea în justiție a limbii materne.

Un rol deosebit în înfăptuirea justiției îi revine Tribunalului Suprem, care va exercita controlul general asupra activității de judecată a judecătoriilor și tribunalelor, prin judecarea recursurilor împotriva hotărîrilor date în primă instanță de tribunale, precum și a recursurilor extraordinare de competența sa. De asemenea, pentru asigurarea aplicării corecte și unitare a legii, Tribunalul Suprem are atribuția de a studia practica judiciară a tuturor instanțelor și de a emite, în plenul său, decizii de îndrumare.

În același scop, precum și pentru înlăturarea unor eventuale erori judiciare, proiectul prevede, în concordanță cu noile dispoziții procedurale, dreptul și obligația ministrului justiției de a exercita recursul extraordinar contra hotărîrilor definitive prin care s-ar aduce o încălcare legii sau care ar fi vădit netemeinice.

Totodată, ținîndu-se seama că o activitate de judecată calitativ superioară este condiționată, în primul rînd, de pregătirea politică și profesională a judecătorilor, de justețea soluțiilor pe care ei le pronunță în rezolvarea problemelor juridice ce se ridică în desăvîrșirea construcției socialiste, proiectul prevede pentru alegerea și promovarea în funcții a judecătorilor condiții mai exigente de studii, introducerea examenului de capacitate și perioade mai îndelungate de stagiu, care vor asigura o temeinică pregătire teoretică a acestora și strînsa ei împletire cu experiența lor practică. Judecătorul, căruia îi revine o misiune socială importantă, trebuie să aibă conștiința rolului și răspunderii funcției sale și să corespundă acesteia. Dreptul de a judeca pe alții, de a hotărî cu privire la viața, libertatea și interesele lor legitime, impune pe lîngă o deosebită calificare profesională, o cunoaștere temeinică a realităților social-economice și a oamenilor, pasiune pentru adevăr și dreptate, consecvență și fermitate în apărarea legilor, atitudine atentă, plină de grijă față de om, precum și o înaltă ținută morală. Prin condițiile de pregătire prevăzute în proiect, precum și prin aplicarea principiului constituțional al alegerii, se asigură posibilitatea selecționării unor asemenea judecători. Ei vor fi aleși în sesiunile consiliilor populare județene sau al municipiului București, la propunerea Ministerului Justiției, dintre cetățenii români, cu pregătire juridică corespunzătoare, care se bucură de o reputație neștirbită. Revocarea lor se va putea face, la propunerea aceluiași minister, de către organele care i-au ales.

Alegerea judecătorilor constituie o puternică garanție a independenței lor, a desfășurării activității de judecată cu excluderea oricărui amestec din partea vreunui organ de stat, obștesc sau a oricărei persoane, judecătorii fiind subordonați numai legii. Așa cum s-a subliniat în hotărîrea Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 19 iunie 1968, nici o indicație sau dispoziție dată de vreo persoană, indiferent de funcția pe care o deține, nu poate să înlocuiască legea.

Pentru asigurarea unei calități superioare a activității de judecată, procesele civile și penale mai importante — cum sînt, spre exemplu, cele privind infracțiunile contra avutului obștesc, care au avut consecințe grave sau deosebit de grave, tîlhărie, darea și luarea de mită și altele — nu se vor mai judeca în primă instanță de către judecătorii, ca în prezent, ci de către tribunalele județene. În același scop, proiectul cuprinde dispoziții noi referitoare la alcătuirea completelor de judecată, care vor fi formate, de regulă, din doi judecători la judecătorii și din trei judecători la tribunalele județene.

La judecarea infracțiunilor contra protecției muncii, a infracțiunilor de omor, omor calificat, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte și a infracțiunilor pentru care legea prevede pedeapsa cu moartea, precum și a cauzelor privind desfacerea contractelor de muncă, completele de judecată vor fi formate, potrivit art. 100 alin. 2 din Constituție, și cu asesori populari. Experiența de viață a acestora este de natură să contribuie la pronunțarea, în aceste cauze, a unor hotărîri temeinice.

În legătură cu garantarea inviolabilității persoanei, proiectul conține dispoziții noi și în ce privește verificarea de către președinții tribunalelor județene sau de judecătorii delegați de aceștia a locurilor de deținere și a legalității deținerii.

Reglementarea propusă prin proiectul legii pentru organizarea judecătorească va contribui în mod substanțial la îmbunătățirea calității activității de judecată, la întărirea continuă a legalității socialiste și a ordinii de drept.

RAPORTUL COMISIEI JURIDICE

prezentat de deputatul C. Paraschivescu-Bălăceanu

Comisia juridică, întrunită în ședință în zilele de 14, 16 și 23 decembrie 1968, a analizat prevederile proiectului de lege pentru organizarea judecătorească, ajungînd la concluzia că el răspunde necesității de a se da organizării judecătorești o reglementare care să oglindească transformările intervenite în orînduirea noastră socialistă, ridicarea nivelului conștiinței juridice a cetățenilor și lărgirea consecventă a democratismului socialist, cît și să adapteze această organizare noii așezări administrativ-teritoriale a țării.

În cadrul dezbaterilor ce au avut loc, Comisia juridică a făcut un număr de propuneri de îmbunătățire a unora din prevederile proiectului, care au fost acceptate de organul inițiator.

Astfel, comisia a propus ca formularea inițială a articolului 15 al proiectului de lege, potrivit căruia: „Completul de judecată este prezidat de președintele secției", să fie înlocuită cu următoarea dispoziție: „Completul de judecată este prezidat ,după caz, de președintele sau vicepreședintele instanței, ori de președintele secției, atunci cînd aceștia participă la judecată". Bineînțeles, în toate celelalte cazuri, rămîne aplicabilă prevederea potrivit căreia completul de judecată este prezidat de către judecătorul desemnat de președintele instanței sau al secției.

La articolul 20 al proiectului de lege se prevede că activitatea administrativ-judiciară a judecătorilor, tribunalelor județene și a tribunalelor militare poate fi verificată de organele ierarhic superioare. Pentru a se face o distincție mai bine definită între activitatea la care se referă acest articol și activitatea judiciară a instanțelor judecătorești, s-a propus ca articolul 20 să fie reformulat în sensul că: „Activitatea administrativă a judecătoriilor, tribunalelor județene și a tribunalelor militare, prin care se asigură buna desfășurare a activității de judecată și punerea în executare a hotărîrilor, poate fi verificată de organele ierarhic superioare".

La articolele 21 și 27, proiectul prevede, la propunerea comisiei, un criteriu obiectiv pentru stabilirea prin Hotărîre a Consiliului de Miniștri a numărului judecătoriilor și a razei lor teritoriale, ca și fixarea numărului și razei teritoriale a tribunalelor militare. Criteriul propus de comisie și acceptat de inițiatorul proiectului este că aceste măsuri vor fi luate de Consiliul de Miniștri ținîndu-se seama de cerințele unei bune administrări a justiției.

Întrucît proiectul de lege cuprinde reglementări care constituie cadrul organizatoric menit să asigure cît mai bune condiții de funcționare a instanțelor judecătorești din țara noastră, Comisia juridică propune Marii Adunări Naționale adoptarea acestui proiect de lege.

L E G E A

pentru organizarea judecătorească

TITLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. — În Republica Socialistă România justiția se înfăptuiește prin instanțele judecătorești.

Instanțele judecătorești au sarcina să apere orînduirea socială și de stat, drepturile și interesele legitime ale persoanelor și să asigure respectarea legilor de către organele statului, instituțiile, întreprinderile și organizațiile economice de stat, organizațiile cooperatiste și celelalte organizații obștești, de către toți cetățenii, precum și de către orice alte persoane fizice sau juridice.

Prin activitatea de judecată instanțele judecătorești educă pe cetățeni în spiritul devotamentului față de patrie, al respectării legilor și regulilor de conviețuire socială, al grijii deosebite pentru proprietatea socialistă, al atitudinii corecte față de îndatoririle cetățenești.

Art. 2. — Sarcinile instanțelor judecătorești se realizează prin:

a) judecarea pricinilor civile;

b) judecarea pricinilor penale;

c) judecarea oricăror alte pricini date în competența lor.

În cazurile determinate prin lege, instanțele judecătorești exercită controlul asupra hotărîrilor organelor administrative sau obștești cu activitate jurisdicțională.

Instanțele judecătorești judecă cererile celor vătămați în drepturile lor prin acte administrative, putînd să se pronunțe, în condițiile legii, și asupra legalității acestor acte.

Art. 3. — Judecînd pricinile civile, instanțele judecătorești asigură constatarea și realizarea drepturilor persoanelor fizice și persoanelor juridice.

Aplicînd pedepse ori alte măsuri prevăzute de legea penală, instanțele judecătorești urmăresc îndreptarea și reeducarea infractorilor, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni.

Art. 4. — Pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin, instanțele judecătorești pot cere concursul organelor procuraturii și celor ale miliției, organelor administrației de stat, întreprinderilor și organizațiilor economice de stat, organizațiilor cooperatiste și celorlalte organizații obștești.

Organele și organizațiile arătate în alineatul precedent au obligația ca, în cadrul atribuțiilor lor, să dea instanțelor judecătorești concursul solicitat.

Art. 5. — În cazurile prevăzute de lege, judecata se face cu participarea asesorilor populari.

Art. 6. — În activitatea de judecată, judecătorii și asesorii populari sînt independenți și se supun numai legii.

Art. 7. — Justiția în Republica Socialistă România se înfăptuiește în mod egal pentru toate persoanele.

Art. 8. — În desfășurarea procesului se folosește limba română.

În unitățile administrativ-teritoriale locuite și de populație de altă naționalitate decît cea română se asigură folosirea limbii materne a acelei populații.

Art. 9. — Dreptul de apărare al părților este garantat în tot cursul procesului.

Realizarea acestui drept este asigurată prin modul cum sînt organizate și funcționează instanțele judecătorești, prin dispozițiile procedurale prevăzute de lege, precum și prin asistența judiciară.

Art. 10. — Judecata se desfășoară în ședință publică, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Art. 11. — Hotărîrile instanțelor judecătorești se pronunță în numele legii.

TITLUL II

INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII COMUNE

Art. 12. — Instanțele judecătorești sînt:

a) judecătoriile;

b) tribunalele județene;

c) tribunalele militare de mari unități;

d) tribunalele militare teritoriale;

e) Tribunalul Suprem.

Tribunalele județene și tribunalele militare teritoriale pot avea mai multe secții.

Art. 13. — Fiecare instanță se încadrează cu numărul necesar de judecători și este condusă de un președinte, care exercită și atribuții de administrație.

Președinții tribunalelor județene și ai tribunalelor militare sînt ajutați de vicepreședinți. Ministerul Justiției poate stabili judecătoriile la care președinții sînt ajutați de vicepreședinți.

Art. 14. — Secțiile tribunalelor județene și ale tribunalelor militare teritoriale sînt conduse de cîte un președinte de secție.

Președinții tribunalelor repartizează judecătorii pe secții și desemnează pe aceia dintre ei care urmează a îndeplini, potrivit legii, și alte atribuții.

Art. 15. — Completul de judecată este prezidat, după caz, de președintele sau vicepreședintele instanței, ori de președintele secției, atunci cînd aceștia participă la judecată. În celelalte cazuri, completul de judecată este prezidat de către judecătorul desemnat de președintele instanței sau al secției.

Președintele și vicepreședintele pot prezida orice complet de judecată al instanței.

Art. 16. — Hotărîrile instanțelor judecătorești se iau cu majoritatea voturilor membrilor completului de judecată.

În cazul în care completul de judecată este format din doi judecători, iar aceștia nu ajung la un acord, pricina se judecă din nou în complet de divergență.

Art. 17. — La instanțele judecătorești funcționează personal auxiliar, administrativ și de serviciu.

Art. 18. — Sediile judecătoriilor și ale tribunalelor județene precum și numărul secțiilor acestor tribunale se stabilesc de Ministerul Justiției.

Sediile instanțelor militare și numărul secțiilor tribunalelor militare teritoriale se stabilesc de Ministerul Justiției, cu acordul Ministerului Forțelor Armate.

Art. 19. — Mijloacele materiale necesare pentru buna funcționare a judecătoriilor și tribunalelor județene sînt asigurate din bugetul Ministerului Justiției. Pentru tribunalele militare, aceste mijloace se asigură de Ministerul Forțelor Armate.

La Tribunalul Suprem, mijloacele materiale pentru buna funcționare a instanței sînt asigurate din bugetul acestui tribunal.

Art. 20. — Activitatea administrativă a judecătoriilor, tribunalelor județene și a tribunalelor militare, prin care se asigură buna desfășurare a activității de judecată și punerea în executare a hotărîrilor, poate fi verificată de organele ierarhic superioare.

Soluțiile date în procese se verifică numai după ce hotărîrile rămîn definitive.

CAPITOLUL II

JUDECĂTORIILE

Art. 21. — Judecătoriile funcționează în fiecare județ și în municipiul București.

Numărul judecătoriilor și raza teritorială a acestora se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniștri, ținîndu-se seama de cerințele unei bune administrări a justiției.

Art. 22. — Judecătoriile judecă în primă instanță toate pricinile, în afară de acelea date prin lege în competența tribunalelor, iar în ultimă instanță, pricinile anume prevăzute prin lege.

Ministerul Justiției poate dispune ca, în municipiul București, pricinile privind infracțiuni flagrante să fie judecate numai la anumite judecătorii.

Art. 23. — Pricinile, precum și cererile de competența judecătoriilor se judecă în complet format din doi judecători. În caz de divergență, instanța se completează cu președintele sau vicepreședintele judecătoriei ori cu un judecător desemnat de președinte.

Pricinile privind infracțiuni împotriva protecției muncii, precum și acelea privitoare la desfacerea contractului de muncă se judecă în complet format dintr-un judecător și doi asesori populari.

Completele de judecată se compun cu asesori populari chiar dacă numai una din infracțiuni sau una din cererile formulate potrivit codului muncii intră în prevederile alineatului 2.

CAPITOLUL III

TRIBUNALELE JUDEȚENE

Art. 24. — În fiecare județ funcționează un tribunal județean, iar în municipiul București, un tribunal avînd aceeași competență materială ca și tribunalele județene, denumit Tribunalul municipiului București.

Art. 25. — Tribunalele județene și Tribunalul municipiului București judecă în primă instanță pricinile date prin lege în competența lor.

Ca instanță de recurs, tribunalele județene și Tribunalul municipiului București judecă:

— recursurile împotriva hotărîrilor pronunțate în primă instanță de judecătoriile din cuprinsul județului sau, după caz, al municipiului București;

— recursurile extraordinare declarate de ministrul justiției sau de procurorul general, dacă prin hotărîrea atacată pricina a fost judecată de judecătorie în ultimă instanță;

— alte recursuri, în cazuri prevăzute de lege.

Art. 26. — Recursurile și recursurile extraordinare se judecă în complet format din trei judecători.

Judecata în fața instanței de recurs continuă în aceeași compunere și în cazul casării hotărîrii primei instanțe, cu reținere spre rejudecare.

Pricinile referitoare la infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu moartea, precum și pricinile privind infracțiunile de omor, omor calificat, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte se judecă, în primă instanță, în complet format din doi judecători și trei asesori populari.

Toate celelalte pricini penale și civile, precum și cererile de orice fel de competența tribunalelor județene în primă instanță se judecă în complet format din doi judecători. În caz de divergență, instanța se completează cu președintele sau vicepreședintele instanței ori cu un judecător desemnat de președinte.

CAPITOLUL IV

TRIBUNALELE MILITARE

Art. 27. — Numărul și raza teritorială a tribunalelor militare se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniștri, ținîndu-se seama de cerințele unei bune administrări a justiției.

Art. 28. — Tribunalele militare de mari unități și tribunalele militare teritoriale judecă în primă instanță infracțiunile date prin lege în competența lor.

Tribunalele militare teritoriale judecă și recursurile împotriva hotărîrilor pronunțate de tribunalele militare de mari unități.

Art. 29. — Tribunalele militare de mari unități judecă pricinile de competența lor în primă instanță în complet format dintr-un judecător și doi asesori populari, ofițeri activi.

Tribunalele militare teritoriale judecă pricinile de competența lor în primă instanță în complet format din doi judecători și trei asesori populari, ofițeri activi.

Recursurile se judecă, de către tribunalele militare teritoriale, în complet format din trei judecători.

Judecata în fața instanței de recurs continuă în aceeași compunere și în cazul casării hotărîrii primei instanțe, cu reținere spre rejudecare.

Art. 30. — Președintele tribunalului militar teritorial trebuie să aibă cel puțin gradul de colonel, iar președintele tribunalului militar de mare unitate, cel puțin gradul de maior.

Cînd inculpatul este militar, judecătorii și asesorii populari care intră în compunerea completului de judecată la tribunalele militare de mari unități și cele teritoriale trebuie să aibă cel puțin gradul inculpatului.

CAPITOLUL V

TRIBUNALUL SUPREM

Art. 31. — Tribunalul Suprem al Republicii Socialiste România are sediul în municipiul București.

Art. 32. — Tribunalul Suprem este ales de Marea Adunare Națională, pe durata legislaturii, în prima sesiune a acesteia și funcționează pînă la alegerea noului Tribunal Suprem în legislatura următoare, putînd fi revocat de Marea Adunare Națională.

În cazul în care Marea Adunare Națională nu se poate întruni din cauza unor împrejurări excepționale, Tribunalul Suprem este numit și revocat de către Consiliul de Stat.

În intervalul dintre sesiunile Marii Adunări Naționale, președintele, vicepreședinții și ceilalți membri ai Tribunalului Suprem se numesc și se revocă de către Consiliul de Stat.

Art. 33. — Tribunalul Suprem are o secție civilă, o secție penală și o secție militară.

În cadrul Tribunalului Suprem funcționează, de asemenea: serviciul de studii și documentare, serviciul de secretariat, oficiul financiar-administrativ și biroul de personal.

Normele de organizare și funcționare a serviciului interior al Tribunalului Suprem se stabilesc prin regulament de către președintele acestui tribunal.

Art. 34. — Președintele Tribunalului Suprem este ajutat de vicepreședinți, care au și atribuția de a conduce, nemijlocit, fiecare cîte o secție.

Vicepreședintele Tribunalului Suprem pentru secția militară trebuie să aibă cel puțin gradul de general-maior.

Art. 35. — Tribunalul Suprem are următoarele atribuții:

1. Exercită controlul general asupra activității de judecată a tuturor tribunalelor și judecătoriilor, prin:

a) judecarea recursurilor extraordinare, de competența sa, declarate de ministrul justiției sau procurorul general împotriva hotărîrilor judecătorești definitive;

b) judecarea recursurilor declarate împotriva hotărîrilor pronunțate în primă instanță de tribunalele județene, Tribunalul municipiului București și tribunalele militare teritoriale, precum și împotriva hotărîrilor pronunțate în primă instanță de secțiile Tribunalului Suprem;

c) studierea practicii judiciare a tribunalelor și judecătoriilor și luarea măsurilor ce s-ar învedera necesare potrivit art. 36 pct. 2 lit. b, c și d.

2. Emite decizii de îndrumare, în vederea aplicării unitare a legilor în activitatea de judecată.

3. Judecă în primă instanță pricinile date prin lege în competența sa.

4. Judecă orice alte cereri pe care legea i le dă în competență.

Art. 36. — În vederea aplicării dispozițiilor art. 35 pct. 1 lit. c și pct. 2:

1. Președintele Tribunalului Suprem, de acord cu ministrul justiției, poate invita pe președinții tribunalelor județene, președintele Tribunalului municipiului București și președinții tribunalelor militare teritoriale la consfătuiri, în cadrul cărora aceștia să prezinte, în fața plenului, informări asupra activității de judecată a instanțelor, îndeosebi în legătură cu aplicarea unitară a legii, precum și cu orice alte probleme de practică judiciară.

2. Președintele Tribunalului Suprem poate dispune ca membri ai Tribunalului Suprem să studieze, la sediul instanțelor, practica judiciară.

În îndeplinirea acestei dispoziții, membrii Tribunalului Suprem pot:

a) să examineze hotărîrile judecătorești definitive, lucrările de generalizare a practicii judiciare, precum și datele referitoare la starea infracțională și la alte aspecte din activitatea instanțelor;

b) să se informeze asupra problemelor privind aplicarea corectă și unitară a legii, rezultate din hotărîrile judecătorești definitive, făcînd cunoscută practica Tribunalului Suprem;

c) să constate dacă în activitatea instanțelor s-au pronunțat hotărîri definitive ori s-au învederat situații care justifică propuneri de îmbunătățire a legislației;

d) să constate cazuri de aplicare neunitară a legii, care fac necesară emiterea unor decizii de îndrumare.

Art. 37. — Ședințele Tribunalului Suprem în plenul său au loc cu participarea tuturor membrilor tribunalului, iar în caz de împiedicare a unora dintre aceștia, cu participarea a cel puțin jumătate din numărul membrilor fiecărei secții și întotdeauna cu un număr de membri fără soț.

Plenul Tribunalului Suprem este prezidat de președintele Tribunalului Suprem, iar în caz de împiedicare, de unul dintre vicepreședinți, desemnat de acesta.

Art. 38. — În vederea emiterii deciziilor de îndrumare, Tribunalul Suprem se întrunește, în plenul său, cel puțin o dată la 3 luni.

În ședințele prevăzute în alineatul precedent pun concluzii ministrul justiției și procurorul general.

Art. 39. — Secțiile Tribunalului Suprem judecă în complet format din trei judecători.

Recursul extraordinar declarat împotriva hotărîrilor pronunțate de secțiile Tribunalului Suprem se judecă în complet format din 7 judecători, desemnați de președinte, alții decît cei care au dat hotărîrea.

Recursul împotriva hotărîrilor pronunțate de secțiile Tribunalului Suprem în primă instanță se judecă, de asemenea, de un complet format din 7 judecători, desemnați în modul arătat în alineatul 2.

Recursul extraordinar exercitat împotriva hotărîrilor pronunțate potrivit alineatului 3 este de competența plenului Tribunalului Suprem.

Cînd inculpatul este militar, judecătorii care intră în compunerea completului de judecată trebuie să aibă cel puțin gradul inculpatului. În cazul în care judecata se face în plen sau de către completele prevăzute în alineatele 2 și 3, acestea se constituie cu judecători ai secției militare, alții decît cei ce au pronunțat hotărîrea, precum și cu numărul necesar de judecători de la celelalte secții ale Tribunalului Suprem.

Art. 40. — Președintele Tribunalului Suprem prezintă Marii Adunări Naționale, iar în intervalul dintre sesiuni, Consiliului de Stat, dări de seamă cu privire la activitatea Tribunalului Suprem.

Președintele Tribunalului Suprem poate face Consiliului de Stat propuneri cu caracter legislativ; de asemenea, poate sesiza Consiliul de Stat spre a se da legilor în vigoare interpretarea general obligatorie.

Art. 41. — Deciziile de îndrumare ale plenului Tribunalului Suprem sînt supuse controlului Marii Adunări Naționale, iar în intervalul dintre sesiuni, controlului Consiliului de Stat.

(Continuare în pag. a III-a)

Legea pentru organizarea judecătorească

CAPITOLUL VI
JUDECĂTORII

SECȚIUNEA I
Judecătorii de la tribunalele județene, Tribunalul municipiului București și judecătorii

Art. 42. — Președinții tribunalelor județene și cel al Tribunalului municipiului București, judecătorii acestor tribunale, precum și judecătorii de la judecătorii sînt aleși și revocați de consiliile populare județene sau, după caz, de Consiliul popular al municipiului București, la propunerea Ministerului Justiției.

Pentru ocuparea posturilor devenite vacante la tribunalele județene, Tribunalul municipiului București și judecătorii se vor face alegeri parțiale, în prima sesiune a consiliului popular județean sau a Consiliului popular al municipiului București, ce urmează a se ține după declararea vacanței.

Alegerile prevăzute în alin. 1 și 2 se fac pe durata mandatului consiliului popular. Cei aleși funcționează pînă la efectuarea unor noi alegeri de președinți și judecători.

Art. 43. — Numărul judecătorilor la tribunalele județene, Tribunalul municipiului București și judecătorii se stabilește de Ministerul Justiției.

SECȚIUNEA II
Condiții pentru a fi judecător

Art. 44. — Poate fi judecător persoana care:

a) este cetățean român și are capacitate de exercițiu;

b) este doctor sau licențiat în drept;

c) nu a fost condamnat penal și se bucură de o reputație nestirbită.

La instanțele din unitățile administrativ-teritoriale locuite și de populație de altă naționalitate decît cea română vor funcționa și judecători care cunosc și limba acelei populații.

Art. 45. — Pentru a putea fi ales judecător la judecătorie candidatul va trebui să îndeplinească condițiile prevăzute de art. 44 și să fi fost declarat reușit la examenul de capacitate prevăzut de lege sau să aibă o vechime în munca juridică de cel puțin 5 ani ca lucrător de specialitate în Ministerul Justiției, procuror, consultant la Tribunalul Suprem, jurisconsult, avocat, notar de stat, arbitru de stat sau consultant arbitral, membru al personalului didactic din învățămîntul juridic superior, redactor la o revistă juridică sau la o editură cu specific juridic, lucrător de specialitate juridică la Institutul de cercetări juridice al Academiei Republicii Socialiste România, Institutul de criminalistică, laboratoarele de expertiză criminalistică sau în unele direcții, secții sau birouri cu atribuții speciale de legislație sau studii juridice.

Procurorii care au promovat examenul de capacitate în această calitate pot fi aleși judecători, fără a mai fi obligați de a promova examenul de capacitate ca judecător.

Art. 46. — Pentru a fi ales sau desemnat într-una din funcțiile judecătorești superioare aceleia de judecător de judecătorie, se cere o vechime în munca de judecător de 5 ani pentru vicepreședinte de judecătorie, 7 ani pentru președinte de judecătorie, 8 ani pentru judecător de tribunal județean, 9 ani pentru președinte de secție la tribunalul județean și vicepreședinte de tribunal județean și 10 ani pentru președinte de tribunal județean.

Activitatea ca judecător stagiar se socotește în calculul vechimii prevăzute în alineatul precedent.

Cei ce au prestat efectiv o muncă juridică din cele enumerate la art. 45 vor putea fi aleși sau desemnați în funcțiile arătate în alineatul I, dacă au în acea muncă vechimea prevăzută de acel alineat, sporită cu 3 ani.

SECȚIUNEA III
Repartizarea judecătorilor de la judecătorii și desemnarea funcțiilor de conducere la instanțele județești

Art. 47. — Repartizarea judecătorilor aleși pentru judecătorii, la instanțele ce funcționează în cuprinsul județului sau al municipiului București, în care s-a făcut alegerea, se face de Ministerul Justiției.

Art. 48. — Vicepreședinții, președinții de secții și judecătorii inspectori de la tribunalele județene sau Tribunalul municipiului București sînt desemnați de Ministerul Justiției dintre judecătorii aleși pentru aceste instanțe.

Președinții și vicepreședinții de judecătorii sînt desemnați de Ministerul Justiției dintre judecătorii aleși pentru judecătorii.

La desemnarea în funcțiile prevăzute în alineatele precedente se au în vedere condițiile de vechime cerute de art. 46 din prezenta lege, precum și titlurile și activitatea științifică desfășurată.

Art. 49. — Președintele tribunalului județean și cel al Tribunalului municipiului București prezintă, anual, în sesiunile consiliului popular județean sau al municipiului București, dări de seamă cu privire la starea legalității din cuprinsul județului sau al municipiului București.

SECȚIUNEA IV
Judecătorii militari

Art. 50. — Pînă la stabilirea procedurii de alegere a judecătorilor de la tribunalele militare, președinții, vicepreședinții, președinții de secții și judecătorii de la aceste instanțe se numesc de Ministerul Justiției cu acordul Ministerului Forțelor Armate.

Numărul judecătorilor tribunalelor militare se stabilește de Ministerul Justiției cu acordul Ministerului Forțelor Armate.

Condițiile prevăzute de art. 44, 45 și 46 sînt aplicabile în mod corespunzător și judecătorilor militari.

SECȚIUNEA V
Judecătorii stagiari, stagiul și examenul de capacitate

Art. 51. — La judecătorii și tribunalele militare de mari unități pot funcționa judecători stagiari, numiți de Ministerul Justiției.

Condițiile pentru numirea judecătorilor stagiari sînt cele prevăzute de art. 44.

La numirea judecătorilor stagiari se vor avea în vedere și notele obținute în facultate.

Pentru judecătorii stagiari de la tribunalele militare, numirea se face cu acordul Ministerului Forțelor Armate.

Art. 52. — Judecătorii stagiari efectuează un stagiu de 2 ani.

Art. 53. — După 6 luni de funcționare efectivă, judecătorii stagiari sînt examinați sub aspectul cunoștințelor dobîndite în vederea acordării dreptului de a exercita unele atribuții de judecată.

Judecătorii stagiari de la judecătorii participă la activitatea de judecată numai în completele în care celălalt judecător este ales.

Judecătorii stagiari de la tribunalele militare de mari unități participă la activitatea de judecată în complet constituit cu doi asesori populari.

Art. 54. — După împlinirea a 2 ani de stagiu, judecătorii stagiari sînt obligați să se prezinte la examenul de capacitate.

Cei care au exercitat funcția de judecător stagiar timp de 2 ani, fără a fi depus examenul de capacitate, se pot prezenta la acest examen, dacă de la încetarea acestei funcții și pînă la data fixată pentru examen nu au trecut mai mult de 3 ani.

Art. 55. — Examenul de capacitate se ține în condițiile, la data și locul ce se stabilesc de Ministerul Justiției.

Neprezentarea nejustificată la examenul de capacitate la prima sesiune sau respingerea candidatului la două sesiuni atrage pierderea calității de judecător stagiar.

SECȚIUNEA VI
Delegarea, detașarea și transferarea

Art. 56. — În interes de serviciu, judecătorii pot fi delegați sau detașați, în condițiile codului muncii, la o altă judecătorie din cuprinsul aceluiași județ, de către președintele tribunalului județean, cu acordarea drepturilor legale cuvenite angajaților delegați sau detașați.

Judecătorii de la judecătorii pot fi transferați în cadrul județului, la cerere sau în interes de serviciu, în condițiile Codului muncii, de Ministerul Justiției.

Art. 57. — Ministerul Justiției poate propune consiliului popular județean eliberarea din funcție a judecătorilor, în vederea alegerii lor în alt județ.

SECȚIUNEA VII
Disciplina muncii

Art. 58. — Judecătorii sînt obligați să îndeplinească îndatoririle de serviciu, respectînd cu strictețe dispozițiile legii și să lupte pentru apărarea și întărirea legalității socialiste. Ei sînt datori ca atît în activitatea de serviciu cît și în relațiile sociale să dea dovadă de o comportare corectă și demnă, compatibilă cu prestigiul pe care trebuie să-l aibă cel ce îndeplinește această funcție.

Săvîrșirea unor fapte penale ori a altor fapte nedemne, care aduc atingere reputației de judecător, atrage pierderea dreptului de a mai îndeplini această funcție.

Art. 59. — Judecătorii răspund disciplinar pentru abaterile de la îndatoririle de serviciu, precum și pentru comportări ce dăunează interesului serviciului ori prestigiului justiției.

Art. 60 — Sancțiunile ce se aplică pentru abaterile disciplinare sînt:

a) observația;

b) mustrarea;

c) mustrarea cu avertisment;

d) desfacerea contractului de muncă, în cazul abaterilor grave, pentru judecătorii stagiari: desărcinarea din funcție pentru judecătorii militari.

Pentru abateri grave, la cererea consiliului disciplinar, Ministerul Justiției poate propune consiliului popular județean revocarea din funcția de judecător de judecătorie sau de tribunal județean.

În cazul judecătorilor de la Tribunalul Suprem, revocarea este propusă Marii Adunări Naționale sau, după caz, Consiliului de Stat, de către președintele acestui tribunal.

Art. 61. — Acțiunea disciplinară se exercită de ministrul justiției, de președintele tribunalului județean sau președintele tribunalului militar teritorial, ori de președintele Tribunalului Suprem, după caz, pe baza unor cercetări prealabile, după ascultarea obligatorie a judecătorului, de către cei care au efectuat cercetarea.

Dacă acțiunea disciplinară se exercită de președintele tribunalului județean ori de președintele tribunalului militar teritorial, aceștia vor înștiința și Ministerul Justiției.

În cazul abaterilor grave, săvîrșite de judecătorii de la judecătorii, tribunalele județene, Tribunalul municipiului București și tribunalele militare, ministrul justiției poate dispune suspendarea acestora pînă la soluționarea acțiunii disciplinare. În ce privește judecătorii Tribunalului Suprem care au săvîrșit abateri grave, suspendarea se poate dispune de Consiliul de Stat, la propunerea președintelui Tribunalului Suprem.

În caz de punere în mișcare a acțiunii penale împotriva judecătorilor, aceștia vor fi suspendați din funcție pînă la terminarea definitivă a procesului penal.

Art. 62. — Abaterile disciplinare se judecă de către consilii disciplinare formate din trei judecători, desemnați de președintele instanței respective, și care funcționează:

a) pe lîngă tribunalele județene și Tribunalul municipiului București, pentru judecătorii de la judecătorii;

b) pe lîngă tribunalele militare teritoriale, pentru judecătorii de la tribunalele militare de mari unități;

c) pe lîngă Tribunalul Suprem, pentru ceilalți judecători.

Sesizarea consiliului disciplinar se face în termen de 30 zile de la data cînd cel ce a dispus cercetarea judecătorului a luat cunoștință de rezultatul cercetărilor, dar nu mai tîrziu de un an de la data săvîrșirii abaterii.

Sancțiunile se comunică în scris celui sancționat, precum și organului care a exercitat acțiunea disciplinară. În cazul acțiunii exercitate de președintele tribunalului județean ori de președintele tribunalului militar teritorial, sancțiunea se comunică și Ministerului Justiției.

Art. 63. — Contestațiile împotriva deciziilor date de consiliile prevăzute de art. 62 lit. a și b se judecă de către consiliul disciplinar de pe lîngă Tribunalul Suprem.

Contestațiile împotriva deciziilor date de consiliul prevăzut de art. 62 lit. c se judecă de consiliul disciplinar de pe lîngă Tribunalul Suprem, format din cinci membri, alții decît cei ce au pronunțat prima decizie.

Termenul în care se poate introduce contestația este de 10 zile de la primirea comunicării.

Art. 64. — Reabilitarea operează de drept, în cazul sancțiunilor prevăzute de art. 60 lit. a, b și c, dacă, în decurs de un an, cel sancționat nu mai săvîrșește o altă abatere disciplinară.

SECȚIUNEA VIII
Încetarea calității de judecător

Art. 65. — Calitatea de judecător încetează prin:

a) expirarea mandatului, revocarea sau eliberarea din funcție, pentru cei aleși;

b) demisie, transferarea în altă funcție sau desfacerea contractului de muncă, în condițiile legii, pentru judecătorii stagiari, desărcinarea din funcție pentru judecătorii militari.

Eliberarea din funcție se face și la cererea judecătorului, pentru motive temeinice.

Art. 66. — Eliberarea din funcție a judecătorilor se face în aceleași condiții în care aceștia au fost aleși.

Numărul asesorilor populari, pentru fiecare tribunal județean și judecătorie, precum și pentru Tribunalul municipiului București, se stabilește de Ministerul Justiției.

Drepturile bănești ale asesorilor populari, pe timpul cît funcționează la tribunalele județene, Tribunalul municipiului București și judecătorii, se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Pînă la stabilirea procedurii de alegere a asesorilor populari de la instanțele militare, aceștia se numesc, pe termen de un an, de către ministrul forțelor armate. Ei pot fi revocați în aceleași condiții în care au fost numiți.

Numărul asesorilor populari pentru fiecare tribunal militar se stabilește de Ministerul Justiției, cu acordul Ministerului Forțelor Armate.

Art. 69. — Asesorii populari își păstrează locul și funcția în producție, pe timpul cît își exercită mandatul.

Art. 70. — Dispozițiile legale privind îndeplinirea atribuțiilor de judecată se aplică și asesorilor populari.

CAPITOLUL VIII
VERIFICAREA LOCURILOR DE DEȚINERE, PRECUM ȘI A INSTITUȚIILOR SANITARE ÎN CARE SÎNT INTERNAȚI BOLNAVI MINTALI PERICULOȘI

Art. 71. — Președintele tribunalului județean, al Tribunalului municipiului București sau judecători delegați de aceștia verifică, la locurile de deținere, legalitatea deținerii și modul de executare a pedepselor privative de libertate.

Persoanele prevăzute în alineatul precedent verifică, de asemenea, legalitatea internării în instituțiile sanitare a bolnavilor mintali periculoși.

Președintele sau judecătorul delegat are acces deplin la locurile de deținere preventivă, de executare a pedepselor, la locurile de muncă ale condamnaților, la locurile de executare a măsurilor educative aplicate minorilor, precum și la instituțiile sanitare în care sînt internați bolnavi mintali periculoși pe baza hotărîrilor judecătorești.

Dispozițiile alineatelor precedente se aplică, în mod corespunzător, și președintelui tribunalului militar teritorial sau judecătorului delegat de acesta, în ceea ce privește unitățile militare disciplinare.

Art. 72. — Președintele sau judecătorul delegat examinează ordinele, instrucțiunile, dispozițiile și alte acte referitoare la legalitatea deținerii sau internării, dosarele personale și orice alte lucrări în legătură cu situația arestaților preventiv, a condamnaților sau a internaților.

Președintele sau judecătorul delegat examinează cererile sau reclamațiile verbale ale arestaților preventiv, ale condamnaților sau ale internaților, putîndu-i asculta fără prezența altor persoane. Dacă constată cazuri de deținere sau internare ilegală ori alte cazuri de nerespectare a legii, sesizează organele competente pentru luarea măsurilor necesare.

CAPITOLUL IX
EXECUTORII JUDECĂTOREȘTI

Art. 73. — La judecătorii, tribunalele județene și Tribunalul municipiului București funcționează executori judecătorești.

Executorii judecătorești sînt subordonați președintelui instanței, în condițiile personalului auxiliar.

Art. 74. — Executorii judecătorești execută hotărîrile pronunțate în pricinile civile și dispozițiile cu caracter civil cuprinse în hotărîrile pronunțate în pricinile penale, precum și orice alte titluri executorii, afară de cazurile în care legea prevede competența altor organe.

Executorii judecătorești îndeplinesc orice alte lucrări date prin lege în competența lor.

Art. 75. — Executor judecătoresc poate fi persoana care are capacitate de exercițiu și a absolvit cel puțin liceul avînd și examenul de bacalaureat.

Executorii judecătorești se numesc de Ministerul Justiției.

Art. 76. — Executorii judecătorești își exercită atribuțiile în raza teritorială a instanței la care funcționează. Prin ordinul ministrului justiției, această competență poate fi extinsă.

Modul în care sînt aduse la îndeplinire atribuțiile executorilor judecătorești se stabilește, prin regulament, de Ministerul Justiției.

TITLUL III
DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Art. 77. — Salarizarea judecătorilor se stabilește prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Salarizarea precum și orice alte drepturi cuvenite personalului de la tribunalele militare se stabilesc potrivit dispozițiilor legale care reglementează astfel de drepturi pentru personalul din Ministerul Forțelor Armate și se asigură de către acest minister.

Art. 78. — Judecătorii, cu excepția judecătorilor stagiari, actualmente în funcție, sînt considerați că îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 54, precum și condițiile de vechime pentru funcțiile pe care le ocupă.

Dispozițiile alin. 1 se aplică și foștilor judecători și procurori definitivi, aleși sau numiți în organizațiile obștești sau în aparatul de stat în funcții legate de activitatea justiției.

Timpul cît se prestează efectiv munca într-una din funcțiile din alineatul precedent va fi cuprins în vechimea de judecător.

Dispozițiile alin. 1 sînt aplicabile, în mod corespunzător, și executorilor judecătorești.

Art. 79. — Pînă la alegerea judecătorilor potrivit dispozițiilor legii de față, judecătorii numiți continuă să-și exercite atribuțiile lor. Pînă la aceeași dată, angajarea, transferarea și desfacerea contractului de muncă a judecătorilor se fac de Ministerul Justiției.

Art. 80. — Judecătorii militari de toate gradele sînt în serviciul militar activ.

Încadrarea și avansarea în grad în cadrul forțelor armate ale Republicii Socialiste România a judecătorilor militari se fac, potrivit Statutului corpului ofițerilor, la propunerea ministrului justiției sau a președintelui Tribunalului Suprem, după caz.

Pentru abaterile de la disciplina militară, judecătorii militari răspund potrivit Regulamentului disciplinar al forțelor armate ale Republicii Socialiste România.

Art. 81. — Dispozițiile codului muncii și celelalte prevederi ale legislației muncii sînt aplicabile judecătorilor.

Atribuțiile, care potrivit acestei legislații revin conducerii unității, se vor exercita, în cazul judecătorilor, de către Ministerul Justiției sau președintele Tribunalului Suprem, după caz.

Dispozițiile alineatelor precedente sînt aplicabile în măsura în care prin prezenta lege nu se dispune altfel.

Art. 82. — Judecătorii beneficiază de aceleași drepturi pe care le au, potrivit legislației muncii, angajații cu contracte de muncă pe durată nedeterminată.

Art. 83. — Judecătorii care au promovat examenul de capacitate dar nu au fost aleși, cei care la expirarea mandatului nu au fost realeși, precum și cei eliberați din funcții beneficiază de drepturile prevăzute de codul muncii privitoare la desfacerea contractului de muncă de către unitate, pentru motive neimputabile angajatului.

Art. 84. — În caz de realegere sau transferare la o instanță din altă localitate, judecătorii se vor considera transferați în interes de serviciu în înțelesul codului muncii.

Art. 85. — În ședințele instanțelor judecătorești, membrii completului, cu excepția militarilor, sînt obligați să poarte ținuta vestimentară de judecată.

Art. 86. — Pe baza și în vederea executării prezentei legi, ministrul justiției va emite instrucțiuni privind activitatea ce va fi desfășurată de judecătorii stagiari, modul în care li se acordă dreptul de a exercita atribuțiile funcției înainte de depunerea examenului, examenul de capacitate, notarea judecătorilor, precum și pentru aplicarea celorlalte dispoziții ale legii.

Art. 87. — Legea nr. 5 din 19 iunie 1952 pentru organizarea judecătorească, cu modificările ulterioare, Statutul disciplinar al judecătorilor aprobat prin Decretul nr. 338 din 23 decembrie 1953, precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi, se abrogă.

Art. 88. — Prezenta lege intră în vigoare pe data de 1 ianuarie 1969.

Expunerea asupra proiectului de lege privind comisiile de judecată

prezentată de tovarășul Adrian Dimitriu, ministrul justiției

În condițiile actuale, ale consolidării relațiilor de producție socialiste în întreaga economie națională și ale ridicării conștiinței socialiste a maselor ca urmare a însușirii ideologiei marxist-leniniste, dezvoltarea continuă a democrației socialiste constituie o cerință obiectivă a desăvîrșirii construirii socialismului.

Conducerea partidului și statului nostru accentuează permanent că democrația socialistă presupune disciplină, respectarea neabătută a ordinii și a legilor țării.

Lărgirea democrației socialiste creează condițiile necesare atragerii tot mai cuprinzătoare a maselor, atît la elaborarea legilor, care exprimă interesele întregii societăți, cît și la asigurarea respectării acestora.

„În condițiile dezvoltării democrației socialiste — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în raportul la Congresul al IX-lea al partidului — crește tot mai mult rolul formelor obștești de influențare a maselor în scopul respectării normelor de conviețuire socială".

În anii construirii socialismului, în țara noastră au fost create diverse forme organizatorice prin care mase tot mai largi au fost atrase la activitatea de întărire a ordinii și legalității.

Astfel, au luat ființă comisii de împăciuire pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare, consilii de judecată în cadrul organizațiilor socialiste, comisii pentru soluționarea litigiilor de muncă în întreprinderi și instituții, comisii de judecată în cooperativele agricole de producție și comisii de contestații în cooperativele meșteșugărești.

Experiența a arătat că organele obștești de influențare și jurisdicție au obținut în activitatea lor rezultate pozitive, contribuind într-o măsură însemnată la întărirea disciplinei, a ordinii de drept, la educarea oamenilor muncii în spiritul respectării legilor și a celorlalte norme de conviețuire socială.

Rezultatele obținute dovedesc eficiența acestor forme de activitate și fac necesară extinderea lor și la rezolvarea altor categorii de fapte, care, prin natura lor, nu prezintă un pericol social deosebit.

În vederea reglementării unei asemenea competențe lărgite, cît și pentru perfecționarea activității de influențare, în scopul sporirii eficienței acesteia, sînt necesare măsuri legislative noi.

Proiectul de lege pe care, din împuternicirea Consiliului de Miniștri, vi-l supunem astăzi spre examinare și adoptare, reprezintă forma îmbunătățită a proiectului inițial, după luarea în considerare a observațiilor și propunerilor ce s-au făcut în urma punerii lui în dezbatere publică, metodă consecventă aplicată de partid la elaborarea și perfecționarea legislației.

În proiect se prevede ca, în locul organelor obștești de influențare și jurisdicție existente în prezent, cu competențe și proceduri diferite, să ia ființă un singur asemenea organ — comisia de judecată — care să funcționeze nu numai în întreprinderile și instituțiile de stat sau pe lîngă consiliile populare, ci și în cooperative, precum și în celelalte organizații obștești unde, de asemenea, forța educativă a colectivului este capabilă să prevină și să combată manifestările antisociale.

Conform principiilor democrației socialiste, comisiile de judecată sînt organe obștești alese în adunări generale ale oamenilor muncii sau în sesiuni ale consiliilor populare, care au dreptul să judece un număr sporit de abateri de la normele de conviețuire socială față de actualele consilii de judecată.

În afară de aceasta, comisiile de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare vor putea lua măsuri de influențare și pentru abateri săvîrșite de cetățeni în afara locului de muncă.

Spre deosebire de reglementarea actuală, noile comisii au și atribuția de a judeca unele fapte prevăzute de legea penală, de importanță mai redusă, cum și de a lua măsuri de influențare în pricinile trimise de organele judiciare, ca urmare a înlocuirii răspunderii penale.

Pe lîngă aceste atribuții, comisiile de judecată din organizațiile socialiste soluționează litigiile de muncă, dacă obiectul lor are o valoare de cel mult 5 000 lei, iar cele de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare încearcă împăcarea în litigiile patrimoniale intervenite între persoane fizice, dacă valoarea acestora nu depășește 10 000 lei, avînd și dreptul să le judece, dacă părțile sînt de acord.

Comisiile de judecată — expresie a adîncirii democratismului în orînduirea noastră și a creșterii rolului opiniei publice în viața socială și de stat — realizează influențarea obștească nu numai prin măsurile luate față de făptuitor, ci și prin desfășurarea procedurii de împăciuire și a celei de judecată, la ședințele comisiilor participînd membrii colectivului în mijlocul căruia abaterea a fost săvîrșită. Aceștia pot lua cuvîntul, manifestîndu-și reprobarea față de comportarea necorespunzătoare a celui judecat.

Deosebit de aceasta, influențarea se exercită și prin celelalte măsuri prevăzute în proiect, cum sînt publicitatea dezbaterilor, posibilitatea celor ce asistă la dezbateri de a lua cuvîntul, aducerea hotărîrilor la cunoștința colectivelor de muncă sau afișarea acestora cînd se apreciază că este cazul și comunicarea hotărîrilor în vederea luării de măsuri disciplinare de către conducerea organizațiilor socialiste.

O contribuție la realizarea influențării obștești o au presa și radioul prin publicitatea ce se face hotărîrilor comisiilor de judecată.

Prin întreaga lor activitate, noile organe obștești de influențare și jurisdicție vor contribui activ la promovarea unei conduite corespunzătoare, constituind un sprijin real pentru asigurarea de către conducerea organizațiilor socialiste a disciplinei în muncă.

O prevedere a proiectului menită să asigure respectarea în toate cazurile a dispozițiilor legale privind drepturile și interesele legitime, atît ale organizațiilor socialiste cît și ale cetățenilor, constă în posibilitatea pentru partea nemulțumită de hotărîrea pronunțată de comisia de judecată de a se adresa, în condițiile legii, cu plîngere la judecătorie.

Potrivit proiectului, pe lîngă Consiliul de Miniștri urmează să ia ființă o comisie, alcătuită din delegați ai unor ministere și altor organe centrale, care, sintetizînd și generalizînd experiența pozitivă a noilor organe obștești de influențare și judecată, va contribui, prin îndrumările ce le va da, la continua îmbunătățire a activității lor.

Subliniem faptul că prin lărgirea competenței organelor obștești de influențare și jurisdicție și participarea într-o măsură mai mare a celor ce muncesc la înfăptuirea legalității socialiste nu se diminuează cu nimic rolul organelor statului în activitatea de apărare a ordinii de drept.

Ne exprimăm convingerea că noile comisii de judecată, în competența cărora vor fi alese, astfel cum cer dispozițiile proiectului, persoanele cele mai capabile, care se bucură de prestigiu în fața oamenilor muncii din întreprinderi, instituții, cooperative agricole de producție, comune etc., vor deveni un mijloc de educare a celor care mai încalcă normele legale și regulile de conviețuire socială și vor contribui astfel la creșterea conștiinței socialiste, la perfecționarea vieții sociale, la progresul patriei noastre.

RAPORTUL COMISIEI JURIDICE ȘI AL COMISIEI ADMINISTRATIVE

prezentat de deputatul Traian Ionașcu

Comisia juridică și Comisia administrativă ale Marii Adunări Naționale, întrunite în ședință de lucru în zilele de 21, 22 și 25 noiembrie și 23 decembrie 1968, au examinat și discutat proiectul de lege privind comisiile de judecată.

S-a constatat că prevederile proiectului corespund întrutotul scopului pe care și-l propune reglementarea pe care o dezbatem. Prin proiectul de lege se creează și se asigură cadrul juridic necesar organizării și funcționării în cît mai bune condiții a comisiilor de judecată, organe obștești de influențare și de jurisdicție, alese de oamenii muncii, care vor contribui la respectarea legilor și la combaterea manifestărilor antisociale, prin îndeplinirea atribuțiilor largi care le revin în ceea ce privește împăcarea părților în unele pricini, judecarea abaterilor de la regulile de conviețuire socială, a litigiilor de muncă, precum și a unor litigii patrimoniale.

În urma discuțiilor care au avut loc, Comisia juridică și Comisia administrativă, precum și unii tovarăși deputați, care au făcut propuneri în baza publicării proiectului în ziare, au propus, la proiectul de lege următoarele îmbunătățiri, care au fost acceptate de către inițiatorul proiectului de lege și incluse în textul care este astăzi prezentat Marii Adunări Naționale:

La art. 2 litera a, s-a propus a se da textului o formulare mai cuprinzătoare, noua redacțiune a textului fiind:

„a) în întreprinderi, organizații economice, instituții și celelalte organizații socialiste de stat, pe lîngă comitetele de direcție și, respectiv, organele de conducere ale acestora".

La art. 5, s-a propus să se precizeze că membrii comisiilor de judecată se aleg în condițiile legii de față, în acest fel făcîndu-se trimitere și la condițiile din articolul 1 al proiectului.

De asemenea, s-a propus să se precizeze că membrii acestor comisii trebuie să fie persoane majo-

(Continuare în pag. a IV-a)

Raportul comisiei juridice și al comisiei administrative

(Urmare din pag. a III-a)

re și că membrii comisiilor de judecată de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare se aleg dintre persoanele domiciliate în localitățile de la sediul acestor comitete.

La articolul 11, alineatul penultim, s-a precizat că stricăciunile provocate locuințelor, precum și instalațiilor comune din imobilele proprietate de stat, aflate în administrarea operativă a organizațiilor socialiste cu care angajații se află în raporturi de muncă, săvîrșite de aceștia cu intenție și prin care s-a adus avutului obștesc o pagubă ce nu depășește 500 lei, sînt dezincriminate — adică constituie abateri — și sînt de competența Comisiei de judecată, numai dacă au fost săvîrșite pentru prima dată.

În articolele 20 și 21 a fost admisă propunerea privind stabilirea competenței comisiei de judecată de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare, în caz de împăciuire, în raport cu domiciliul, după caz, al făptuitorului sau al părîtului, iar nu cu cel al persoanei vătămate ori a reclamantului, cum prevedea textul inițial.

La articolul 27 s-a introdus, la propunerea comisiilor noastre și a unor tovarăși deputați, un nou alineat final, cuprinzînd dispozițiile următoare :

„Comisiile de judecată pot dispune, atunci cînd apreciază că este cazul, afișarea hotărîrilor prin care s-au aplicat măsuri de influențare obștească. Afișarea se va face la locul de muncă, sau, după caz, la comitetul executiv al consiliului popular, în urma rămînerii definitive a hotărîrilor".

La art. 36, la propunerea comisiilor noastre reunite, s-au introdus două noi alineate, penultim și ultimul din textul care vă este prezentat, ele avînd următorul cuprins :

„În desfășurarea cauzelor de competența comisiilor de judecată se folosește limba română. În fața comisiilor de judecată din unitățile administrativ-teritoriale locuite și de populație de altă naționalitate decît cea română, se asigură folosirea limbii materne a acelei populații.

Părților care nu vorbesc limba în care se desfășoară cauzele, li se asigură posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului și dreptul de a vorbi în fața comisiei și a pune concluzii, prin traducător".

De asemenea, la art. 48 s-au introdus precizările necesare, înlocuindu-se redacțiunea anterioară, care prevedea că „Dispozițiile prezentei legi nu se aplică militarilor" — fără a se face vreo distincție între aceștia — cu textul din redacțiunea care vă este prezentată, și care dispune, totodată, și pentru judecători, procurori și notari, următoarele :

„Articolul 48. Faptele prevăzute în articolele 11 și 19 săvîrșite de militarii care au atribuții de cercetare penală, din cadrul Ministerului Forțelor Armate, Ministerului Afacerilor Interne și Consiliului Securității Statului, ori de către judecători, procurori sau notari de stat, nu constituie abateri în sensul prezentei legi, ci se cercetează și se sancționează potrivit legii penale.

Faptele prevăzute în articolele 11 și 19, săvîrșite de alți militari decît cei la care se referă alineatul precedent, se cercetează și se sancționează potrivit normelor privind disciplina militară, de către organele competente".

În sfîrșit, la articolul 52, ca urmare a propunerii făcute de comisiile noastre și de către unii tovarăși deputați, s-a îmbunătățit redacțiunea alineatului și s-a introdus un nou alineat (2), cu următorul cuprins :

„Termenii sau expresiile, al căror înțeles este anume explicat în codul penal, au același înțeles și în legea de față".

Înfățișîndu-vă aceste îmbunătățiri, și în lumina considerațiunilor ce am expus, Comisia juridică și Comisia administrativă vă propun să adoptați proiectul de lege în forma în care vă este prezentat și care e deplin corespunzător scopului de a spori rolul colectivității oamenilor muncii în combaterea comportamentelor antisociale și în realizarea legalității socialiste în republica noastră.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI TUDOR DRĂGANU

Proiectul de lege privind comisiile de judecată, supus astăzi dezbaterilor noastre, pornește de la ideea că toți cei care muncesc în aceeași instituție, organizație economică, întreprindere de stat sau altă unitate socialistă sînt uniți între ei prin strînse și puternice legături de solidaritate, determinate de convingerea că bunăstarea fiecăruia și propășirea tuturor sînt condiționate de eficiența efortului comun, de entuziasmul lor creator, de devotamentul pentru cauza socialismului. De aceea, consider bine venită prevederea cuprinsă în proiectul de lege, potrivit căreia anumite fapte săvîrșite de angajați ai unităților socialiste sau de membri ai organizațiilor obștești la locul de muncă, prezentînd un pericol social redus și fiind săvîrșite pentru prima dată, nu vor mai fi considerate infracțiuni, ci abateri de la regulile de conviețuire socială, și ca atare vor fi judecate de comisia formată din membrii colectivității din care face parte cel în cauză.

Desfășurarea judecății la locul de muncă a celui vinovat este de natură să asigure participarea largă la dezbateri a celor care formează colectivul unității. Mai bine decît oricine, colectivul va putea găsi căile cele mai potrivite pentru a-l convinge pe cel supus judecății de necesitatea unei comportări demne și cinstite. Pe de altă parte, prezența a numeroși tovarăși de muncă la judecată va fi în măsură să asigure condițiile necesare pentru ca cel vinovat să simtă dezaprobarea cu care opinia publică privește fapta sa.

Judecarea faptelor de pericol social redus de către tovarășii de muncă ai celui vinovat prezintă încă un avantaj. După judecată, făptuitorul continuă să-și desfășoare activitatea sa productivă în mijlocul celor care l-au judecat. Astfel, tovarășii săi îl ajută mai bine pe cel în cauză, pentru ca acesta să-și controleze unele porniri, să-și îmbunătățească în general comportarea pentru a putea dobîndi un loc respectabil în mijlocul unui colectiv respectat. La rîndul său, făptuitorul, știind că încălcarea de lege săvîrșită de el a fost reprobată de întregul colectiv de muncă, va căuta să evite săvîrșirea altor abateri.

O altă dispoziție importantă a proiectului este cea potrivit căreia hotărîrile definitive, prin care s-au aplicat măsuri de influențare obștească, se comunică conducerilor organizațiilor respective, pentru a fi aduse la cunoștința colectivelor de muncă.

Dezincriminarea unor fapte, realizată prin proiectul de lege și înlocuirea răspunderii penale cu măsuri de influențare obștească nu înseamnă cîtuși de puțin o slăbire a rolului organelor de stat însărcinate să asigure respectarea strictă și neabătută a legalității socialiste. Ele exprimă, dimpotrivă, procesul complex de evoluție a societății noastre socialiste în care, o dată cu întărirea responsabilității organelor de procuratură și justiție — care trebuie să se sprijine ele însele pe forța de influențare a maselor — crește rolul colectivității, al opiniei publice.

Vorbitorul a arătat apoi că pentru a-și putea îndeplini cît mai bine sarcinile, este neîndoios necesar să se dea un sprijin multilateral activității comisiilor de judecată, atît de către conducerile organizațiilor socialiste, care au o obligație legală de a crea comisiilor de judecată condițiile necesare pentru buna desfășurare a activității lor, cît și de către sindicate și Asociația juriștilor din România.

Izvorît din condițiile social-economice ale etapei actuale de dezvoltare a țării, proiectul de lege privind comisiile de judecată — a spus vorbitorul în încheiere — are meritul de a înarma societatea noastră cu mijloace noi, eficiente, de combatere a unor manifestări antisociale, de a spori modalitățile de influențare în asigurarea respectului față de lege.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI GHEORGHE VASILICHI

Statul nostru socialist duce permanent o intensă muncă de educare a cetățenilor în spiritul unei noi morale și atitudini față de muncă și față de avutul obștesc, în spiritul respectului ce-l datorează fiecare om tuturor celorlalți membri ai societății, indiferent de naționalitate, sex, religie, rasă, precum și al respectării și aplicării cu strictețe a legilor și normelor de conviețuire socială. În viața colectivelor din întreprinderi și instituții, în cooperative există încă unele elemente necinstite, care nu-și îndeplinesc conștiincios sarcinile și obligațiile profesionale, aduc prejudicii morale și materiale tovarășilor lor de muncă.

Pe măsura desăvîrșirii construirii socialismului, a spus vorbitorul, măsurile cu caracter educativ capătă o tot mai mare importanță în lupta împotriva încălcării ordinii de drept și a normelor de conviețuire socială. În această ordine de idei trebuie spus că au fost create condiții prielnice ca unele fapte cu caracter penal de o mai mică gravitate, să intre în sfera mijloacelor de prevenire, educare și de influențare obștească.

Alegerea de către mase a noilor organe obștești de influențare și de judecată, așa cum se preconizează în proiectul de lege, corespunde întocmai acestui scop.

Trecerea în competența comisiilor de judecată a unor fapte ce prezintă pericol social redus, comise pentru prima dată, la locul de muncă, îndreptate împotriva avutului obștesc, sau a unui membru al colectivului de muncă, precum și posibilitatea de a încerca împăcarea părților în unele fapte de această natură, îl va pune pe cel vinovat în prezența răspunderii sale față de colectivul în mijlocul căruia muncește. Colectivul îl va face să reflecteze asupra greșelilor comise, ajutîndu-l astfel să se îndrepte.

Soluționarea unor astfel de fapte de către instanțele judecătorești grevau pînă acum activitatea acestora, duceau la scoaterea din producție a numeroși oameni. Prin trecerea acestor fapte în competența comisiilor de judecată, instanțele de judecată vor putea să se concentreze în mai mare măsură asupra soluționării faptelor care vatămă în mod grav relațiile sociale.

Un aspect pozitiv al proiectului de lege, a spus în continuare vorbitorul, constă și în aceea că se constituie un organ obștesc unic de influențare și jurisdicție, înlăturîndu-se astfel unele paralelisme și suprapuneri. În cooperația meșteșugărească au funcționat pînă în prezent 3 categorii de organe de jurisdicție : comisii pentru soluționarea litigiilor de muncă pentru angajații tehnico-administrativi, comisii de contestații pentru membrii cooperatori și consilii de judecată, atît pentru angajați cît și pentru cooperatori. Concentrarea acestor atribuții, la care se adaugă altele noi, la un singur organ obștesc, constituie o măsură menită să ducă la îmbunătățirea muncii în această direcție.

Sînt convins că noile organe obștești — comisiile de judecată — vor îndeplini un rol important în perfecționarea societății noastre socialiste, contribuind la o mai bună comportare a cetățenilor la locul de muncă și în societate, la întărirea disciplinei muncii și la apărarea proprietății obștești.

CUVÎNTUL DEPUTATEI TEODORA ȘERȘUN

Proiectul de lege privind comisiile de judecată — a spus vorbitoarea — constituie o parte integrantă din complexul de măsuri adoptate de partid, vizînd antrenarea cît mai largă a maselor la apărarea ordinei de drept socialiste, a regulilor de conviețuire socială. Noua reglementare răspunde necesităților actuale de simplificare a sistemului de organizare și funcționare a organelor obștești de judecată, prin crearea unui singur organ care să concentreze formele de activitate în acest domeniu. Ea constituie un instrument juridic de o importantă valoare politică și social-educativă, capabil să contribuie la dezvoltarea noilor relații sociale, la mersul înainte al societății noastre, la dezvoltarea democrației socialiste.

Comisiile de judecată vor găsi un teren propice pentru a desfășura o bună activitate, corespunzătoare scopului pentru care au fost constituite, deoarece ele se vor situa pe fundamentul solid creat de îndelungata experiență dobîndită de organele obștești de jurisdicție, care au funcționat pînă acum.

Modul de organizare și funcționare a comisiilor de judecată — a arătat vorbitoarea — asigură atît apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, cît și apărarea intereselor statului nostru, care coincid cu interesele fundamentale ale tuturor oamenilor muncii. Faptul că la rezolvarea litigiilor de muncă privind pe angajați din completul de judecată fac parte, pe lîngă cei trei membri aleși de către mase, și doi membri delegați — unul de conducerea organizației socialiste și altul de comitetul sindicatului — constituie o garanție în plus pentru justa soluționare a litigiilor, pentru asigurarea legalității în raporturile dintre întreprinderi și angajați.

Apreciez ca fiind deosebit de importantă dispoziția din proiect prin care se prevede posibilitatea pentru comisie de a sesiza conducerea organizației socialiste în vederea luării unor măsuri disciplinare, atunci cînd consideră că abaterea ce a format obiectul judecății a fost de natură să tulbure și disciplina muncii. Consider, de asemenea, necesar să subliniez prevederea din proiect, potrivit căreia comisia de judecată, ori de cîte ori ia o măsură de influențare pentru o abatere săvîrșită la locul de muncă, are sarcina de a comunica hotărîrea luată conducerii organizației socialiste, pentru a o aduce la cunoștința colectivului.

Sindicatele care au dobîndit o experiență bogată în activitatea de jurisdicție vor avea în continuare — potrivit legii noi — o participare directă în legătură cu buna funcționare a noilor organe obștești de judecată. Astfel, comitetele sindicatelor, pe lîngă faptul că vor fi reprezentate printr-un delegat în comisiile de judecată care soluționează litigii de muncă privind pe angajați, vor exercita și supravegherea asupra hotărîrilor comisiilor, putînd cere reexaminarea hotărîrilor pronunțate în litigiile cu o valoare pînă la 1 000 lei.

Subliniind faptul că proiectul legii privind comisiile de judecată este străbătut de încrederea societății noastre în fondul bun și în resursele pozitive ale fiecărui om, deputata a spus în încheiere : Sindicatele vor depune toate eforturile pentru realizarea obiectivelor ce stau la baza noii legi, pentru respectarea drepturilor și asigurarea îndeplinirii îndatoririlor celor ce muncesc, pentru crearea unui climat în care întreaga opinie publică să acționeze prompt în vederea apărării legalității și a regulilor de conviețuire socială.

LEGEA privind comisiile de judecată

CAPITOLUL I

ORGANIZAREA COMISIILOR DE JUDECATĂ

Art. 1. — Comisiile de judecată, expresie a democrației socialiste, a creșterii rolului opiniei publice în viața socială, sînt organe obștești de influențare și jurisdicție, alese în adunări generale ale oamenilor muncii sau în sesiuni ale consiliilor populare, prin care se realizează participarea maselor largi la înfăptuirea legalității și la educarea socialistă a cetățenilor în spiritul promovării unei atitudini corecte față de muncă, întăririi și dezvoltării avutului obștesc, precum și al asigurării unei bune comportări în societate.

În îndeplinirea sarcinilor ce le revin, comisiile de judecată încearcă împăcarea părților în unele pricini și judecă abateri de la regulile de conviețuire socială, litigii de muncă, precum și unele litigii patrimoniale.

Art. 2. — Comisiile de judecată se constituie :

a) în întreprinderi, organizații economice, instituții și celelalte organizații socialiste de stat, pe lîngă comitetele de direcție și, respectiv, organele de conducere ale acestora ;

b) în organizații cooperatiste și celelalte organizații obștești, pe lîngă organele de conducere ale acestora ;

c) pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare municipale, orășenești, ale sectoarelor municipiului București și ale comunelor.

Art. 3. — Comisiile de judecată prevăzute în art. 2 lit. a și b se constituie în organizațiile socialiste care au cel puțin 100 angajați sau membri.

În organizațiile socialiste cu un număr mare de angajați sau membri, organele de conducere pot stabili să funcționeze, în caz de nevoie, mai multe comisii de judecată.

Pentru organizațiile socialiste cu mai puțin de 100 angajați sau membri, cu sediul în aceeași localitate cu organul lor superior, se va constitui o singură comisie de judecată pe lîngă acel organ, dacă împreună au cel puțin 100 angajați sau membri.

Art. 4. — Pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare prevăzute în art. 2 lit. c se constituie comisii de judecată, pentru rezolvarea pricinilor privind pe cetățeni.

Comitetele executive ale consiliilor populare pot stabili să funcționeze asemenea comisii, în caz de nevoie, și în sate și cartiere. Competența teritorială a comisiilor din sate și cartiere se stabilește de comitetele executive ale consiliilor populare pe lîngă care acestea funcționează.

Pentru rezolvarea pricinilor privind pe angajații comitetelor executive ale consiliilor populare prevăzute în art. 2 lit. c și pe angajații și membrii organizațiilor socialiste, situate în aceeași localitate, în care nu se pot înființa comisii de judecată în condițiile art. 3, se va constitui o singură comisie pe lîngă comitetul executiv al consiliului popular, dacă împreună au cel puțin 100 angajați sau membri. În cazul în care nu au împreună cel puțin acest număr de angajați sau membri, pricinile se vor rezolva de comisiile prevăzute în alin. 1.

Art. 5. — Comisiile de judecată sînt alcătuite din 5 membri, care se aleg, în condițiile legii de față, pe timp de 2 ani, după cum urmează :

a) membrii comisiilor prevăzute în art. 3, de către angajații sau membrii organizațiilor respective ;

b) membrii comisiilor de judecată prevăzute în art. 4, de către consiliile populare.

Membrii comisiilor de judecată se aleg dintre persoanele majore, care au o pregătire corespunzătoare și reputație neștirbită.

Membrii comisiilor prevăzute în alin. 1 lit. a se aleg dintre angajații, membrii cooperatori sau membrii celorlalte organizații obștești, iar membrii comisiilor prevăzute în alin. 1 lit. b se aleg dintre persoanele domiciliate în localitățile respective.

Propunerile de candidați în vederea alegerii se fac de oamenii muncii și organizațiile obștești ; listele cuprinzînd propunerile de candidați se vor afișa cu cel puțin 10 zile înainte de data alegerii, la sediul organizațiilor la care se fac alegerile sau, după caz, la sediul comitetelor executive ale consiliilor populare.

Art. 6. — Membrii comisiei de judecată desemnează dintre ei un președinte și un înlocuitor al acestuia.

Comisia de judecată își exercită atribuțiile în complet de 3 membri, prezidat de președinte sau de înlocuitorul său.

Art. 7. — Cînd rezolvă litigii de muncă privind pe angajații organizațiilor socialiste, completul de judecată se întregește cu 2 membri delegați, unul de către conducerea organizației socialiste și celălalt de către comitetul sindicatului, constituindu-se în comisie cu atribuții de soluționare a litigiilor de această natură.

Art. 8. — Lucrările cu caracter tehnic ale comisiei de judecată vor fi efectuate de un secretar desemnat, după caz, de conducerea organizației socialiste sau comitetul executiv al consiliului popular pe lîngă care funcționează comisia.

Secretarul comisiei de judecată va fi desemnat dintre persoanele care au studii juridice, iar, în lipsă, dintre cele cu o pregătire și experiență corespunzătoare pentru îndeplinirea acestei sarcini.

Art. 9. — Nu pot fi membri ai comisiilor de judecată persoanele care fac parte din conducerea organizațiilor socialiste.

Art. 10. — Membrii comisiei de judecată care nu justifică încrederea ce li s-a acordat, pot fi revocați de cei care i-au ales.

Dacă o comisie se descompletează din orice cauză, completarea ei se face în condițiile prevăzute în art. 5.

CAPITOLUL II

COMPETENȚA COMISIILOR DE JUDECATĂ

SECȚIUNEA I

Competența comisiilor de judecată din întreprinderi, organizații economice, instituții și celelalte organizații de stat

§ 1. JUDECAREA UNOR ABATERI DE LA REGULILE DE CONVIEȚUIRE SOCIALĂ

Art. 11. — Comisiile de judecată din întreprinderi, organizații economice, instituții și celelalte organizații socialiste de stat judecă pricinile privitoare la următoarele fapte săvîrșite de angajații acestora, pentru prima dată, la locul de muncă și care, prezentînd pericol social redus, nu se consideră infracțiuni, ci constituie abateri :

a) lovirea sau alte violențe care nu au cauzat o vătămare integrității corporale sau sănătății, amenințarea, precum și insulta ;

b) furtul și abuzul de încredere între membrii aceluiași colectiv, dacă valoarea pagubei nu depășește 500 lei ;

c) sustragerile sub orice formă din avutul obștesc, cînd săvîrșirea lor nu a fost înlesnită prin fals, distrugerea sau degradarea cu intenție a unui bun din avutul obștesc și abuzul în serviciu, dacă în toate aceste cazuri valoarea pagubei pricinuite nu depășește 500 lei, cu excepția cazurilor în care fapta a pus sau ar fi putut pune în pericol mașini, instalații, depozite, alte bunuri sau valori importante, ori ar fi putut provoca tulburări grave în desfășurarea procesului muncii ;

d) neglijența în serviciu, dacă valoarea pagubei pricinuite avutului obștesc nu depășește 1 000 lei, cu excepția cazurilor în care fapta a pus sau ar fi putut pune în pericol mașini, instalații, depozite, alte bunuri sau valori importante, ori ar fi putut provoca tulburări grave în desfășurarea procesului muncii, precum și a celor în care fapta a creat o stare de pericol pentru siguranța circulației trenurilor sau a avut ca urmare o tulburare în activitatea de transport pe calea ferată.

Constituie de asemenea abateri și se judecă de aceleași comisii faptele constînd în stricăciuni provocate locuințelor, precum și instalațiilor comune din imobilele proprietate de stat, aflate în administrarea operativă a organizațiilor socialiste cu care angajații se află în raporturi de muncă, săvîrșite de aceștia cu intenție, pentru prima dată, și prin care s-a adus avutului obștesc o pagubă ce nu depășește 500 lei.

Tot asemenea constituie abateri instigarea, complicitatea, tăinuirea și favorizarea la una din faptele prevăzute în acest articol.

§ 2. ÎMPĂCIUIREA ÎN UNELE INFRACȚIUNI ȘI JUDECAREA UNOR FAPTE PREVĂZUTE DE LEGEA PENALĂ

Art. 12. — Comisiile de judecată din întreprinderi, organizații economice, instituții și celelalte organizații socialiste de stat încearcă împăcarea părților în următoarele infracțiuni prevăzute de codul penal, săvîrșite de angajați la locul de muncă :

a) lovire sau alte violențe (art. 180 alin. 2) ;

b) vătămare corporală (art. 181) și vătămare corporală din culpă (art. 184 alin. 1) ;

c) calomnie (art. 206) ;

d) abuzul de încredere (art. 213), cînd valoarea pagubei este mai mare de 500 lei.

De asemenea încearcă împăcarea părților în următoarele infracțiuni săvîrșite la locul de muncă, dacă nu sînt comise pentru prima dată :

a) lovire sau alte violențe (art. 180 alin. 1) ;

b) amenințare (art. 193) ;

c) insultă (art. 205) ;

d) abuzul de încredere (art. 213), cînd valoarea pagubei este de cel mult 500 lei.

În cazul cînd, pentru faptele de lovire sau alte violențe (art. 180 alin. 1), vătămare corporală din culpă (art. 184 alin. 1) și insultă (art. 205), împăcarea părților nu a reușit și dacă la ultima ședință în care s-a încercat împăcarea persoana vătămată a cerut ca plîngerea să fie soluționată de comisie, aceasta va proceda la judecarea pricinii.

§ 3. JUDECAREA UNOR LITIGII DE MUNCĂ

Art. 13. — Comisiile de judecată din întreprinderi, organizații economice, instituții și celelalte organizații socialiste de stat, constituite conform prevederilor art. 7, judecă următoarele litigii de muncă, dacă obiectul lor are o valoare de cel mult 5 000 lei sau este neevaluabil în bani :

a) litigiile dintre angajați și organizațiile socialiste în legătură cu încheierea și executarea contractului de muncă ;

b) litigiile privind pretenții referitoare la drepturi în legătură cu desfacerea contractului sau reintegrarea în muncă, în cazul în care nu se contestă temeinicia și legalitatea acestor măsuri.

Art. 14. — Nu intră în competența de judecată a comisiilor prevăzute în art. 13 :

a) contestațiile împotriva desfacerii contractului de muncă, precum și orice litigii în legătură cu desfacerea contractului sau reintegrarea în muncă, altele decît cele prevăzute în art. 13 lit. b ;

b) orice alte litigii care, printr-o dispoziție expresă a legii, sînt date în competența altor organe.

SECȚIUNEA II

Competența comisiilor de judecată din organizațiile cooperatiste și celelalte organizații obștești

Art. 15. — Comisiile de judecată din organizațiile cooperatiste și celelalte organizații obștești au următoarea competență :

a) judecă pricinile privitoare la abaterile prevăzute în art. 11 alin. 1 și alin. 3, săvîrșite de membrii sau angajații acestor organizații ;

b) încearcă împăcarea părților în infracțiunile prevăzute în art. 12 alin. 1 și 2 și judecă faptele prevăzute în art. 12 alin. 3, săvîrșite de membrii sau angajații acestor organizații, la locul de muncă ;

c) judecă, constituite conform prevederilor art. 7, litigiile de muncă prevăzute în art. 13 dintre aceste organizații și angajații lor.

Prevederile art. 11 alin. 2 se aplică, în mod corespunzător, în cazul stricăciunilor provocate locuințelor sau instalațiilor comune din imobilele proprietatea organizațiilor cooperatiste ori a celorlalte organizații obștești.

Art. 16. — Comisiile de judecată din cooperativele agricole de producție au, pe lîngă competența prevăzută în art. 15, și pe aceea de a judeca litigiile privind plîngerile membrilor cooperativelor agricole de producție împotriva hotărîrilor consiliului de conducere al cooperativei, prin care au fost obligați la despăgubiri pentru pagube aduse cooperativei, precum și împotriva hotărîrilor prin care consiliul de conducere le-a rezolvat cererile referitoare la retribuția muncii, dacă în toate aceste cazuri obiectul lor are o valoare de cel mult 5 000 lei.

Art. 17. — Comisiile de judecată din cooperativele meșteșugărești au, pe lîngă competența prevăzută în art. 15, și pe aceea de a judeca litigiile dintre cooperativele meșteșugărești și membrii acestora, în legătură cu pagube aduse cooperativei, precum și orice pretenții dintre cooperativele meșteșugărești și membrii cooperatori în legătură cu raporturile de muncă, dacă în toate aceste cazuri obiectul lor are o valoare de cel mult 5 000 lei.

Art. 18. — Nu intră în competența comisiilor de judecată din organizațiile cooperatiste și celelalte organizații obștești judecarea următoarelor pricini :

a) contestațiile și litigiile prevăzute în art. 14 ;

b) cererile de restituire a bunurilor aduse ca aport social în natură de membrii cooperativelor meșteșugărești sau, după caz, a contravalorii acestor bunuri, precum și cererile privind restituirea părților sociale.

SECȚIUNEA III

Competența comisiilor de judecată de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare

§ 1. JUDECAREA UNOR ABATERI DE LA REGULILE DE CONVIEȚUIRE SOCIALĂ

Art. 19. — Comisiile de judecată de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare ale municipiilor, orașelor, sectoarelor municipiului București sau comunelor în care domiciliază făptuitorul judecă pricinile privitoare la următoarele fapte săvîrșite de cetățeni, pentru prima dată și care, prezentînd pericol social redus, nu se consideră infracțiuni, ci constituie abateri :

a) lovirea sau alte violențe care nu au cauzat o vătămare integrității corporale sau sănătății, amenințarea, precum și insulta ;

b) abuzul de încredere săvîrșit între persoane fizice, dacă valoarea pagubei nu depășește 500 lei ;

c) stricăciuni provocate locuințelor, precum și instalațiilor comune, săvîrșite cu intenție, prin care s-a adus avutului obștesc o pagubă ce nu depășește 500 lei.

Constituie, de asemenea, abateri instigarea, complicitatea, tăinuirea și favorizarea la una din faptele prevăzute în alin. 1.

§ 2. ÎMPĂCIUIREA ÎN UNELE INFRACȚIUNI ȘI JUDECAREA UNOR FAPTE PREVĂZUTE DE LEGEA PENALĂ

Art. 20. — Comisiile de judecată de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare ale municipiilor, orașelor, sectoarelor municipiului București sau comunelor în care domiciliază făptuitorul, încearcă împăcarea părților în următoarele infracțiuni prevăzute de Codul penal, săvîrșite de cetățeni :

a) lovire sau alte violențe (art. 180 alin. 2) ;

b) vătămare corporală (art. 181) și vătămare corporală din culpă (art. 184 alin. 1) ;

c) calomnie (art. 206).

d) furtul săvîrșit între soți ori între rude apropiate sau de către un minor în paguba tutorelui său ori de către cel care locuiește împreună cu persoana vătămată sau este găzduit de aceasta (art. 210) ;

e) abuzul de încredere (art. 213), cînd valoarea pagubei este mai mare de 500 lei ;

f) tulburarea de posesie (art. 220).

De asemenea, încearcă împăcarea părților în următoarele infracțiuni săvîrșite de cetățeni, dacă nu sînt comise pentru prima dată :

a) lovire sau alte violențe (art. 180 alin. 1) ;

b) amenințare (art. 193) ;

c) insultă (art. 205) ;

d) abuzul de încredere (art. 213), cînd valoarea pagubei este de cel mult 500 lei.

În cazul cînd, pentru faptele de lovire sau alte violențe (art. 180 alin. 1), vătămare corporală din culpă (art. 184 alin. 1) și insultă (art. 205), împăcarea părților nu a reușit și dacă la ultima ședință în care s-a încercat împăcarea, persoana vătămată a cerut ca plîngerea să fie soluționată de comisie, aceasta va proceda la judecarea pricinii.

§ 3. ÎMPĂCIUIREA ÎN UNELE LITIGII PATRIMONIALE ȘI JUDECAREA ACESTOR LITIGII

Art. 21. — Comisiile de judecată de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare ale municipiilor, orașelor, sectoarelor municipiului București și ale comunelor în care domiciliază părțile în litigiile dintre persoane fizice, avînd ca obiect plata unei sume de bani sau predarea unui bun mobil, cînd valoarea litigiului nu depășește 10 000 lei.

Dispozițiile alin. 1 nu sînt aplicabile în litigiile privind succesiuni, împărțeli de bunuri și obligații de întreținere.

Art. 22. — Comisiile judecă litigiile prevăzute în art. 21, în cazul în care împăcarea părților nu a reușit și dacă la ultima ședință la care s-a încercat împăcarea, părțile au convenit ca litigiul să fie soluționat de comisia de judecată.

§ 4. ÎMPĂCIUIREA ȘI JUDECAREA PRICINILOR PRIVIND PE ANGAJAȚI PRECUM ȘI PE MEMBRII UNOR ORGANIZAȚII OBȘTEȘTI

Art. 23. — Comisiile de judecată prevăzute în art. 4 alin. 1, atunci cînd judecă pricini privind pe angajații comitetelor executive

(Continuare în pag. a V-a)

Legea privind comisiile de judecată

(Urmare din pag. a IV-a)

ale consiliilor populare ori pe angajaţii sau membrii organizaţiilor socialiste în care nu se pot înfiinţa comisii de judecată, precum şi cele la care se referă art. 4 alin. 3, au aceeaşi competenţă ca şi comisiile prevăzute în secţiunile I şi II.

Comisiile de judecată prevăzute în art. 4 alin. 1 judecă, de asemenea, litigiile de muncă privind pe angajaţii persoanelor fizice, precum şi pe aceia ai persoanelor juridice altele decît organizaţiile socialiste, dacă obiectul acestor litigii are o valoare de cel mult 5 000 lei, cu excepţia contestaţiilor împotriva desfacerii contractului de muncă.

SECŢIUNEA IV

Dispoziţii comune

Art. 24. — Deosebit de competenţa prevăzută în secţiunile I, II şi III, comisiile de judecată rezolvă pricinile trimise de organele judiciare în vederea luării unor măsuri de influenţare obştească, ca o consecinţă a înlocuirii răspunderii penale.

Art. 25. — Cînd o faptă din cele prevăzute în art. 11 şi 12 sau din cele la care se referă art. 24 a fost săvîrşită la locul de muncă, de un angajat sau de un membru al unei organizaţii socialiste împreună cu o persoană din afara acestei organizaţii, rezolvarea cauzei se face de către comisia de judecată din organizaţia socialistă unde s-a săvîrşit fapta. Aceeaşi comisie judecă abaterile prevăzute în art. 11 alin. 3, şi atunci cînd faptele celor dinafara organizaţiei socialiste se judecă separat.

Art. 26. — Comisia de judecată este competentă să rezolve pricina şi în cazul în care angajatul, membrul cooperator sau membrul altei organizaţii obşteşti nu mai lucrează în organizaţia respectivă, însă fapta a fost săvîrşită ori litigiul s-a ivit în timpul cît a făcut parte din acea organizaţie.

CAPITOLUL III

MĂSURILE DE INFLUENŢARE OBŞTEASCĂ ŞI CELELALTE MĂSURI CE SE POT LUA DE COMISIILE DE JUDECATĂ

Art. 27. — Comisiile de judecată pot lua prin hotărîre, în cazurile în care judecă abateri de la regulile de convieţuire socială şi unele fapte prevăzute de legea penală, potrivit dispoziţiilor art. 11, 12 alin. 3, art. 15 alin. 1 lit. a şi b şi alin. 2, art. 19, 20 alin. 3, art. 23 alin. 1 şi art. 24, una din următoarele măsuri de influenţare obştească :

a) mustrarea cu avertisment, care constă în dojenirea celui care a săvîrşit abaterea, punîndu-i-se, totodată, în vedere că dacă nu se va îndrepta în viitor, se va lua faţă de el o măsură mai severă ;

b) amenda de la 50 la 1 000 lei. Această măsură nu poate fi luată împotriva minorului care nu realizează cîştiguri din muncă.

Măsurile de influenţare obştească se vor aplica minorilor între 14—16 ani numai dacă se va stabili că au săvîrşit fapta cu discernămînt.

Comisiile de judecată pot dispune, atunci cînd apreciază că este cazul, afişarea hotărîrilor prin care s-au aplicat măsuri de influenţare obştească. Afişarea se va face la locul de muncă sau, după caz, la comitetul executiv al consiliului popular, în urma rămînerii definitive a hotărîrilor.

Art. 28. — Aplicarea unei măsuri de influenţare pentru abateri săvîrşite la locul de muncă nu exclude posibilitatea aplicării de sancţiuni disciplinare.

Cînd comisia de judecată, care a luat o măsură de influenţare pentru abateri săvîrşite la locul de muncă, consideră că acestea au şi aspect disciplinar, sesizează organele de conducere ale organizaţiilor socialiste, pentru a aprecia dacă nu este cazul să aplice şi o sancţiune disciplinară.

Dacă prin fapta săvîrşită s-a cauzat o pagubă, comisia obligă pe cel care a produs-o la repararea acesteia.

CAPITOLUL IV

PROCEDURA ÎN FAŢA COMISIILOR DE JUDECATĂ

SECŢIUNEA I

Sesizarea comisiei şi procedura de rezolvare

Art. 29. — Comisia de judecată poate fi sesizată :

a) în cazurile abaterilor de la regulile de convieţuire socială săvîrşite, la locul de muncă, de angajaţi, membri cooperatori sau membrii celorlalte organizaţii obşteşti, de către :

— conducerea organizaţiei socialiste ;

— comitetul executiv al consiliului popular ;

— persoana vătămată ;

b) în cazul litigiilor de muncă dintre organizaţiile socialiste şi angajaţii sau membrii acestora, precum şi în cazul celorlalte litigii de muncă, de către partea interesată ;

c) în cazul pricinilor în care se efectuează procedura împăciuirii, precum şi în cel al abaterilor de la regulile de convieţuire socială săvîrşite de cetăţeni în afara locului de muncă, după caz, de persoana vătămată sau partea interesată.

Art. 30. — Termenul de sesizare a comisiei de judecată, pentru abaterile de la regulile de convieţuire socială, este de o lună de cînd cel în drept să facă sesizarea a ştiut cine este făptuitorul, dar nu mai mult de un an de la săvîrşirea faptei.

Termenul de sesizare în infracţiunile pentru care se efectuează procedura de împăciuire este de 2 luni din ziua în care persoana vătămată sau, după caz, reprezentantul legal al acesteia a ştiut cine este făptuitorul.

Termenele de sesizare în litigiile de muncă sînt cele prevăzute în Codul muncii sau în alte acte normative, iar în litigiile patrimoniale, cele prevăzute în legea civilă.

Sesizarea făcută în termen legal, dar adresată unui organ de urmărire penală sau unei instanţe de judecată, ori unei alte comisii decît cea îndreptăţită, este considerată valabilă, iar pricina va fi trimisă comisiei îndreptăţite să o examineze.

Art. 31. — Preşedintele comisiei fixează termenul şedinţei şi dispune chemarea părţilor, iar atunci cînd este cazul, dispune şi chemarea martorilor.

Comisia de judecată încearcă împăcarea în termen de cel mult 30 zile de la sesizare, în cazul în care legea prevede această procedură.

Judecarea pricinilor se face în termen de 30 zile de la sesizare sau, după caz, de la data cînd încercarea de împăcare nu a reuşit.

Art. 32. — Şedinţele comisiei de judecată sînt publice.

În situaţii deosebite, data şedinţelor de judecată se va aduce la cunoştinţă, după caz, şi comitetului executiv al consiliului popular, comitetului sindical de secţie, comitetului sindicatului, sau organului de conducere al cooperativei ori organizaţiei obşteşti respective.

La cererea comisiei, organizaţiile socialiste sînt obligate să pună la dispoziţie actele în legătură cu pricina şi să dea informaţiile necesare.

Art. 33. — Cînd comisia de judecată are temeiuri să creadă că făptuitorul a mai săvîrşit o faptă de acelaşi fel cu aceea pentru care este reclamat, însă acesta contestă, se vor putea administra orice mijloace de probă pentru stabilirea situaţiei reale, cerînd, la nevoie, organelor de miliţie, copie de pe fişa de antecedente penale.

Art. 34. — În pricinile în care se efectuează procedura de împăciuire, comisia stăruie ca părţile să se împace ; dacă s-au împăcat, comisia constată aceasta printr-un proces-verbal. Cînd vreuna din părţi şi-a luat obligaţii în legătură cu repararea pagubei, plata unei sume de bani sau predarea unui bun mobil, acestea vor fi cuprinse de asemenea în procesul-verbal, care va fi semnat şi de părţi.

Art. 35. — Dacă încercarea de împăcare nu a reuşit şi nici nu s-a cerut ca pricina să fie judecată de comisie, sau dacă la două termene consecutive se prezintă numai persoana vătămată ori, după caz, reclamantul, iar cealaltă parte lipseşte nemotivat, comisia încheie un proces-verbal, care serveşte drept dovadă necesară pentru sesizarea judecătoriei. Lipsa nejustificată a persoanei vătămate sau, după caz, a reclamantului la două termene consecutive este socotită drept retragere a plîngerii ori cererii.

În cauzele în care se efectuează procedura de împăciuire, dacă împăcarea nu s-a făcut în termen de 30 zile, partea interesată se poate adresa instanţei de judecată, căreia îl va prezenta dovada eliberată de comisie din care rezultă că procedura de împăciuire nu s-a efectuat în termen.

Art. 36. — Examinarea pricinii în faţa comisiei se desfăşoară după cum urmează :

— preşedintele expune conţinutul sesizării ;

— se ascultă părţile şi martorii ; declaraţiile martorilor se consemnează în scris şi vor fi semnate de ei, precum şi de preşedinte ;

— se administrează orice alte dovezi necesare pentru rezolvarea pricinii.

Părţile pot pune întrebări persoanelor chemate în faţa comisiei.

În caz de amînare a judecării se întocmeşte un proces-verbal, arătîndu-se motivele care au determinat amînarea.

După administrarea probelor, preşedintele dă cuvîntul părţilor, iar cînd consideră necesar, poate da cuvîntul şi altor persoane care asistă la dezbateri.

În desfăşurarea cauzelor de competenţa comisiilor de judecată se foloseşte limba română. În faţa comisiilor de judecată din unităţile administrativ-teritoriale locuite şi de populaţie de altă naţionalitate decît cea română, se asigură folosirea limbii materne a acelei populaţii.

Părţilor care nu vorbesc limba în care se desfăşoară cauzele, li se asigură posibilitatea de a lua cunoştinţă de piesele dosarului şi dreptul de a vorbi în faţa comisiei şi a pune concluzii, prin traducător.

Art. 37. — Cînd constată că fapta a fost săvîrşită şi că făptuitorul este vinovat, comisia, ţinînd seama de gravitatea faptei şi de persoana făptuitorului, ia una dintre măsurile prevăzute în prezenta lege.

În cazurile în care persoana indicată în sesizare nu a fost găsită vinovată ori fapta nu a fost săvîrşită de această persoană, precum şi atunci cînd sesizarea s-a făcut peste termen, comisia dispune încheierea dosarului.

În litigiile de muncă şi în cele patrimoniale, comisia, în raport de probele făcute, admite, în întregime sau în parte, cererea sau contestaţia reclamantului ori o respinge.

Art. 38. — În pricinile primite de la instanţele judecătoreşti în vederea luării unor măsuri de influenţare, constatarea instanţelor cu privire la existenţa faptei şi vinovăţia făptuitorului este obligatorie pentru comisia de judecată.

Art 39. — Cînd făptuitorul este minor, comisia de judecată, fie că a luat sau nu cu privire la acesta vreo măsură de influenţare, dacă apreciază din datele dosarului că minorul este expus să devină infractor sau că dezvoltarea sa fizică, morală ori intelectuală este primejduită, sesizează autoritatea tutelară.

SECŢIUNEA II

Hotărîrile şi căile de atac

Art. 40. — Comisia de judecată hotărăşte cu majoritatea voturilor completului, după care se pronunţă în şedinţă publică.

Hotărîrea cuprinde denumirea organizaţiei socialiste, numele membrilor comisiei şi al secretarului, numele şi, după caz, domiciliul sau sediul părţilor, susţinerile acestora, descrierea în esenţă a faptei sau a litigiului, probele administrate, textele de lege aplicate, soluţia şi data pronunţării, indicarea căii de atac şi menţiunea dacă pronunţarea s-a făcut în prezenţa sau în lipsa părţilor. Hotărîrea se semnează de toţi membrii comisiei şi de secretar şi se comunică părţilor care au lipsit la pronunţare.

Art. 41. — Împotriva hotărîrilor date de comisiile de judecată, partea nemulţumită poate face plîngere la judecătoria în a cărei rază teritorială funcţionează comisia, în termen de 15 zile de la pronunţarea hotărîrii sau de la comunicare, dacă a lipsit la pronunţare :

a) în cazurile privind abateri de la regulile de convieţuire socială şi fapte prevăzute de legea penală, precum şi în cele trimise de organele judiciare în vederea luării unei măsuri de influenţare;

b) în cazurile privind litigii de muncă, al căror obiect are o valoare mai mare de 1 000 lei sau este neevaluabil în bani ;

c) în cazurile privind litigiile patrimoniale dintre persoanele fizice.

Plîngerea se depune la comisia de judecată, care o înaintează de îndată judecătoriei, împreună cu dosarul. Judecătoria fixează termenul de judecată cu citarea părţilor, iar după cercetarea cauzei şi, atunci cînd este cazul, după administrarea de noi probe, pronunţă o hotărîre definitivă care se execută în condiţiile legii.

Hotărîrile comisiilor de judecată, împotriva cărora nu s-a făcut plîngere în termen, sînt definitive şi executorii.

Art 42. — Hotărîrile definitive prin care s-au aplicat măsuri de influenţare obştească angajaţilor, membrilor cooperatori sau membrilor celorlalte organizaţii obşteşti se vor comunica conducerii organizaţiilor respective, pentru a fi aduse la cunoştinţa colectivelor de muncă.

Art. 43. — Hotărîrile date de comisia de judecată în rezolvarea litigiilor de muncă sînt executorii. Ele sînt şi definitive dacă au fost date în litigii al căror obiect are o valoare ce nu depăşeşte 1000 lei. Aceste hotărîri pot fi reexaminate de comisie, după caz, la sesizarea comitetului sindicatului sau a comisiei de revizie din organizaţia socialistă, făcută în termen de 30 zile de la pronunţarea hotărîrii.

Procurorul poate sesiza judecătoria în termen de 60 zile de la pronunţare, din oficiu sau la cererea părţii interesate, dacă apreciază că hotărîrea comisiei de judecată dată în urma reexaminării este netemeinică sau nelegală. Hotărîrea dată de judecătorie în această situaţie este definitivă.

Art. 44. — În cazul în care, după pronunţarea hotărîrii de către comisia de judecată, pentru aceeaşi faptă s-a început urmărirea penală, executarea hotărîrii pronunţate de comisie se suspendă pînă la soluţionarea procesului penal, iar dacă a intervenit o condamnare, se consideră revocată de drept.

Art. 45. — Hotărîrile comisiei de judecată rămase definitive, precum şi procesele-verbale încheiate în caz de împăcare atunci cînd cel reclamat s-a obligat să repare paguba, să plătească o sumă de bani, ori să predea un bun mobil, se pun în executare fără a mai fi necesară îndeplinirea vreunei formalităţi. În acelaşi mod se pun în executare şi hotărîrile comisiei de judecată care sînt executorii potrivit prevederilor art 43 alin. 1.

Amenzile se fac venit la bugetul statului.

Art. 46. — Hotărîrile executorii ale comisiei de judecată prin care s-au recunoscut ori acordat drepturi de orice fel organizaţiilor socialiste şi cele prin care s-a luat măsura prevăzută în art. 27 alin. 1 lit. b, se vor comunica organelor în drept în vederea executării lor.

Hotărîrile comisiei de judecată prin care s-a luat o măsură de influenţare obştească nu mai pot fi executate dacă a trecut un an de la data cînd au rămas definitive.

Art. 47. — Dacă în termen de un an de la data rămînerii definitive a hotărîrii prin care s-a aplicat o măsură de influenţare obştească făptuitorul nu a mai săvîrşit nici o faptă dintre cele prevăzute de legea de faţă sau de legea penală, măsura de influenţare se consideră că nu a fost aplicată.

CAPITOLUL V

DISPOZIŢII SPECIALE

Art. 48. — Faptele prevăzute în art. 11 şi 19 săvîrşite de militarii care au atribuţii de cercetare penală, din cadrul Ministerului Forţelor Armate, Ministerului Afacerilor Interne şi Consiliului Securităţii Statului, ori de către judecători, procurori sau notari de stat, nu constituie abateri în sensul prezentei legi, ci se cercetează şi se sancţionează potrivit legii penale.

Faptele prevăzute în art. 11 şi 19 săvîrşite de alţi militari decît cei la care se referă alineatul precedent, se cercetează şi se sancţionează potrivit normelor privind disciplina militară, de către organele competente.

Art. 49. — Prevederile prezentei legi se aplică, în mod corespunzător, angajaţilor civili din cadrul Ministerului Forţelor Armate, Ministerului Afacerilor Interne şi Consiliului Securităţii Statului, cu excepţia prevederilor care se referă la litigiile în legătură cu răspunderea materială, care este reglementată prin lege specială.

Unităţile sau formaţiunile pe lîngă care vor funcţiona comisiile de judecată se vor stabili de către conducerea organelor arătate în alin. 1.

Art. 50. — Faptele prevăzute în legea de faţă, săvîrşite de studenţi sau elevi la locul de învăţătură, se cercetează şi se sancţionează de comisii de judecată a căror organizare şi funcţionare se stabileşte prin hotărîre a Consiliului de Miniştri, la propunerea Ministerului Învăţămîntului.

Comisiile de judecată prevăzute în alin. 1 se compun din reprezentanţi ai corpului didactic şi, după caz, din reprezentanţi ai studenţilor ori ai părinţilor elevilor. Măsurile şi sancţiunile ce se vor aplica sînt cele prevăzute în dispoziţiile legale referitoare la organizarea şi funcţionarea instituţiilor de învăţămînt.

Abaterile prevăzute în art. 11, faptele prevăzute în art 12, precum şi cele la care se referă art. 24, săvîrşite de studenţi sau elevi în timpul practicii în producţie se judecă de către comisia de judecată din organizaţia socialistă unde s-a săvîrşit fapta, care aplică una dintre măsurile prevăzute în capitolul III.

CAPITOLUL VI

DISPOZIŢII FINALE ŞI TRANZITORII

Art. 51. — Dispoziţiile legii de faţă se aplică în ceea ce priveşte pe minori numai dacă aceştia, la data săvîrşirii faptei, împliniseră vîrsta de 14 ani.

Art. 52. — Prevederile din legea de faţă referitoare la procedură se completează, în mod corespunzător, cu dispoziţiile procedurale din dreptul comun.

Termenii sau expresiile al căror înţeles este anume explicat în codul penal au acelaşi înţeles şi în legea de faţă.

Art. 53. — Conducerile organizaţiilor socialiste sînt obligate să creeze comisiilor de judecată condiţiile necesare pentru buna desfăşurare a activităţii lor.

Art. 54. — Cererile adresate comisiilor de judecată şi celelalte acte în legătură cu activitatea acestor comisii sînt scutite de orice taxă de timbru. Plîngerile introduse împotriva hotărîrilor pronunţate de comisii în litigiile patrimoniale prevăzute în art. 21 sînt supuse unei taxe de timbru egală cu 50 la sută din taxa aferentă unei acţiuni de aceeaşi valoare introdusă la judecătorie.

Art. 55. — Pricinile pendinte la consiliile de judecată, cu excepţia celor privind fapte cu caracter disciplinar, precum şi pricinile pendinte la comisiile de împăciuire, la data intrării în vigoare a prezentei legi, se trimit spre soluţionare comisiilor de judecată.

Pricinile privind fapte cu caracter disciplinar, pendinte la consiliile de judecată, se trimit spre soluţionare conducerii organizaţiilor socialiste respective, termenele în care se pot aplica sancţiuni disciplinare fiind suspendate pe timpul de cînd dosarul pricinii a fost trimis la consiliul de judecată şi pînă la primirea lui la organizaţia socialistă.

Litigiile patrimoniale prevăzute în art. 21, aflate în curs de judecată, se trimit spre soluţionare comisiei de judecată, numai dacă părţile, de comun acord, cer aceasta.

Art. 56. — Litigiile aflate la data intrării în vigoare a legii la comisiile pentru soluţionarea litigiilor de muncă, la comisiile de judecată din cooperativele agricole de producţie, la comisiile de contestaţii din cooperativele meşteşugăreşti şi la judecătorii în primă instanţă, vor fi rezolvate de organele care, potrivit dispoziţiilor prezentei legi, au atribuţia de a le soluţiona.

Litigiile aflate la data intrării în vigoare a prezentei legi la comitetele sindicatelor, la comisiile de revizie din cooperative ori la alte organe competente, vor fi rezolvate în continuare de aceste organe potrivit legii anterioare.

În litigiile în care, înainte de intrarea în vigoare a legii de faţă, a intervenit o hotărîre care nu era definitivă la acea dată, părţile pot exercita căile de atac la organele şi în condiţiile prevăzute de legea anterioară.

Art. 57. — Hotărîrile definitive de condamnare, pronunţate de instanţele de judecată în pricini privind fapte care potrivit legii de faţă constituie abateri, a căror executare nu a început, nu se mai execută, iar pricinile privind aceste fapte se trimit comisiei de judecată competente în vederea aplicării unei măsuri de influenţare. În cazul în care executarea pedepsei a început, ea încetează, pedeapsa considerîndu-se executată.

Art. 58. — Litigiile privind desfacerea contractului sau reintegrarea în muncă a angajaţilor, pricinile prevăzute în art. 18 lit. b, precum şi litigiile de muncă prevăzute în art. 13, 15 alin. 1 lit. c, art. 16, 17 şi 23, dacă obiectul lor are o valoare mai mare de 5 000 lei, sînt de competenţa judecătoriei. Litigiile privind desfacerea contractului şi reintegrarea în muncă a angajaţilor cu funcţii de răspundere se soluţionează potrivit prevederilor codului muncii, iar cele privind pe alţi angajaţi prevăzuţi în legi speciale se soluţionează potrivit dispoziţiilor din acele legi.

Art. 59. — În cuprinsul codului muncii şi al oricărui alt act normativ denumirea de consiliu de judecată, comisie pentru soluţionarea litigiilor de muncă, comisie de împăciuire şi comisie de contestaţii este înlocuită cu aceea de comisie de judecată.

Art. 60. — Pe lîngă Consiliul de Miniştri se instituie o comisie alcătuită din delegaţi ai Ministerului Justiţiei, Ministerului Muncii, Comitetului pentru Problemele Administraţiei Locale, Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, Uniunii Naţionale a Cooperativelor Agricole de Producţie, Uniunii Centrale a Cooperativelor Meşteşugăreşti şi Consiliului Central al Asociaţiei Juriştilor, care va da îndrumări cu privire la organizarea şi funcţionarea comisiilor de judecată.

Art. 61. — Decretul nr. 132/1957 pentru instituirea unor comisii de împăciuire şi Decretul nr. 320/1958 privitor la consiliile de judecată din întreprinderi şi instituţii se abrogă. De asemenea, se abrogă dispoziţiile contrare legii de faţă cuprinse în codul muncii şi în alte acte normative.

Art. 62. — Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 1969.

Expunerea asupra proiectului legii pentru organizarea şi funcţionarea Procuraturii

prezentată de tovarăşul Alexa Augustin, procurorul general al Republicii Socialiste România

În statul socialist, aplicarea strictă şi unitară a legii constituie o necesitate obiectivă care decurge din însăşi unitatea economică şi politică a statului socialist, din scopul unic al orînduirii socialiste — asigurarea înfăptuirii năzuinţelor şi intereselor vitale ale poporului.

În cuvîntarea la adunarea activului de partid al municipiului Bucureşti, din 26 aprilie 1968, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, referindu-se la necesitatea întăririi continue a legalităţii socialiste, cît şi la obligaţia tuturor activiştilor de partid şi de stat de a respecta legea, arată că „nu poate exista democraţie socialistă, nu se poate vorbi de legalitate atunci cînd sînt nesocotite, cînd sînt încălcate legile. Legile sînt făcute de noi, de clasa muncitoare, ţărănime, intelectualitate şi dacă unele din ele mai au pe undeva anumite lipsuri, carenţe, să le modificăm, să le perfecţionăm ; dar nu se poate admite nimănui să nesocotească aceste legi, să le încalce".

Cerinţa întăririi legalităţii socialiste, pentru care P.C.R. a militat în mod consecvent, îşi găseşte consacrare şi în acele prevederi constituţionale prin care sistemul organelor statului şi funcţionarea acestora sînt astfel organizate, încît legalitatea — ca principiu fundamental al activităţii sale — să fie realizată în mod practic.

Printre organele care contribuie la asigurarea legalităţii socialiste, un rol de seamă revine şi Procuraturii.

Organizarea şi sarcinile Procuraturii trebuie însă adaptate măsurilor luate de conducerea de partid şi de stat pentru perfecţionarea activităţii organelor statului, îmbunătăţirilor aduse organizării administrativ-teritoriale a ţării, precum şi prevederilor noului Cod de procedură penală prin care s-au dat procurorului noi şi importante sarcini în legătură cu desfăşurarea procesului penal. Toate acestea fac necesară examinarea de către Marea Adunare Naţională, în vederea adoptării, a prezentului proiect de lege pentru organizarea şi funcţionarea Procuraturii.

Pornind de la prevederile constituţionale, proiectul determină sarcinile organelor Procuraturii, arătînd că acestea, prin întreaga lor activitate, contribuie la aplicarea justă şi unitară a legii, la prevenirea şi combaterea infracţiunilor şi a altor fapte de încălcare a ordinii de drept, la educarea cetăţenilor în spiritul respectării legilor şi a regulilor de convieţuire socială.

Pentru înfăptuirea acestor sarcini, proiectul stabileşte atribuţiile ce revin procurorului, precum şi mijloacele specifice prin care acestea sînt aduse la îndeplinire, reglementare sistematizată pe categorii de atribuţii, care sînt mai bine precizate decît în legea în vigoare, astfel încît munca procurorilor să se desfăşoare în condiţii mai bune.

În concordanţă cu dispoziţiile noului Cod de procedură penală, prin care se dă organelor Procuraturii sarcina de mare răspundere de a pune în mişcare acţiunea penală, proiectul de lege pune în centrul preocupărilor procurorului să vegheze ca orice infracţiune să fie la timp descoperită şi complet stabilită, ca orice infractor să fie tras la răspundere penală şi ca nici o persoană să nu fie urmărită penal, decît în cazurile şi condiţiile prevăzute de lege.

În legătură cu desfăşurarea procesului penal şi civil în faţa instanţelor judecătoreşti, se arată că prin participarea procurorului în mod activ la dezbateri, prin examinarea şi atacarea hotărîrilor judecătoreşti netemeinice şi nelegale, precum şi prin folosirea celorlalte mijloace legale se asigură respectarea legalităţii de către toţi participanţii la proces.

Pentru asigurarea respectării legii la locurile de executare a pedepselor, a măsurilor educative şi a măsurilor de siguranţă, proiectul arată că procurorul se deplasează la aceste locuri, verifică legalitatea deţinerii sau internării ori a condiţiilor de deţinere, examinează cererile şi reclamaţiile deţinuţilor, luînd măsurile legale atunci cînd constată cazuri de deţinere ilegală sau alte nerespectări ale legii.

În scopul ridicării nivelului calitativ al activităţii organelor Procuraturii, corespunzător cerinţelor mereu crescînde de întărire a legalităţii socialiste, proiectul stabileşte, cu mai multă exigenţă, condiţiile cerute pentru numirea în Procuratură, obligativitatea unui stagiu de practică, urmat de un examen de capacitate, precum şi drepturile şi obligaţiile procurorilor.

Ţinînd seama că activitatea Procuraturii este controlată de Marea Adunare Naţională, proiectul prevede că Procurorul General răspunde în faţa acesteia de întreaga activitate a Procuraturii, iar în intervalul dintre sesiuni în faţa Consiliului de Stat.

În activitatea de conducere, Procurorul General este ajutat de un colegiu care îşi desfăşoară activitatea potrivit principiului muncii şi conducerii colective.

Pornind de la sarcina constituţională ce revine consiliilor populare de a apăra avutul obştesc, legalitatea socialistă, drepturile cetăţenilor, precum şi de a menţine ordinea publică, sarcini la realizarea cărora aduc o contribuţie importantă procurorii şefi ai judeţelor şi cel al municipiului Bucureşti, proiectul prevede că aceştia sînt aleşi în funcţie şi revocaţi de către consiliile populare judeţene şi al municipiului Bucureşti, organe cărora le prezintă şi dări de seamă cu privire la respectarea legii în unităţile administrativ-teritoriale în care aceste consilii sînt alese.

Fiind convins că noua lege pentru organizarea şi funcţionarea Procuraturii va spori contribuţia acestui organ la întărirea legalităţii socialiste, vă prezint acest proiect de lege — din însărcinarea Consiliului de Stat — spre examinare şi adoptare.

RAPORTUL COMISIEI JURIDICE

prezentat de deputatul Tudor Drăganu

Comisia juridică, întrunită în şedinţă în zilele de 20 şi 21 decembrie 1968, a constatat, pe baza unei largi discuţii, că dispoziţiile proiectului de lege pentru organizarea şi funcţionarea Procuraturii Republicii Socialiste România se înscriu pe linia îmbunătăţirii structurii organizatorice a organelor de stat şi a modalităţilor sale de funcţionare.

Proiectul realizează o mai bună sistematizare a atribuţiilor organelor procuraturii şi reglementează mijloacele juridice puse la îndemîna lor.

În urma discuţiilor purtate, comisia a făcut un număr de observaţii, dintre care cele mai multe au fost însuşite de organul iniţiator.

Dintre propunerile care privesc fondul unor reglementări ale proiectului, menţionăm următoarele :

— În forma sa iniţială, art. 27, reglementînd atribuţia procurorului de a primi, examina şi rezolva reclamaţii, prevedea că el ia măsuri în vederea restabilirii legalităţii şi atragerii la răspundere a celor vinovaţi. Întrucît, în realitate, procurorul are numai atribuţia de a sesiza alte organe în vederea luării unor astfel de măsuri, s-a propus suprimarea acestei părţi a art. 27.

— În art. 36 se prevedea că Procuratura Republicii Socialiste România este condusă de Procurorul General, ajutat de un colegiu. La propunerea Comisiei juridice, această dispoziţie a fost completată cu un aliniat, prin care s-a precizat componenţa acestui colegiu.

— Întrucît în prima formă a proiectului, după ce se prevedea că actele Procurorului General sînt ordinele şi instrucţiunile (art. 38), se utiliza şi noţiunea de „dispoziţii" ale acestui organ (art. 39), comisia a propus o unificare terminologică, prin renunţarea la noţiunea de „dispoziţii" (articolul nou 39).

La propunerea Comisiei juridice, alineatul 2 al articolului 45 a primit, avîndu-se în vedere posibilitatea ivirii unor vacanţe, următoarea formulare : „Procurorii şefi prevăzuţi la alineatul precedent sînt aleşi pe durata mandatului consiliului popular şi funcţionează pînă la alegerea noilor procurori şefi".

— În forma sa iniţială, art. 53 prevedea că acţiunea disciplinară se exercită de Procurorul General personal sau prin delegaţii săi. Întrucît, în această redactare, articolul nu făcea o diferenţiere în funcţie de gravitatea sancţiunilor ce urmează a fi aplicate în cazul abaterilor disciplinare, comisia a opinat ca, pentru abaterile mai grave, sancţiunea să fie aplicată de Procurorul General direct sau prin adjuncţii săi desemnaţi în acest scop, iar competenţa de aplicare a celorlalte sancţiuni disciplinare să poată fi delegată şi procurorilor şefi.

Avînd în vedere că prin proiectul de lege se aduce o reglementare a organizării şi funcţionării Procuraturii Republicii Socialiste România, corespunzătoare nevoilor societăţii noastre în etapa actuală a dezvoltării ei, Comisia juridică recomandă Marii Adunări Naţionale să-l însuşească în forma în care a fost propus.

L E G E A

pentru organizarea şi funcţionarea Procuraturii Republicii Socialiste România

CAPITOLUL I

DISPOZIŢII GENERALE

Art. 1. — Procuratura Republicii Socialiste România, în înfăptuirea politicii partidului şi statului de asigurare şi întărire continuă a legalităţii socialiste, apără cuceririle revoluţionare ale poporului, orînduirea socială şi de stat, proprietatea socialistă, drepturile şi interesele legitime ale organizaţiilor socialiste, ale celorlalte persoane juridice, precum şi ale cetăţenilor.

Art. 2. — Prin întreaga sa activitate, Procuratura Republicii Socialiste România contribuie la aplicarea justă şi unitară a legii, la prevenirea şi combaterea infracţiunilor şi a altor fapte de încălcare a ordinii de drept, la educarea cetăţenilor în spiritul respectării legilor şi a regulilor de convieţuire socială.

CAPITOLUL II

ATRIBUŢIILE PROCURATURII REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Art. 3. — Procuratura Republicii Socialiste România are următoarele atribuţii :

a) asigură efectuarea urmăririi penale şi exercită supravegherea acesteia ; supraveghează respectarea legalităţii la locurile de reţinere şi deţinere preventivă ;

b) veghează la respectarea legii în cauzele de orice fel la instanţele judecătoreşti, precum şi în ce priveşte activitatea acestora de punere în executare a hotărîrilor şi a altor titluri executorii ;

c) supraveghează respectarea legii în activitatea organelor de executare a hotărîrilor judecătoreşti penale şi a organelor de la locurile de executare a pedepselor, a măsurilor educative şi a măsurilor de siguranţă ;

d) rezolvă reclamaţiile şi sesizările referitoare la încălcarea legalităţii şi ia măsuri pentru restabilirea acesteia în cazurile în care nu este prevăzută o procedură jurisdicţională ;

e) organizează şi desfăşoară activitatea ce îi revine în probleme de criminalistică şi de prevenire a infracţiunilor ;

f) exercită orice alte atribuţii ce îi sînt date prin lege.

Art. 4. — Atribuţiile organelor procuraturii se exercită de către acestea, numai în baza legii şi a dispoziţiilor organelor ierarhic superioare.

Art. 5. — Procurorul ierarhic superior poate să îndeplinească oricare din atribuţiile procurorilor în subordine sau să suspende ori să anuleze actele şi dispoziţiile acestora.

Dispoziţiile procurorului ierarhic superior sînt obligatorii pentru procurorii în subordine.

Art. 6. — Procurorul îşi exercită atribuţiile fără vreo imixtiune sau substituire în activitatea altor organe de stat, el avînd obligaţia să acţioneze, în limitele competenţei sale, numai în vederea asigurării respectării legii.

Art. 7. — În vederea îndeplinirii atribuţiilor sale, procurorul poate cere actele, lucrările, datele sau explicaţiile necesare, de la ministere şi celelalte organe centrale ale administraţiei de stat, de la organele locale ale administraţiei de stat, organizaţiile economice, întreprinderile şi instituţiile de stat, organizaţiile cooperatiste şi alte organizaţii obşteşti, precum şi de la orice persoană care exercită o funcţie sau îndeplineşte o însărcinare în cadrul organizaţiilor socialiste prevăzute mai sus, care sînt obligate să dea urmare cererii procurorului.

CAPITOLUL III

EXERCITAREA ATRIBUŢIILOR PROCURATURII REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

SECŢIUNEA I

Urmărirea penală şi supravegherea acesteia. Supravegherea legalităţii la locurile de reţinere şi de deţinere preventivă

Art. 8. — Procurorul poate să efectueze orice act de urmărire penală, în orice cauză.

În cazurile prevăzute de lege, urmărirea penală se efectuează în mod obligatoriu de procuror.

Art. 9. — Procurorul supraveghează ca urmărirea penală să fie efectuată cu respectarea legii. În îndeplinirea acestei activităţi, procurorul dă dispoziţii organelor de cercetare penală sau ia alte măsuri necesare cu privire la efectuarea oricărui act de urmărire penală.

Procurorul dă dispoziţii şi ia măsuri în scris şi motivat.

Dispoziţiile date de procuror sînt obligatorii pentru organul de cercetare penală.

Art. 10. — Procurorul veghează ca orice infracţiune să fie la timp descoperită şi complet stabilită, ca orice infractor să fie tras la răspundere penală şi ca nici o persoană să nu fie urmărită penal decît în cazurile şi în condiţiile prevăzute de lege.

De asemenea, veghează la respectarea libertăţii individuale a cetăţenilor, verificînd temeinicia şi legalitatea reţinerii sau arestării preventive, astfel ca nici o persoană să nu fie lipsită de libertate decît în cazurile şi în condiţiile prevăzute de lege.

Art. 11. — Procurorul pune în mişcare acţiunea penală, ia măsurile preventive prevăzute de lege, dispune trimiterea în judecată şi sesizează instanţa ori dă alte soluţii ce intră în competenţa sa.

El rezolvă plîngerile împotriva măsurilor şi actelor de urmărire penală. Plîngerea împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procuror ori efectuate pe baza dispoziţiilor date de acesta se rezolvă de procurorul-şef al unităţii.

În cazul cînd măsurile şi actele sînt ale procurorului-şef, ori sînt luate sau efectuate pe baza dispoziţiilor date de către acesta, plîngerea se rezolvă de procurorul ierarhic superior.

Art. 12. — Procurorul poate să ceară spre verificare orice dosar de la organul de cercetare penală, care este obligat să-l trimită cu toate actele, materialele şi datele privitoare la fapta care formează obiectul cercetării.

Art. 13. — Procurorul încuviinţează, autorizează, confirmă sau infirmă, după caz, actele sau măsurile procesuale ale organului de urmărire penală.

Art. 14. — Procurorul verifică la locurile de reţinere şi de deţinere preventivă legalitatea măsurilor de reţinere şi arestare preventivă, precum şi a condiţiilor de reţinere şi de deţinere, luînd măsurile prevăzute de lege.

Dispoziţiile art. 25 alin. 1, 2 şi 3 se aplică în mod corespunzător şi în cazul verificărilor prevăzute de alineatul precedent.

SECŢIUNEA II

Activitatea desfăşurată în legătură cu respectarea legii în cauzele de orice fel, la instanţele judecătoreşti, precum şi în ce priveşte punerea în executare de către acestea a hotărîrilor şi a altor titluri executorii

Art. 15. — Procurorul participă la dezbateri în cauzele în care legea prevede obligatoriu aceasta, iar în celelalte cauze numai cînd apărarea unor interese de stat, obşteşti sau ale părţilor face necesară participarea sa.

Participarea procurorului la dezbaterea recursului în cauzele penale, precum şi a recursului extraordinar, oricare ar fi obiectul cauzei, este obligatorie.

Art. 16. — În desfăşurarea cercetării judecătoreşti şi a dezbaterilor, procurorul are rol activ în vederea aflării adevărului şi a respectării dispoziţiilor legii, formulînd cereri şi punînd concluzii.

Cererile şi concluziile procurorului trebuie să fie motivate.

Art. 17. — Procurorul susţine învinuirea în cauzele penale, potrivit legii. Cînd cercetarea judecătorească nu confirmă învinuirea sau cînd a intervenit o cauză de încetare a procesului penal, procurorul pune, după caz, concluzii de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal.

Art. 18. — Procurorul examinează hotărîrile judecătoreşti, iar cînd consideră că acestea sînt netemeinice sau nelegale foloseşte căile de atac prevăzute de lege.

În cauzele civile, aplicarea dispoziţiilor alineatului precedent este obligatorie numai în cazul hotărîrilor care se comunică procurorului, potrivit legii, sau cînd este sesizat de alte persoane decît cele care pot să exercite căile de atac.

Art. 19. — Procurorul general poate cere spre examinare dosarele privind procesele definitiv judecate, de la orice judecătorie sau tribunal, şi să atace cu recurs extraordinar, la sesizare sau din oficiu, hotărîrile definitive cînd consideră că prin acestea s-a adus o încălcare esenţială legii sau că ele sînt vădit netemeinice.

Art. 20. — Procurorul general poate sesiza Tribunalul Suprem, ca acesta să emită decizii de îndrumare, în vederea aplicării unitare a legii în activitatea de judecată.

Art. 21. — Procurorul general participă la şedinţele Tribunalului Suprem în care se dau decizii de îndrumare.

Art. 22. — Procurorul veghează ca actele şi lucrările de punere în executare a hotărîrilor judecătoreşti şi a altor titluri executorii să fie efectuate de către instanţele judecătoreşti cu respectarea legii.

SECŢIUNEA III

Supravegherea respectării legii în activitatea organelor de executare a hotărîrilor judecătoreşti penale şi a organelor de la locurile de executare a pedepselor, a măsurilor educative şi a măsurilor de siguranţă

Art. 23. — Procurorul verifică dacă organele miliţiei efectuează în termen şi cu respectarea dispoziţiilor legii lucrările de aducere la îndeplinire a mandatelor de executare.

Dacă constată că există mandate de executare care nu au fost aduse la îndeplinire, ia măsurile ce intră în competenţa sa ori sesizează organele competente să ia măsurile necesare.

Art. 24. — Procurorul supraveghează respectarea legii de către organele de la locurile de executare a pedepselor, locurile de muncă ale condamnaţilor, locurile de executare a măsurilor educative luate faţă de minori, precum şi de către organele din instituţiile sanitare în care sînt internaţi medical bolnavi pe baza hotărîrilor judecătoreşti.

Procurorul are acces deplin la locurile şi instituţiile prevăzute în alineatul precedent, verificînd legalitatea deţinerii sau internării, precum şi a condiţiilor de deţinere sau internare prevăzute de dispoziţiile legii.

Art. 25. — Procurorul se deplasează la locurile de executare a pedepselor şi la locurile de muncă ale condamnaţilor şi examinează ordinele, instrucţiunile, dispoziţiile şi orice alte acte referitoare la legalitatea deţinerii şi a condiţiilor de deţinere, precum şi dosarele personale ale condamnaţilor.

Procurorul examinează cererile sau reclamaţiile verbale ori scrise ale condamnaţilor, iar la cererea lor sau cînd consideră necesar îi ascultă pe aceştia fără prezenţa altor persoane.

Dacă constată cazuri de deţinere ilegală sau alte cazuri de nerespectare a legii, ia măsurile ce intră în competenţa sa ori sesizează organele competente să ia măsurile necesare.

Dispoziţiile alineatelor precedente se aplică în mod corespunzător şi în ce priveşte locurile în care se execută măsuri educative luate faţă de minori, precum şi în ce priveşte instituţiile sanitare în care sînt internaţi medical bolnavi pe baza hotărîrilor judecătoreşti.

Art. 26. — Procurorul care îndeplineşte atribuţiile prevăzute în prezenta secţiune verifică, în cazul infracţiunilor săvîrşite de deţinuţi şi internaţi din locurile şi instituţiile prevăzute de art. 24, dacă cercetarea penală se efectuează potrivit legii.

SECŢIUNEA IV

Rezolvarea reclamaţiilor şi sesizărilor şi restabilirea legalităţii în cazurile în care nu este prevăzută o procedură jurisdicţională

Art. 27. — Procurorul primeşte, examinează şi rezolvă reclamaţiile şi sesizările organizaţiilor socialiste şi ale cetăţenilor, referitoare la încălcări ale dispoziţiilor legii săvîrşite de către funcţionarii organelor şi organizaţiilor socialiste prevăzute de art. 7.

Dispoziţiile alineatului precedent nu sînt aplicabile cererilor de competenţa instanţelor judecătoreşti sau a altor organe cu activitate jurisdicţională.

Art. 28. — Procurorul, în exercitarea atribuţiilor prevăzute de art. 27, cînd constată încălcări ale dispoziţiilor legii, ia, după caz, măsurile prevăzute de legea penală sau sesizează organul în activitatea căruia s-a constatat încălcarea, în vederea restabilirii legalităţii, cerînd totodată organului competent să aplice dispoziţiile legale privitoare la răspunderea administrativă, disciplinară sau materială.

Organul prevăzut în alineatul precedent este obligat să rezolve sesizarea şi să ia măsurile necesare pentru restabilirea legalităţii şi de sancţionare a celor vinovaţi, comunicînd procurorului, în termen de 30 zile de la primirea sesizării, măsurile luate.

Dacă organul sesizat nu ia măsurile necesare sau acestea nu sînt corespunzătoare dispoziţiilor legii, procurorul încunoştinţează pe procurorul ierarhic superior, pînă la procurorul general, în vederea introducerii sesizării la organul ierarhic superior celui prevăzut în alin. 1.

Art. 29. — Dacă aplicarea măsurilor prevăzute în articolul precedent nu este posibilă datorită împlinirii prescripţiei sau altor cauze legale, procurorul, prin sesizarea sa, va cere organului competent să ia măsuri de înlăturare şi prevenire a cauzelor care determină nerespectarea legii.

Cînd constată cazuri frecvente de nerespectare a legii în una sau mai multe unităţi, în afara măsurilor ce se iau potrivit art. 28, procurorul sesizează direct sau, după caz, face propuneri în vederea sesizării organului ierarhic superior al unităţilor în activitatea cărora s-au constatat cazuri de nerespectare a legii.

Organul sesizat potrivit alin. 1 şi 2 este obligat să răspundă procurorului în termen de 60 zile de la primirea sesizării.

Art. 30. — Cînd din actele şi lucrările efectuate în exercitarea atribuţiilor prevăzute în secţiunile I, II şi III din prezentul capitol, precum şi în cazul cînd din orice alte lucrări ce intră în competenţa organelor procuraturii se constată încălcări ale legii, procurorul se sesizează şi, efectuînd verificările necesare, procedează potrivit art. 28 şi 29.

SECŢIUNEA V

Studierea şi introducerea în practică a metodelor şi mijloacelor ştiinţifice de cercetare şi prevenire a infracţiunilor

Art. 31. — Procuratura Republicii Socialiste România organizează introducerea şi aplicarea în practica de urmărire penală a metodelor ştiinţifice şi mijloacelor tehnice criminalistice, pentru ridicarea continuă a calităţii urmăririi penale şi a calificării profesionale a procurorilor.

Art. 32. — Procuratura Republicii Socialiste România studiază şi generalizează experienţa practicii de urmărire penală, efectuează lucrări de laborator şi contribuie la stabilirea metodelor ştiinţifice şi mijloacelor tehnice criminalistice pentru descoperirea, cercetarea şi prevenirea infracţiunilor.

Art. 33. — Procurorul general poate dispune înfiinţarea cabinetelor de criminalistică la procuraturile judeţene.

CAPITOLUL IV

COMPETENŢA ORGANELOR DE PROCURATURĂ MILITARĂ

Art. 34. — Procurorul militar are următoarea competenţă :

a) efectuează urmărirea penală potrivit legii, supraveghează activitatea organelor care efectuează cercetarea penală în cauzele de competenţa tribunalelor militare, precum şi a organelor de la locurile de reţinere şi de deţinere preventivă a învinuiţilor din aceste cauze ;

b) veghează la respectarea legii în cauzele penale la instanţele militare, precum şi în activitatea de punere în executare de către acestea a hotărîrilor pronunţate ;

c) supraveghează respectarea legii în activitatea unităţilor şi formaţiunilor militare în legătură cu aducerea la îndeplinire a mandatelor de executare emise de instanţele judecătoreşti, precum şi în activitatea organelor de la locurile de executare a pedepselor pronunţate de tribunalele militare pentru infracţiuni contra securităţii statului sau a pedepselor pronunţate cu executarea într-o unitate militară disciplinară ;

d) rezolvă reclamaţiile şi sesizările referitoare la încălcări ale legii săvîrşite de militarii şi angajaţii civili din organele, instituţiile, unităţile şi formaţiunile militare luînd măsurile prevăzute de lege.

Cînd din actele şi lucrările efectuate în exercitarea atribuţiilor prevăzute la lit. a—c inclusiv, precum şi în cazul cînd din orice alte lucrări ce intră în competenţa organelor de procuratură militară rezultă încălcări ale legii, ale jurămîntului militar sau ale obligaţiilor referitoare la datoria, ordinea şi disciplina militară, procurorul militar se sesizează şi ia măsurile prevăzute de lege.

Art. 35. — În desfăşurarea activităţii prevăzute de art. 34, procurorul militar exercită atribuţiile şi foloseşte mijloacele prevăzute de prezenta lege, ale cărei dispoziţii se aplică în mod corespunzător şi procurorilor militari.

CAPITOLUL V

ORGANIZAREA PROCURATURII REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Art. 36. — Procuratura Republicii Socialiste România este condusă de procurorul general, ajutat de un colegiu.

Colegiul este format din procurorul general, adjuncţii acestuia, precum şi din alte persoane cu funcţii de conducere în organele procuraturii.

Componenţa colegiului se aprobă de Consiliul de Stat, la propunerea procurorului general.

Procurorul general este preşedintele colegiului şi coordonează activitatea acestuia.

Colegiul Procuraturii Republicii Socialiste România este organ deliberativ care îşi desfăşoară activitatea potrivit principiului muncii şi conducerii colective. Colegiul dezbate şi ia hotărîri în principalele probleme din domeniul de activitate al procuraturii. El se întruneşte cel puţin o dată pe lună, lucrează în prezenţa a cel puţin 2/3 din numărul membrilor săi şi ia hotărîri cu jumătate plus unu din numărul total al membrilor ce-l compun.

Dacă procurorul general nu este de părerea majorităţii, informează despre aceasta Consiliul de Stat, pentru a decide.

Membrii colegiului răspund în faţa colegiului şi a procurorului general pentru îndeplinirea sarcinilor ce le sînt repartizate.

Procurorul general şi adjuncţii acestuia asigură aducerea la îndeplinire a hotărîrilor colegiului şi exercită conducerea operativă a activităţii procuraturii.

Art. 37. — Procurorul general răspunde în faţa Marii Adunări Naţionale de activitatea procuraturii, iar în intervalul dintre sesiuni, în faţa Consiliului de Stat.

Art. 38. — În îndeplinirea atribuţiilor sale, procurorul general emite ordine şi instrucţiuni, pe baza şi în vederea aplicării legii, obligatorii pentru toate organele procuraturii, precum şi pentru toate organele de urmărire penală în ceea ce priveşte desfăşurarea activităţii de urmărire penală.

Ordinele şi instrucţiunile procurorului general pot fi anulate sau suspendate de către Marea Adunare Naţională, iar în intervalul dintre sesiuni, de către Consiliul de Stat.

Art. 39. — Procurorul general poate face Consiliului de Stat propuneri cu caracter legislativ ; de asemenea, poate sesiza Consiliul de Stat spre a se da legilor în vigoare interpretarea generală obligatorie.

Art. 40. — Procuratura Republicii Socialiste România are următoarele organe : Procuratura Generală, procuraturile judeţene, procuraturile locale şi procuraturile militare.

Procuratura municipiului Bucureşti are aceeaşi organizare şi competenţă ca procuratura judeţeană.

În fiecare judeţ şi în sectoarele municipiului Bucureşti funcţionează procuraturi locale.

Numărul procuraturilor locale şi raza lor teritorială sînt aceleaşi ca ale judecătoriilor. Sediile procuraturilor locale şi judeţene, precum şi denumirea acestora, se stabilesc prin ordinul procurorului general.

Numărul, sediile şi raza de activitate a procuraturilor militare se stabilesc de Consiliul de Stat.

Art. 41. — Statele de organizare ale organelor de procuratură militară se stabilesc de procurorul general, de acord cu ministrul forţelor armate.

CAPITOLUL VI

PERSONALUL PROCURATURII REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Art. 42. — Personalul Procuraturii Republicii Socialiste România este compus din procurori, personal administrativ, tehnic şi de serviciu.

Art. 43. — Poate fi procuror persoana care :

a) este cetăţean român şi are exerciţiul deplin al drepturilor civile şi politice ;

b) este doctor sau licenţiat în drept ;

c) nu a fost condamnat penal şi se bucură de o reputaţie neştirbită.

Art. 44. — Procurorul general este ales de Marea Adunare Naţională, pe durata legislaturii, în prima sesiune a acesteia şi funcţionează pînă la alegerea noului procuror general.

Adjuncţii procurorului general se numesc prin decret al Consiliului de Stat, la propunerea procurorului general.

Art. 45. — Procurorii şefi ai judeţelor şi procurorul şef al municipiului Bucureşti sînt aleşi în funcţie şi revocaţi de consiliile populare judeţene sau al municipiului Bucureşti, la propunerea procurorului general.

Procurorii şefi prevăzuţi la alineatul precedent sînt aleşi pe durata mandatului consiliului popular şi funcţionează pînă la alegerea noilor procurori şefi.

Procurorii şefi ai judeţelor şi procurorul şef al municipiului Bucureşti prezintă anual, în sesiunile consiliilor populare judeţene şi al municipiului Bucureşti, dări de seamă despre cele constatate cu privire la respectarea legalităţii în unităţile administrativ-teritoriale în care acele consilii sînt alese.

Art. 46. — Numirea, transferarea, avansarea şi încetarea funcţiei altor procurori decît cei prevăzuţi în art. 45 se fac de procurorul general.

Numirea procurorilor militari se face cu acordul ministrului forţelor armate.

Art. 47. — Procurorii nou numiţi vor efectua un stagiu de practică de 2 ani, după terminarea căruia sînt supuşi unui examen de capacitate obligatoriu.

Judecătorii care au promovat examenul de capacitate, în această calitate, nu mai au obligaţia de a susţine un asemenea examen ca procuror.

La examenul de capacitate se pot prezenta, fără îndeplinirea condiţiei de stagiu, cei care au o vechime în munca juridică de cel puţin 2 ani ca judecător, consultant la Tribunalul Suprem, jurisconsult, avocat, notar de stat, arbitru de stat şi consultant arbitral.

Dispoziţiile alineatului precedent se aplică şi în cazul activităţii desfăşurate ca membru al corpului didactic din învăţămîntul juridic superior, redactor la o revistă juridică sau la o editură cu specific juridic, lucrător în specialitate juridică la Institutul de cercetări juridice al Academiei Republicii Socialiste România sau în Ministerul Justiţiei ori în laboratoarele de expertiză criminalistică de pe lîngă Ministerul Justiţiei, precum şi la unele direcţii, secţii sau birouri cu atribuţii speciale de legislaţie sau studii juridice.

Art. 48. — Acordarea gradelor militare şi înaintarea în grad a personalului militar din organele de procuratură militară se fac potrivit normelor aplicabile cadrelor permanente ale Ministerului Forţelor Armate.

Art. 49. — Personalul din organele de procuratură militară intră în efectivul Ministerului Forţelor Armate.

Personalul militar prevăzut în art. 48 face parte din cadrele permanente ale forţelor armate, fiindu-i aplicabile prevederile legilor, decretelor, hotărîrilor Consiliului de Miniştri, statutelor, regulamentelor şi instrucţiunilor privitoare la drepturile şi obligaţiile cadrelor permanente.

Acordarea recompenselor şi aplicarea măsurilor disciplinare personalului prevăzut la alineatul precedent aparţine organelor ierarhic superioare din Procuratura Republicii Socialiste România.

Procurorii militari sînt subordonaţi organelor ierarhic superioare din Procuratura Republicii Socialiste România.

Art. 50. — Procurorii sînt obligaţi să îndeplinească conştiincios îndatoririle de serviciu, să respecte cu stricteţe dispoziţiile legii, hotărîrile şi ordinele organelor ierarhic superioare şi să lupte pentru apărarea şi întărirea legalităţii socialiste. Ei sînt datori ca atît în activitatea de serviciu, cît şi în relaţiile sociale, să aibă o comportare corectă şi demnă, compatibilă cu prestigiul funcţiei ce îndeplinesc.

Săvîrşirea unor fapte penale ori a altor fapte nedemne care aduc atingere reputaţiei de procuror atrage pierderea dreptului de a mai îndeplini această funcţie.

Art. 51. — Procurorii răspund disciplinar pentru abaterile de la îndatoririle de serviciu sau de la regulile de convieţuire socială ori pentru comportări ce dăunează interesului serviciului sau prestigiului funcţiei.

Art. 52. — Sancţiunile ce se aplică pentru abaterile disciplinare sînt :

a) observaţia ;

b) mustrarea ;

c) suspendarea temporară de la avansare pe termen de 1—3 ani ;

d) retrogradarea în funcţie pe termen de cel mult 3 luni, cu reducerea corespunzătoare a salariului ;

e) transferarea disciplinară ;

f) desărcinarea din funcţie, prin revocare sau prin desfacerea contractului de muncă, după caz.

Dacă cel sancţionat nu dă urmare transferării, se va putea dispune desărcinarea din funcţie.

Art. 53. — Sancţiunile prevăzute de art. 52 lit. c—f inclusiv se aplică de procurorul general direct sau prin adjuncţii săi desemnaţi în acest scop.

Competenţa de aplicare a celorlalte sancţiuni disciplinare poate fi delegată şi procurorilor şefi.

Procurorii învinuiţi de abateri grave pot fi suspendaţi din funcţie pînă la terminarea cercetărilor.

În caz de punere în mişcare a acţiunii penale împotriva acestora, suspendarea din funcţie pînă la terminarea definitivă a procesului penal este obligatorie.

Măsurile prevăzute de alin. 3 şi 4 se iau de către procurorul general.

Art. 54. — Salarizarea procurorilor se stabileşte prin hotărîre a Consiliului de Miniştri.

Salarizarea personalului din organele de procuratură militară se stabileşte potrivit reglementărilor în vigoare pentru personalul din unităţile militare bugetare. Pentru personalul militar, toate celelalte drepturi, precum şi condiţiile de pensionare şi drepturile la pensie, sînt cele stabilite pentru militari.

Art. 55. — În afara cazurilor prevăzute de art. 52 alin. 1 lit. f şi alin. 2, funcţia de procuror încetează prin :

a) pensionare ;

b) demisie ;

c) transferare în altă funcţie decît aceea de procuror ;

d) eliberarea din funcţie.

Art. 56. — În aplicarea prezentei legi şi a prevederilor din legislaţia muncii, procurorul general va stabili prin ordin condiţiile de transferare, încetare a funcţiei, efectuare a stagiului de practică, susţinere a examenului de capacitate, notare, acordare a recompenselor, aplicare a sancţiunilor disciplinare, precum şi celelalte drepturi şi obligaţii ale procurorilor.

Art. 57. — Numirea, avansarea, transferarea, desfacerea contractului de muncă şi aplicarea măsurilor disciplinare personalului administrativ, tehnic şi de serviciu al Procuraturii Republicii Socialiste România se fac de către procurorul general, direct sau prin delegaţii săi, în condiţiile prevăzute de legislaţia muncii.

CAPITOLUL VII

DISPOZIŢII FINALE ŞI TRANZITORII

Art. 58. — Structura organizatorică a Procuraturii Generale, funcţiile procurorilor şi ierarhia acestora, precum şi condiţiile de vechime pentru avansarea în funcţie se stabilesc de Consiliul de Stat.

Art. 59. — Procurorii, cu excepţia celor care efectuează stagiul de practică, aflaţi în funcţie la data intrării în vigoare a prezentei legi, sînt consideraţi că îndeplinesc condiţiile prevăzute de art. 47, precum şi condiţiile de vechime pentru funcţiile pe care le ocupă.

Dispoziţiile alin. 1 se aplică şi foştilor procurori şi judecători aleşi ori numiţi în organizaţiile obşteşti sau în aparatul de stat, în funcţii legate de activitatea justiţiei.

Art. 60. — Procurorii care participă la dezbaterile instanţelor de judecată poartă ţinuta vestimentară de şedinţă.

Art. 61. — Prezenta lege intră în vigoare pe data de 1 ianuarie 1969.

Pe aceeaşi dată Legea nr. 6 din 21 iunie 1952 pentru înfiinţarea şi organizarea Procuraturii Republicii Socialiste România, republicată în Buletinul Oficial nr. 14 din 29 mai 1961, cu modificările ulterioare, Decretul nr. 88 din 8 februarie 1956, publicat în Buletinul Oficial nr. 10 din 23 martie 1956, cu modificările ulterioare, precum şi orice dispoziţii contrare prezentei legi, se abrogă.

Expunerea la Proiectul de lege privind impunerea veniturilor realizate din activități agricole

prezentată de tovarășul Virgil Pîrvu, ministrul finanțelor

Proiectul de lege privind impunerea veniturilor realizate din activități agricole, care vă este prezentat spre examinare și adoptare, izvorăște din necesitatea obiectivă de a așeza contribuția țărănimii pe principii noi, mai drepte, astfel încît sistemul de impozite să devină un instrument mai activ de promovare a echității în sfera veniturilor populației. Așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu la întîlnirea conducerii de partid cu președinți ai cooperativelor agricole și ai uniunilor cooperatiste județene, proiectul de lege are menirea să îmbine în mod armonios interesele generale ale statului cu cele ale țărănimii, ale cooperatorilor și necooperatorilor, constituind totodată un stimulent în dezvoltarea producției agricole și în consolidarea continuă a cooperativelor.

Corespunzător politicii partidului, bazată pe democratismul profund al orînduirii noastre socialiste, acest proiect a fost dezbătut în toate cooperativele agricole, în adunări generale la sate, în presă. Zeci de mii de țărani, specialiști din agricultură, lucrători din aparatul de partid și de stat și-au spus cu acest prilej cuvîntul în legătură cu prevederile proiectului. În adunările care au avut loc, imensa majoritate a țărănimii a apreciat justețea proiectului de lege, oportunitatea măsurilor preconizate. Sugestiile și propunerile făcute în cadrul dezbaterilor au contribuit la îmbunătățirea proiectului și apreciem că, în actuala lui formă, corespunde cerințelor și realităților din agricultură, din economia noastră națională.

În această incintă a Marii Adunări Naționale, în anii regimului nostru au fost adoptate numeroase legi pe baza cărora economia națională s-a dezvoltat continuu, poporul nostru obținînd realizările de seamă care ne sînt bine cunoscute. Aici au fost dezbătute și votate legi care s-au materializat în industrializarea socialistă a țării și care au influențat în mod hotărîtor progresul multilateral al agriculturii și al tuturor celorlalte ramuri ale economiei noastre.

Conducerea de partid și de stat acordă o deosebită atenție agriculturii, sursă importantă de creștere a venitului național, care îndeplinește un rol de seamă în dezvoltarea întregii economii și în ridicarea continuă a nivelului de trai. An de an, eforturile statului pentru dezvoltarea agriculturii au sporit. O mare parte a acestor eforturi a fost destinată sprijinirii tot mai puternice a cooperativelor agricole de producție, pentru mecanizare, chimizare, extinderea irigațiilor, folosirea de semințe din soiuri productive. Astfel, pe ogoarele cooperativelor agricole au lucrat în acest an peste 66 mii de tractoare aparținînd întreprinderilor pentru mecanizarea agriculturii. În cooperative există o suprafață de 350 mii hectare amenajată pentru irigat, lucrările fiind făcute în mare parte cu fonduri și sprijin tehnic din partea statului. În perioada 1963—1968, creditele pe termen lung pentru investiții, acordate de stat cooperativelor, au însumat 4,2 miliarde lei, pe lîngă importantele credite pe termen scurt pentru producție.

Sprijinul multilateral al statului și munca harnică depusă de membrii cooperativelor agricole au avut drept rezultat sporirea producției agricole, lărgirea avutului obștesc, creșterea veniturilor țărănimii.

În ridicarea continuă a nivelului de trai al țărănimii, un rol de seamă l-a avut efortul financiar și material al statului pentru acțiuni social-culturale, a căror amploare a crescut an de an. Cheltuielile pentru învățămînt și cultură din mediul rural s-au ridicat în anul 1968 la aproximativ 2 miliarde 440 milioane lei, față de 680 milioane în anul 1955. Pentru asistența sanitară la sate, în anul 1955 statul a plătit 197 milioane lei, iar în anul 1968 suma de 930 milioane lei. Deosebit de aceasta, țărănimea beneficiază și de alte asemenea acțiuni, cum ar fi întreținerea fiilor de săteni în licee și școli superioare. Veniturile sporite, realizările de seamă pe tărîm social-cultural au schimbat viața satului românesc.

Procesul amplu de transformare a satului a făcut ca sistemul de impunere a cooperativelor agricole de producție, introdus acum unsprezece ani în alte condiții economice, să devină necorespunzător. La baza sistemului actual stă principiul impunerii suprafețelor de teren cu un impozit fix stabilit pe hectar. În consecință, fiecare cooperativă plătește an de an, invariabil, același impozit, indiferent de mărimea veniturilor realizate. Totodată, actualul sistem nu permite diferențierea impozitului de la o cooperativă la alta, în funcție de veniturile realizate de fiecare dintre ele. De pildă, în cazul a două unități cu suprafețe de teren egale, dar care datorită condițiilor naturale și altor cauze obțin venituri diferite, impozitul este unul și același, ceea ce înseamnă că, de fapt, cooperativa care realizează venituri mai mici plătește — în raport cu veniturile sale — un impozit mai mare. Datorită acestui sistem, unele cooperative plătesc drept impozit peste 20 la sută din venit, iar altele numai 1—2 la sută.

Ținînd seama de acest neajuns, ideea de bază a reglementării propuse constă în stabilirea impozitului în funcție de mărimea veniturilor, în locul impunerii în funcție de suprafața terenului. Impunerea pe venit este singura în măsură să asigure echitatea în așezarea impozitului, ceea ce se demonstrează prin schimbarea, în viitor, a sarcinilor financiare pe cooperative. Dacă luăm drept bază veniturile din anul trecut ale cooperativelor agricole, se prevede că în condițiile impozitării în funcție de venit, la circa 44 la sută din numărul cooperativelor impozitul va fi mai mic decît cel actual în funcție de suprafață, acestea fiind tocmai cooperativele cu venituri mai reduse. În același timp, la circa 45 la sută din cooperative impozitul va crește, corespunzător veniturilor mai mari, iar la restul de circa 11 la sută, care obțin venituri medii, impozitul va rămîne aproximativ neschimbat. Totodată, impunerea pe venit asigură elasticitatea impozitului, el adaptîndu-se în fiecare an la volumul producției agricole, la nivelul veniturilor obținute de țăranii cooperatori.

Avînd în vedere că beneficiarii veniturilor sînt, de fapt, cooperatorii, o a doua idee care stă la baza reglementării propuse este repartizarea sarcinii financiare direct pe cooperatori, adică impunerea individuală a venitului fiecăruia în locul impunerii cooperativei ca unitate. În felul acesta va fi înlăturat neajunsul existent, în prezent, cînd impozitul plătit de cooperativă se suportă în mod proporțional, egalitarist, de toți cooperatorii din cadrul cooperativei, indiferent de veniturile pe care le realizează.

Trebuie reținut ca esențial că potrivit noii reglementări se realizează o mai justă și echitabilă așezare a impozitului pe veniturile cooperatorilor obținute din munca în cooperativă. Cooperativele nemaiplătind impozit, fondul ce se va repartiza cooperatorilor va fi mai mare, deci va fi mai mare și valoarea zilei muncă. În schimb, la sumele cuvenite drept retribuție pentru zilele-muncă prestate, cooperativele vor calcula, reține și vărsa la bugetul statului impozitul aferent venitului fiecărui cooperator.

În virtutea principiului echității sociale, cotele de impozit sînt progresive — de la 6,5 la sută la 16 la sută — iar veniturile sub 1 000 lei realizate din munca în cooperative sînt scutite de impozit.

Proiectul de lege reglementează în același timp și sistemul de impunere a gospodăriilor personale ale cooperatorilor, precum și a producătorilor agricoli necooperatori, sistem bazat, de asemenea, pe principiul impunerii veniturilor prin aplicarea unor cote progresive de impozit. La stabilirea veniturilor impozabile se va ține seama într-o mai mare măsură de nivelul veniturilor realizate efectiv.

Principiile de bază ale sistemului de impunere a veniturilor realizate din activități agricole au fost unanim acceptate de către președinții cooperativelor agricole și ai uniunilor cooperatiste județene, participanți la întîlnirea pe care au avut-o cu conducerea de partid. Cu prilejul acestei întîlniri s-au dezbătut cele mai valoroase sugestii și propuneri de îmbunătățire primite din rîndurile țărănimii, care au fost incluse în forma proiectului de lege ce v-a fost supus spre dezbatere și adoptare.

Astfel, pe baza propunerilor primite, în proiectul de lege a fost prevăzută reducerea impozitului între 15—40 la sută pentru familiile cu mai mulți copii, scutirea de plata impozitului a mamelor-eroine sau a capului familiei din care ele fac parte, a soților de cooperatori care sînt militari în termen și au copii, precum și a cooperatorilor în vîrstă de peste 70 ani, pentru veniturile obținute din gospodăria personală. În afară de scutirea de impozit a pensiilor și ajutoarelor primite de la cooperative, se prevede și o reducere a impozitului pentru veniturile mai mici ale pensionarilor, obținute din munca în cooperativă.

În urma aplicării noii reglementări, se prevede că în anul 1969 impozitele pe veniturile realizate din activități agricole vor însuma circa 1 200 milioane lei. Ținînd seama de faptul că aceste impozite se vor stabili în funcție de venit, suma lor certă va depinde, bineînțeles, de veniturile ce se vor obține efectiv în anul viitor.

În cazul realizării sumei prevăzute de 1 200 milioane lei, rezultă că, în comparație cu impozitul agricol din anul 1955, țărănimea va plăti în anul 1969 mai puțin cu circa 430 milioane lei, deși în acest răstimp veniturile ei au crescut mult. Este de subliniat că impozitul plătit de țărănime constituie venit al bugetelor locale, fiind destinat acoperirii unei părți din nevoile comunei sau județului respectiv, restul — care la nivelul anului 1969 se ridică la circa 4,5 miliarde lei — acoperindu-se de stat din alte resurse.

Am prezentat succint trăsăturile esențiale ale proiectului de lege care v-a fost supus spre examinare și adoptare. Consider că acest proiect reprezintă un pas important în perfecționarea sistemului de impozite, în așezarea relațiilor financiare ale țărănimii pe bazele de înaltă principialitate promovate de partid.

În urma aplicării noii reglementări, toți cetățenii țării, de la orașe și sate, vor plăti impozite directe și progresive, ceea ce va asigura caracterul unitar al sistemului de așezare a impozitelor și va face ca fiecare cetățean să contribuie după capacitatea sa economică reală la formarea fondurilor societății, la progresul continuu, multilateral al țării.

Raportul Comisiilor economico-financiară, pentru agricultură și silvicultură și juridică

prezentat de deputatul Vasile Mateescu

Comisia economico-financiară, Comisia pentru agricultură și silvicultură și Comisia juridică ale Marii Adunări Naționale, întrunite în ședințe de lucru în zilele de 9 și 25 decembrie 1968, au examinat și discutat proiectul de lege privind impunerea veniturilor realizate din activități agricole.

Comisiile au constatat că prevederile proiectului de lege îmbină în mod armonios interesele generale ale statului cu cele ale țărănimii și creează un cadru mai bun pentru așezarea impozitului agricol.

Sprijinul multilateral al statului îmbinat cu hărnicia țărănimii noastre au contribuit la sporirea producției agricole, la dezvoltarea averii obștești a cooperativelor agricole de producție și, ca urmare, la creșterea veniturilor și a bunăstării țărănimii.

În urma analizei și a discuțiilor care au avut loc în ședințele comisiilor au fost formulate unele observații primite de inițiator și avute în vedere la redactarea textului.

Propunerile făcute de comisie și însușite de inițiator se referă la completarea unor texte în legătură cu posibilitatea modificării impozitelor, a acordării amînării sau eșalonării de plată a impozitelor, procedura de soluționare a plîngerilor privitoare la amenzi și contravenții. De asemenea, la propunerea comisiilor, după articolul 23, s-a introdus un nou articol (24) care prevede acordarea de bonificații între 5 și 7 la sută în cazul în care impozitul anual datorat se achită în întregime cu anticipație pînă la anumite termene expres stabilite.

Considerînd că proiectul de lege supus dezbaterii corespunde scopului în care a fost elaborat, Comisia economico-financiară, Comisia pentru agricultură și silvicultură și Comisia juridică propun Marii Adunări Naționale adoptarea sa în forma în care este prezentat.

DISCUȚII PE MARGINEA EXPUNERII LA PROIECTUL LEGII PRIVIND VENITURILE REALIZATE DIN ACTIVITĂȚI AGRICOLE

CUVÎNTUL DEPUTATULUI VASILE VÎLCU

Proiectul de lege privind impunerea veniturilor realizate din activități agricole, supus astăzi spre dezbatere Marii Adunări Naționale, se înscrie în ansamblul de măsuri stabilite de plenara C.C. al P.C.R. din iunie ac., privind înfăptuirea cu fermitate a principiilor socialiste în domeniul vieții economice. El corespunde stadiului actual de dezvoltare a cooperativelor agricole și are la bază realizările obținute de acestea în creșterea producției și a veniturilor bănești. Într-adevăr, cooperativele agricole au înregistrat progrese însemnate în sporirea producției agricole și în dezvoltarea bazei tehnico-materiale. Astfel, la grîu și porumb producția obținută în 1968 — an cu condiții climatice mai puțin favorabile — a crescut, față de anul încheierii cooperativizării, cu aproape 1,5 milioane tone. La sfecla de zahăr și cartofi, în aceeași perioadă, s-a înregistrat o creștere de peste 60 la sută, la carne de peste 74 la sută, la lapte de aproape 90 la sută, iar producția de lînă s-a dublat. Valoarea producției globale, realizată de cooperativele agricole în acest an, este de circa 31 miliarde lei, cu 8 miliarde lei mai mare față de anul 1962.

Creșterea producției și valorificarea către stat a unor cantități sporite de produse agricole în condiții avantajoase au asigurat cooperativelor, membrilor cooperatori, țărănimii în ansamblu, venituri tot mai ridicate, care au dus la îmbunătățirea substanțială a nivelului ei de trai și la schimbarea înfățișării satelor noastre.

La rezultatele tot mai bune obținute în producție de către cooperativele agricole și la transformările adînci care au avut loc în viața economică și social-culturală a satelor, alături de munca susținută depusă de țărănime, un rol hotărîtor l-a avut sprijinul multilateral primit din partea statului. Prin întreprinderile pentru mecanizarea agriculturii, cooperativele agricole folosesc în prezent cu 27 mii de tractoare mai mult decît în 1962. Cantitățile de îngrășăminte chimice aplicate pe ogoarele unităților agricole cooperatiste au sporit, în aceeași perioadă, de peste 10 ori, iar suprafețele amenajate pentru irigații au crescut de 4 ori. În perioada 1962—1968 numai volumul de credite pe termen lung pentru investiții a însumat 5,2 miliarde lei, iar pentru anul 1969 se prevede o sumă de 1,2 miliarde lei Numărul specialiștilor care lucrează în cooperativele agricole și sînt salarizați de către stat, este în prezent de circa 10 000. Ca urmare a majorării, în perioada 1963—1968, a prețurilor de cumpărare la unele produse agricole, țărănimea a realizat venituri suplimentare care, la nivelul anului 1968, reprezintă 2,2 miliarde lei.

Prevederile proiectului de lege privind impunerea veniturilor realizate din activități agricole au în vedere aceste realități, activitatea economică a cooperativelor, veniturile realizate de fiecare cooperator, stabilind criterii de impunere mai bune decît în trecut. Astfel, principiul de bază al proiectului de lege constă în impunerea veniturilor realizate în cadrul cooperativei agricole de fiecare țăran cooperator, prin aplicarea unei cote progresive de impozit, de la 6,5 la sută pînă la 16 la sută, în raport cu mărimea veniturilor, ceea ce este firesc. Cooperatorii care cîștigă mai mult trebuie să contribuie într-o măsură mai mare decît cei cu cîștiguri mai mici la cheltuielile economiei naționale, principiu existent, de altfel, la toți muncitorii și salariații din țara noastră. De pildă, este normal ca un președinte de cooperativă, sau un brigadier care realizează venituri medii mai mari decît ceilalți cooperatori, să plătească mai mult impozit decît aceștia.

O semnificație politică și economică deosebită o are prevederea din proiectul de lege, ca impozitul să fie plătit direct de către membrii cooperatori și nu global de către cooperativă. Prin aceasta se asigură o legătură materială nemijlocită a acestora cu statul, o contribuție directă a țărănimii la cheltuielile economiei naționale pentru dezvoltarea producției materiale, a acțiunilor sociale pentru apărarea patriei.

Preocuparea partidului și a statului nostru pentru ridicarea continuă a bunăstării țărănimii cooperatiste, în spiritul deplinei echități sociale, se reflectă în proiectul de lege și prin prevederea că, în anumite condiții, țăranii cooperatori care realizează venituri de pînă la 1 000 lei să fie scutiți de impozit. Măsuri asemănătoare sînt prevăzute pentru familiile cu mulți copii, pentru soțiile cooperatorilor care satisfac stagiul militar și au copii, precum și pentru bătrînii incapabili de muncă, ceea ce reflectă grija partidului și guvernului nostru pentru creșterea bunăstării tuturor.

Este desigur evident că așezarea echitabilă a impozitelor nu poate să ducă de la sine la creșterea corespunzătoare a veniturilor țăranilor cooperatori. Așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta întîlnire a conducerii de partid cu președinți ai cooperativelor agricole și cu președinții uniunilor cooperatiste județene, „singura cale pentru toate cooperativele — și pentru cele bune și pentru cele rămase în urmă — de a asigura creșterea continuă a veniturilor, este calea producției, calea organizării temeinice a muncii, a folosirii intensive, raționale a mijloacelor pe care statul le pune la îndemîna țărănimii — mecanizarea, știința agricolă, chimizarea, semințele selecționate, animalele de rasă. Fără acestea nici un fel de diminuare a impozitului, chiar renunțarea completă la impozit, nu poate duce la îmbunătățirea nivelului de viață al țărănimii."

Chemarea lansată de Conferința organizației județene de partid Timiș către toate cooperativele din țară a fost primită cu entuziasm de întreaga țărănime, în toate județele stabilindu-se obiective concrete privind depășirea planului. Uniunile cooperatiste, în strînsă colaborare cu organele agricole de stat, vor lua toate măsurile pentru mobilizarea resurselor existente în cooperative, asigurînd îndeplinirea și depășirea angajamentelor luate.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI IOSIF ORBAN

Ca specialist ce lucrez de mult timp în acest sector, — a arătat vorbitorul — am putut vedea în mod concret sprijinul permanent acordat de stat pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a agriculturii. În județul Covasna, în ultimii doi ani, de pildă, prin lucrările de desecări executate în hotarul a șase cooperative au fost redate în circuitul agricol peste 2 500 de hectare, suprafață ce se pretează bine de aici înainte și la culturile cele mai pretențioase. Din valoarea acestor lucrări, care s-a ridicat la peste 18 milioane lei, contribuția unităților a fost de numai 4 milioane lei, restul fiind suportat de către stat. Un sprijin real îl constituie, de asemenea, darea în folosință în acest an a unei întreprinderi pentru mecanizarea agriculturii în Tîrgu Secuiesc. În afara acestora trebuie avute în vedere eforturile pe care statul nostru le depune pentru ridicarea comunelor și satelor din punct de vedere edilitar-gospodăresc, pentru culturalizarea maselor, ocrotirea sănătății și altele, cheltuind în acest scop sume importante la care țărănimea nu a contribuit pe măsura veniturilor realizate. Iată de ce consider foarte justă așezarea impozitelor potrivit veniturilor realizate de fiecare țăran cooperator. Actualul sistem, de impunere uniformă a unităților în funcție de suprafața deținută, duce la mari disproporții între sarcinile financiare ale diferitelor cooperative agricole. În județul nostru, de exemplu, o serie de cooperative agricole, ca cele din Virghiș, Căpeni, Bicsad, Estelnic, Ojdula și altele, care dețin însemnate suprafețe de teren de deal și munte, au plătit un impozit fix pe hectar egal cu cel aplicat cooperativelor din Chichiș, Ozun, Tîrgu Secuiesc, Catalina, Sînzieni, Mărtineni și altele din zona de șes.

Sistemul de impunere preconizat de noul proiect de lege diferențiază impozitul de la o cooperativă la alta și de la cooperator la cooperator. În felul acesta, cei care au condiții materiale mai puțin favorabile vor plăti un impozit mai mic, iar cei ce realizează venituri mai ridicate vor plăti un impozit corespunzător capacității lor economice sporite. Un alt aspect care trebuie relevat este acela că în vechiul sistem de impunere impozitul era calculat pe cooperativă și plătit de aceasta, fapt ce diminua atît fondul de acumulare, cît și fondul de consum, deci valoarea zilei muncă. Or, prin noua reglementare se creează condiții pentru creșterea averii obștești — sursă principală de venituri pentru membrii cooperatori.

Am avut ocazia — a spus deputatul în încheiere — să particip la ședințe organizate atît la nivelul județului, cît și la unele comune, în cadrul cărora s-a dezbătut pe larg proiectul noii legi. Am constatat cu satisfacție interesul deosebit acordat de participanți, încrederea deplină în justețea măsurilor dezbătute, convingerea că ele corespund intereselor poporului, desăvîrșirii construcției socialiste.

CUVÎNTUL DEPUTATEI MARIA ZIDARU

Zilele trecute a avut loc și în cooperativa noastră din Păulești, județul Satu Mare, dezbaterea proiectului de lege privind impunerea veniturilor realizate din activități agricole. Cooperatorii și-au manifestat adeziunea față de prevederile acestui proiect, convinși că el contribuie la stabilirea unei distribuiri mai judicioase a contribuției fiecăruia la acoperirea cheltuielilor pe care le face statul pentru dezvoltarea agriculturii și înflorirea satului românesc, a întregii țări.

Comuna noastră și-a schimbat înfățișarea în anii puterii populare. În ultimii 10 ani, cooperatorii noștri și-au ridicat mai bine de 400 locuințe. În toate gospodăriile s-a introdus curentul electric, aproape fiecare familie are aparat de radio, 130 dintre ele și-au cumpărat televizoare, iar mobila orășenească, aragazurile, mașinile de spălat au devenit lucruri obișnuite în casele lor.

Nivelul ridicat de viață al cooperatorilor se datorește atît muncii lor entuziaste desfășurate în cooperativa agricolă, cît și sprijinului substanțial și permanent acordat de stat. De la înființarea cooperativei am primit credite pe termen lung care însumează aproape 3 milioane lei, peste 1 000 tone îngrășăminte chimice ; ne bucurăm de îndrumarea calificată a specialiștilor plătiți de stat. În aceste condiții, eforturile proprii ale cooperatorilor au dus la creșterea continuă a avuției comune, la întărirea cooperativei, la creșterea propriilor lor venituri.

Anul acesta, am cules în medie de pe fiecare hectar peste 2 500 kg grîu și 3 100 kg porumb. Producția globală depășește 14 milioane lei, cu 3 milioane mai mult decît ne prevăzusem la începutul anului

În continuare, vorbitoarea a spus : Pînă acum veniturile cooperativei noastre difereau de la un an la altul, dar impozitul pe care-l plăteam statului era același, din cauză că legislația prevedea un impozit fix pe hectar, lucru pe care-l consider nejust. De aceea, apreciez binevenită prevederea ca impozitul să fie plătit direct, individual și progresiv de către cooperatori, în funcție de veniturile pe care le realizează.

Statornicirea acestor criterii corespunde unei cerințe de dreptate socială. Pe această bază, fiecare țăran cooperator va simți într-o măsură mai mare că, alături de drepturi, are și obligația față de țară de a participa în raport cu veniturile sale, la cheltuielile generale ale statului.

Am citit cu satisfacție — în cuvîntul tovarășului Nicolae Ceaușescu la întîlnirea cu președinți ai cooperativelor agricole și ai uniunilor cooperatiste județene — că au fost introduse în proiectul de lege unele modificări referitoare la reducerea impozitului la familiile cu mai mulți copii, scutirea de impozite a soților cooperatorilor care-și fac stagiul militar și au copii. Aceasta demonstrează încă o dată profundul umanism și înaltul democratism al politicii partidului și statului nostru.

Convinși că măsurile luate de partid sînt menite să contribuie la întărirea economiei naționale, la înflorirea patriei, cooperatorii noștri și-au exprimat hotărîrea de a munci neobosit pentru continua sporire a producției agricole și mi-au încredințat mandatul să votez această lege.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI ION DRĂGHICI

De la început vreau să subliniez justețea principiilor care stau la baza proiectului de lege privind impunerea veniturilor realizate din activități agricole, convins fiind că el pornește de la realitățile vieții noi ale țărănimii noastre și are în vedere dezvoltarea tot mai puternică a economiei naționale.

În ce ne privește, ca și ceilalți țărani cooperatori de pe cuprinsul țării, am simțit din plin sprijinul statului. Cooperativa noastră din Comuna Putineiu a primit de la înființare și pînă în prezent, credite care se ridică la 1 450 000 lei. Pe ogoarele noastre lucrează în prezent peste 30 de tractoare, 16 combine și alte mașini agricole ale statului. Cantitatea de îngrășăminte chimice livrată de stat a crescut de la 114 tone substanță activă în anul 1963, la 350 tone în anul 1968. La aceasta se adaugă cheltuielile făcute de stat pentru extinderea irigațiilor ; numai proiectul acestor amenajări a costat peste 1 600 000 lei, iar pentru combaterea dăunătorilor statul a cheltuit în acest an 160 000 lei.

Bucurîndu-se de sprijinul statului, cooperatorii din comuna noastră au muncit, la rîndul lor, cu spor, obținînd de la an la an producții tot mai mari. În ultimii 5 ani, producția medie de grîu și porumb la hectar a crescut cu 14 la sută. Proporțional s-au mărit și veniturile cooperativei, care au crescut de la 6 milioane lei în 1964, la 12 milioane de lei în anul 1968, ca urmare îndeosebi a vînzării către stat a unor cantități din ce în ce mai mari de produse agricole.

Sporirea veniturilor a influențat direct îmbunătățirea nivelului de trai al țăranilor cooperatori, fapt demonstrat prin construcția și renovarea unui număr de 600 locuințe, electrificarea întregii comune, construcția unui cămin cultural și a unei școli noi. În toate casele există acum cîte un aparat de radio, iar un sfert din familii dispun de televizoare. Au crescut cantitățile de mărfuri vîndute populației de la sate. Copiii oamenilor muncii se bucură de învățămînt gratuit, un mare număr dintre ei urmează pe seama statului liceul, iar alții — învățămîntul superior.

Toate acestea sînt tot atîtea dovezi ale justeții măsurilor luate de partid și guvern ca țărănimea să contribuie prin plata impozitelor la continua înflorire a patriei noastre pe măsura posibilităților reale de care dispune fiecare gospodărie, fiecare cooperator și a veniturilor pe care le realizează. De altfel, trebuie să vă spun că după noul sistem de impunere, la cooperativa noastră, impozitul va crește de la 440 000 lei la circa 475 000 lei. Dintr-un calcul pe care l-am făcut în cooperativă rezultă că, repartizînd suma de 35 000 lei cu care crește impozitul la cei 1 000 membri cooperatori din unitatea noastră, ar reveni ca fiecare să plătească în plus din valoarea actuală a unei zile-muncă numai 35 bani. O astfel de creștere a impozitului este cu totul neînsemnată dacă se are în vedere că în perioada 1963—1968, valoarea zilei-muncă a crescut de la 14 la 24 lei. Impozitul plătit de cooperatorii din comuna noastră nu acoperă nici măcar cheltuielile făcute de stat pentru nevoile social-culturale ale comunei, care se ridică numai în acest an la 1 274 000 lei, în timp ce impozitul agricol, după date preliminate, reprezintă, așa cum am mai spus, numai 475 000 lei.

Faptul că proiectul de lege prevede ca sarcina fiscală să fie repartizată între cooperatori în raport cu veniturile realizate de fiecare dintre ei, consider că este o măsură pătrunsă de spiritul dreptății sociale. Îmi exprim, de aceea, deplina adeziune față de proiectul de lege supus dezbaterii și îl voi vota cu toată convingerea.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI IOAN POPA

În circumscripția electorală pe care o reprezint, în cooperativa din Bălcaciu, județul Alba, unde lucrez, proiectul de lege privind impunerea veniturilor realizate din activități agricole a fost dezbătut cu mult simț de răspundere în adunările generale ale cooperatorilor, întrunind adeziunea unanimă.

Este și firesc să fie așa. Noi, țăranii cooperatori, simțim tot mai mult sprijinul partidului și statului în practicarea unei agriculturi moderne. Raportînd suprafața arabilă a cooperativei noastre la numărul de tractoare rezultă că revin 70 de hectare pe un tractor. Cu credite de stat, primite pe termen lung, în decursul anilor am ridicat diverse construcții necesare procesului de producție, am dezvoltat sectorul viticol, am amenajat o suprafață însemnată pentru irigații.

Acest sprijin, împletit cu munca harnică, înfrățită a cooperatorilor români și germani din unitatea noastră, a dat roade din ce în ce mai bune. Am obținut în acest an, în condiții climatice puțin favorabile, 2 330 kg de grîu la ha, 3 400 kg de porumb boabe la hectar, 22 000 kg de cartofi și 34 000 kg de sfeclă de zahăr, în medie la hectar. De la vie am realizat peste 8 000 kg de struguri la ha.

Rezultatele cooperativei noastre, alături de ale unităților din jur, confirmă o dată mai mult justețea aprecierii secretarului general al partidului făcută la întîlnirea cu președinți ai cooperativelor agricole și ai uniunilor cooperatiste județene că fiecare unitate cooperatistă are la îndemînă numeroase posibilități pentru a se dezvolta, pentru a se ridica din punct de vedere economic. Așa cum arătam, reușim să obținem producții bune, pentru că am dat o mare atenție dezvoltării averii obștești, folosirii intensive a fiecărei palme de pămînt, organizării producției și a muncii, creșterii nivelului profesional și permanentizării cadrelor.

Dezvoltarea și consolidarea unității noastre se oglindește în îmbunătățirea continuă a nivelului de trai al membrilor cooperatori. Valoarea zilei-muncă a crescut an de an ajungînd la 30 de lei. Pe baza veniturilor sporite, dobîndite în principal din activitatea obștească, numai în satul Bălcaciu au fost ridicate 146 case noi. Țăranii cooperatori beneficiază de asistență medicală, copiii lor învață gratuit în școli.

Considerăm că față de toate eforturile statului pentru îmbunătățirea vieții noastre, țărănimea este datoare să răspundă așa cum se cuvine, să-și aducă, pe calea unor impozite echitabil stabilite, contribuția directă la formarea fondurilor statului. Noi, țăranii cooperatori, vedem în aceste măsuri obligația ce o avem în calitate de aliat al clasei muncitoare, clasă conducătoare în stat, de a participa mai activ la întărirea României socialiste.

Ținînd seama de toate acestea, alegătorii m-au împuternicit să-mi dau votul favorabil la adoptarea proiectului de lege supus acum spre dezbatere.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI NICOLAE TĂBÎRCĂ

Prevederile legii pe care o dezbatem corespund realității economice din agricultură, intereselor sociale fundamentale ale țărănimii, armonizării acestor interese cu cele ale statului. Sprijinul multilateral acordat de partidul și statul nostru pentru dezvoltarea agriculturii, ridicarea nivelului de trai al țărănimii se simte din plin și în județul Dîmbovița. În unitățile agricole socialiste din județ lucrează în prezent aproape 1 300 de tractoare și un mare număr de mașini agricole, care aduc o substanțială contribuție la mărirea producției. Au fost executate amenajări pentru irigații pe mai bine de 9 700 ha, ponderea cea mai mare, adică 7 800 ha, deținînd-o cooperativele agricole de producție. Numai în acest an, cooperativele agricole din județ au primit credite bancare în valoare de 75 000 000 lei. Din bugetul județului s-au alocat în anul 1968 peste 25 000 000 lei pentru sprijinirea și dezvoltarea agriculturii. De asemenea, pentru acțiuni social-culturale în comunele județului nostru — ocrotirea sănătății, activitatea școlilor, bibliotecilor, căminelor culturale și altele — în acest an statul a alocat importanta sumă de 101 milioane lei.

Dacă veniturile țărănimii au crescut an de an, impozitele plătite statului au rămas aproape la același nivel. De exemplu, în anul 1968 impozitul agricol și impozitul pe terenurile cooperativelor agricole în județul Dîmbovița reprezintă numai 17 milioane lei, în disproporție vădită cu veniturile realizate. Această situație se datorește faptului că actualul sistem de impunere, introdus cu 11 ani în urmă, prevede aplicarea unui impozit fix pe hectarul de teren, indiferent de mărimea veniturilor obținute. Acest principiu nu mai corespunde condițiilor actuale existente în fiecare cooperativă, pentru că el nu ține seama de veniturile cooperativelor și ale cooperatorilor. Consider ca justă și deosebit de importantă prevederea proiectului de lege ca impozitul să fie suportat de către fiecare membru cooperator în raport cu veniturile realizate.

Noua reglementare a impozitului pe veniturile provenite din agricultură constituie un ajutor pentru cooperativele slab dezvoltate. Pentru întărirea economico-organizatorică a acestor unități vom urmări ca problemele producției agricole, ale dezvoltării proprietății cooperatiste, ale organizării producției și a muncii să le avem mereu în centrul preocupărilor noastre. Numai în felul acesta vom asigura o creștere a veniturilor în toate cooperativele agricole, sporirea veniturilor lor bănești prin vînzarea către stat, pe bază de contracte, a unui important volum de produse agricole.

Sînt convins că adoptarea acestei legi va stimula activitatea economică în agricultură, va spori contribuția țărănimii la acumulările socialiste și la dezvoltarea economiei naționale. Exprimîndu-mi adeziunea deplină față de măsurile cuprinse în proiectul de lege, îl voi vota cu toată încrederea.

LEGEA
privind impunerea veniturilor realizate din activități agricole

În scopul așezării cît mai echitabile a impozitului pe veniturile realizate din activități agricole,

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I
IMPUNEREA VENITURILOR REALIZATE DE COOPERATORI CA RETRIBUȚIE A MUNCII PRESTATE ÎN COOPERATIVELE AGRICOLE DE PRODUCȚIE

Art. 1. — Veniturile anuale în bani și în natură realizate de cooperatori, cu titlu de retribuție a muncii, de la cooperativele agricole de producție, potrivit normelor de remunerare folosite în aceste unități, sînt supuse impozitului, cu următoarele cote :

Venitul impozabil anual, lei				Cotele de impozit
Pînă la	1.500			6,50%
1.501 —	2.000	97,50 lei	+	7,00%
2.001 —	2.500	132,50 „	+	7,50%
2.501 —	3.000	170,00 „	+	8,00%
3.001 —	3.500	210,00 „	+	8,50%
3.501 —	4.000	252,50 „	+	9,00%
4.001 —	4.500	297,50 „	+	9,50%
4.501 —	5.000	345,00 „	+	10,00%
5.001 —	5.500	395,00 „	+	10,50%
5.501 —	6.000	447,50 „	+	11,00%
6.001 —	6.500	502,50 „	+	11,50%
6.501 —	7.000	560,00 „	+	12,00%
7.001 —	8.000	620,00 „	+	13,00%
8.001 —	9.000	750,00 „	+	14,00%
9.001 —	10.000	890,00 „	+	15,00%
peste	10.000	1.040,00 „	+	16,00%
				pentru ce depășește 1.500 lei
				„ „ „ 2.000 „
				„ „ „ 2.500 „
				„ „ „ 3.000 „
				„ „ „ 3.500 „
				„ „ „ 4.000 „
				„ „ „ 4.500 „
				„ „ „ 5.000 „
				„ „ „ 5.500 „
				„ „ „ 6.000 „
				„ „ „ 6.500 „
				„ „ „ 7.000 „
				„ „ „ 8.000 „
				„ „ „ 9.000 „
				„ „ „ 10.000 „

În venitul impozabil nu se cuprind pensiile și ajutoarele plătite cooperatorilor potrivit prevederilor Statutului cooperativei agricole de producție și Statutului casei de pensii a membrilor acestor cooperative.

Art. 2. — Veniturile anuale de pînă la 1 000 lei realizate de cooperatorii care au prestat numărul minim de zile-muncă stabilit de adunarea generală a cooperativei, precum și de cooperatorii care nu au prestat acest minim din motive independente de voința lor, sînt scutite de impozit.

Stabilirea nominală a cooperatorilor care nu au prestat minimum de zile-muncă din cauze independente de voința lor se va face de către adunarea generală a cooperativei agricole de producție.

În cazul cînd, prin aplicarea impozitului, venitul unui cooperator care îndeplinește condițiile prevăzute de alineatele precedente s-ar reduce sub 1 000 lei, impozitul se diminuează astfel încît să se asigure realizarea acestui venit minim.

Art. 3. — Sînt scutite de impozit veniturile realizate din zile-muncă de cooperatoarele mame eroine sau de capul familiei din care ele fac parte, precum și veniturile realizate de cooperatoarele cu copii, ai căror soți sînt militari în termen.

Se reduce cu 50% impozitul datorat pe veniturile anuale de pînă la 1 000 lei realizate din zile-muncă de cooperatorii pensionari, dacă nu se încadrează în dispozițiile art. 2.

Art. 4. — Cooperatorii — cap de familie — care au în întreținere un număr de cel puțin 3 copii în vîrstă de pînă la 15 ani, beneficiază de reducerea impozitului pe veniturile realizate din zile-muncă în funcție de numărul copiilor, astfel :

— 15% pentru cei cu 3 copii ;
— 20% pentru cei cu 4 copii ;
— 30% pentru cei cu 5 copii ;
— 40% pentru cei cu peste 5 copii.

Art. 5. — Impozitul pe veniturile cooperatorilor se calculează de către cooperativa agricolă de producție provizoriu, la începutul anului de impunere, pe baza veniturilor ce se prelimină a fi realizate de către aceștia.

La finele anului, pe baza veniturilor realizate efectiv de fiecare cooperator, cooperativa calculează impozitul definitiv de plată pe anul de impunere.

Diferența între impozitul provizoriu și cel definitiv se decontează de cooperativa agricolă de producție astfel : cu cooperatorii la ultima plată a drepturilor cuvenite acestora, iar cu bugetul statului pînă la data de 15 februarie a anului următor.

Art. 6. — Impozitul provizoriu calculat pe veniturile cooperatorilor și totalizat pe cooperativă se comunică de către aceasta organelor financiare ale consiliilor populare, pînă la data de 15 februarie.

Cooperativele agricole de producție au obligația să plătească în contul cooperatorilor impozitul total provizoriu, stabilit potrivit art. 5 alin. 1.

Plata impozitului provizoriu se face trimestrial, în proporțiile și la termenele următoare :

— 15% pînă la 15 martie ;
— 15% pînă la 15 mai ;
— 30% pînă la 15 august ;
— 40% pînă la 15 noiembrie.

Art. 7. — Veniturile realizate de cooperatorii care lucrează temporar în alte cooperative agricole de producție decît cele din care fac parte se impun cu cota medie a impozitului provizoriu din cooperativa agricolă de producție în care lucrează temporar, dacă plata muncii s-a făcut după aceleași criterii ca și pentru membrii acestei cooperative. Dacă plata muncii se face după alte criterii, veniturile se impun potrivit prevederilor Decretului nr. 153/1954 privitor la impozitul pe veniturile populației.

În cazurile prevăzute de alineatul precedent nu se aplică prevederile art. 2.

Impozitul calculat potrivit acestui articol este definitiv și se reține, cu ocazia fiecărei plăți, de către cooperativa agricolă de producție care îl varsă la buget în primele 10 zile ale lunii următoare celei în care s-a făcut plata.

CAPITOLUL II
IMPUNEREA VENITURILOR REALIZATE DE GOSPODĂRIILE AGRICOLE, ALTELE DECÎT UNITĂȚILE DE STAT ȘI COOPERATIVELE AGRICOLE DE PRODUCȚIE

Art. 8. — Veniturile din surse agricole realizate de gospodăriile personale ale cooperatorilor, de gospodăriile producătorilor agricoli individuali, precum și de cele aparținînd altor persoane fizice sau juridice, în afară de unitățile de stat și cooperativele agricole de producție, denumite în prezenta lege „gospodării agricole", sînt supuse impozitului cu următoarele cote :

Venitul impozabil anual, lei				Cotele de impozit
Pînă la	800			7%
801 —	1.000	56 lei	+	12%
1.001 —	1.500	80 lei	+	16%
1.501 —	2.500	160 lei	+	24%
2.501 —	3.500	400 lei	+	30%
3.501 —	5.000	700 lei	+	35%
peste —	5.000	1.225 lei	+	40%
				pentru ce depășește 800 lei
				„ „ „ 1.000 „
				„ „ „ 1.500 „
				„ „ „ 2.500 „
				„ „ „ 3.500 „
				„ „ „ 5.000 „

Gospodăriile personale ale cooperatorilor care au vîrsta de peste 70 ani sînt scutite de impozit, dacă în cadrul acelor gospodării nu sînt alte persoane apte de muncă.

Art. 9. — Sînt impozabile, potrivit prevederilor art. 8, veniturile provenite din :

— terenuri folosite pentru culturi agricole, legumicultură și floricultură, vii ajunse pe rod, precum și plantații de pomi și arbuști fructiferi după trecerea primilor 2 ani de rod ;

— fînețe, pășuni, păduri, bălți și eleștee ;

— animale mari de producție și de muncă în vîrstă de la 3 ani, ovine și caprine de la un an, porcine de la 6 luni în sus, precum și tineretul bovin care depășește numărul de 2 capete pe gospodărie și vîrsta de un an.

Veniturile realizate de gospodăriile agricole din vînzarea ciupercilor culese și a fructelor de pădure se impun potrivit dispozițiilor Decretului nr. 153/1954.

Art. 10. — Impozitul pe veniturile agricole este anual și se calculează la locul unde este situată gospodăria agricolă, în funcție de sursele ei de venit, indiferent de titlul cu care se posedă și de locul unde ele sînt situate.

Art. 11. — Impunerea se stabilește de organele financiare pe numele capului gospodăriei agricole, iar în cazul persoanelor juridice, pe numele acestora.

Membrii din gospodăriile cooperatorilor și din gospodăriile agricole individuale, care efectuează lucrări agricole în cadrul gospodăriei și beneficiază de veniturile realizate în gospodărie, răspund solidar de îndeplinirea obligațiilor prevăzute în prezenta lege.

Art. 12. — Venitul impozabil se stabilește după normele de venit pe hectar și pe cap de animal diferențiate pe zone, categorii de folosință a terenurilor și specii de animale.

În vederea simplificării calculelor Ministerul Finanțelor are dreptul să stabilească venitul impozabil în sume rotunjite.

Normele de venit, precum și încadrarea localităților pe zone de fertilitate a terenurilor și grupe de productivitate a animalelor se stabilesc de Consiliul de Miniștri.

Art. 13. — Normele de venit stabilite pe hectar și pe cap de animal pot fi mărite sau micșorate pe comune și sate cu pînă la 30 la sută de către comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, în funcție de condițiile economice ale localității respective.

Modificarea normelor de venit pe comune și sate potrivit alineatului precedent se poate face cu condiția ca venitul total impozabil stabilit pe județ, respectiv pe municipiul București, să rămînă neschimbat sau cel mult majorat cu pînă la 5%.

Pentru gospodăriile agricole aflate în municipii și orașe se aplică normele de venit de bază majorate cu 20 pînă la 40%.

Comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București vor stabili procentul de majorare în limitele prevăzute la alineatul precedent.

Art. 14. — Gospodăriile agricole, cu excepția celor prevăzute la art. 16, care obțin venituri nete mai mari cu peste 50% față de normele de venit aplicate în localitatea respectivă, se impun pe baza venitului net realizat dacă se află în una din următoarele situații :

— terenurile sînt prevăzute cu amenajări speciale sau se practică în alt mod o exploatare agricolă intensivă ;

— terenurile sînt plantate cu livezi de pomi și depășesc suprafața de 0,30 hectare ;

— numărul animalelor pe gospodărie depășește 5 la bovine adulte, 50 la ovine, 10 la porcine.

Ministerul Finanțelor și Consiliul Superior al Agriculturii vor stabili cote forfetare de cheltuieli, diferențiate pe feluri de culturi și amenajări speciale, precum și pe specii de animale în vederea determinării veniturilor nete.

Venitul net se calculează numai pentru sursele de venit care corespund condițiilor prevăzute la alineatul 1, pentru restul surselor venitul impozabil determinîndu-se pe bază de norme.

Impozitul stabilit pe baza veniturilor nete va fi redus cu 25% pentru veniturile realizate de către gospodăriile prevăzute la alin. 1 din vînzarea de produse către organizațiile socialiste, pe bază de contracte încheiate cu acestea sau la achiziție.

Art. 15. — Impozitul anual calculat pe baza normelor de venit potrivit art. 12 se stabilește și se comunică o dată la 3 ani.

În cazul în care veniturile gospodăriilor agricole se modifică în cel de-al doilea sau al treilea an, ca urmare a restrîngerii sau sporirii surselor de venit, impunerile stabilite pentru anul respectiv vor fi modificate corespunzător.

Art. 16. — Veniturile agricole realizate de întovărășiri, obștii, asociații de păsunat, așezăminte și alte asemenea unități, din cultivarea terenurilor și din creșterea animalelor care constituie proprietatea unităților respective se impun pe numele acestora cu o cotă unică de 20%, fără a putea depăși impozitul calculat cu cotele prevăzute în tabelul de la art. 8.

Art. 17. — Impozitul se plătește semestrial în proporțiile și la termenele următoare :

— 40% pînă la 1 iunie ;
— 60% pînă la 1 noiembrie.

Impozitul datorat pînă la stabilirea unor noi impuneri se achită în sumele stabilite pentru anul precedent, scadente în termenul respectiv, fără nici o înștiințare prealabilă.

CAPITOLUL III
ALTE DISPOZIȚII

Art. 18. — Încasările realizate de cooperativele agricole de producție din vînzarea unor produse provenind din activități fără caracter agricol sînt supuse unui impozit calculat cu cote între 10 pînă la 40%.

Impozitul prevăzut la alineatul precedent se calculează trimestrial și se varsă la buget în primele 10 zile ale lunii următoare trimestrului în care s-au realizat veniturile.

Grupele de produse, precum și cotele de impozit prevăzute la alineatul 1 se stabilesc de Ministerul Finanțelor, cu consultarea Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție.

Art. 19. — Calculul impozitului provizoriu și definitiv ce se datorează potrivit art. 1 se face de către cooperativă, care este răspunzătoare pentru exactitatea acestuia și pentru vărsarea în termen a sumelor cuvenite bugetului.

Organele financiare și bancare au obligația să verifice la cooperativele agricole de producție modul de stabilire, calculare, reținere și vărsare a impozitului pe venit.

Art. 20. — Fracțiunile sub 1 leu rezultate la stabilirea venitului impozabil realizat de cooperator în cooperativa agricolă de producție se neglijează.

Fracțiunile de pînă la 50 de bani rezultate la calculul impozitului pe veniturile cooperatorilor sau ale gospodăriilor agricole se neglijează, iar cele peste 50 de bani se rotunjesc la 1 leu.

Art. 21. — Consiliul de Miniștri are dreptul să acorde înlesniri cu caracter general referitoare la plata impozitelor prevăzute în prezenta lege.

Ministerul Finanțelor are dreptul să acorde scutiri, reduceri, amînări și eșalonări de impozite, de la caz la caz, în situație de pierdere a recoltei din cauza calamităților naturii sau în alte situații de fapt, care justifică aceasta. De asemenea, poate acorda amînarea și eșalonarea plăților în cadrul anului calendaristic pentru impozitul provizoriu, pe care cooperativele agricole de producție trebuie să-l achite în contul cooperatorilor.

Înlesnirile prevăzute la alineatul precedent pot fi acordate și de comitetele executive ale consiliilor populare, potrivit competențelor date de Ministerul Finanțelor și de Comitetul pentru Problemele Administrației Locale.

Art. 22. — Pentru sustragerea de la impunere a unor surse agricole de venit, constatate după stabilirea impunerilor, precum și pentru calcularea greșită a impozitului sau pentru nereținerea acestuia de către cooperativele agricole de producție, organele financiare, o dată cu stabilirea corectă a impunerii și luarea măsurilor de încasare a sumelor datorate, au dreptul să aplice celor vinovați amenzi contravenționale de la 25 lei pînă la 200 lei.

Amenzile se aprobă motivat de către organul ierarhic superior al agentului constatator și se plătesc în termen de 15 zile socotite de la data înmînării înștiințării de plată, celui în cauză.

Plîngerile cu privire la amenzile contravenționale se soluționează motivat de către directorul administrației financiare.

Art. 23. — În caz de neplată la termenele prevăzute a impozitului provizoriu stabilit potrivit art. 6, a impozitului reținut de cooperativele agricole de producție, precum și a diferențelor în plus rezultate la sfîrșitul anului cu ocazia calculării impozitului pe fiecare cooperator, organele financiare vor cere virarea sumelor cuvenite bugetului din contul cooperativei agricole de producție în contul unității financiare respective. Dispoziția de încasare emisă de organele financiare constituie titlu executor și se decontează în ordinea de preferință prevăzută de lege.

Cooperativele agricole de producție care nu achită în termen impozitele datorate potrivit art. 6 și art. 18 și impozitele reținute de la cooperatori potrivit art. 7, plătesc o majorare de 0,75 la sută pe lună sau fracțiune de lună de întîrziere la plată.

Gospodăriile agricole, altele decît unitățile agricole de stat și cooperativele agricole de producție, care nu achită în termen impozitul datorat, plătesc o majorare de 1,50 la sută pe lună sau fracțiune de lună de întîrziere la plată.

Art. 24. — Pentru plata cu anticipație a impozitului prevăzut de prezenta lege se acordă următoarele reduceri :

a) 7 la sută din impozitul anual, dacă acesta se achită în întregime pînă la 15 martie a anului în curs;

b) 5 la sută din impozitul plătit cu anticipație, dacă impozitul anual se achită în întregime pînă la 15 mai a anului de impunere.

În cazul cînd impozitul pe anul în curs nu a fost stabilit pînă la termenele prevăzute la alineatele precedente, reducerile de 7 la sută și 5 la sută se acordă cu condiția achitării în termenele fixate a unei sume egale cu impozitul datorat pe anul precedent.

Reducerile prevăzute la literele a și b de mai sus se aplică numai dacă s-au achitat restanțele din impozitul pe anii precedenți și din anul în curs.

Art. 25. — Stabilirea, modificarea și comunicarea impozitului se fac în termenele și în condițiile prevăzute de Ministerul Finanțelor.

Art. 26. — În cazurile în care impozitul datorat în baza prevederilor prezentei legi nu a fost stabilit ori a fost greșit calculat, stabilirea sau modificarea impozitului — după caz — pot fi făcute pe cel mult doi ani în urmă celui în care s-a efectuat constatarea.

Impozitul sau diferența de impozit stabilită potrivit alineatului precedent se plătește în două rate egale, prima în termen de 30 de zile și a doua în termen de 60 de zile de la data comunicării.

Art. 27 — Cooperatorii pot face întîmpinări la consiliul de conducere al cooperativei agricole de producție cu privire la modul de calculare și reținere a impozitului ce se datorează potrivit art. 1.

În cazul în care cooperatorii sînt nemulțumiți de modul de rezolvare a întîmpinărilor înaintate cooperativei agricole de producție, se pot adresa uniunii județene a cooperativelor agricole. Împotriva soluțiilor date de aceasta se pot face contestații la administrația financiară.

Art. 28. — Persoanele care realizează venituri ce se impun potrivit art. 8 pot face contestații la impuneri. Contestațiile se depun la organele financiare de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare ale localităților în raza cărora își au sediile, în termen de 30 de zile de la data primirii înștiințării de plată.

Acestea analizează motivele contestației și înaintează dosarul spre rezolvare administrației financiare.

Împotriva soluțiilor date de administrația financiară se pot face contestații la Ministerul Finanțelor în termen de 30 de zile de la primirea soluției.

Soluționarea contestațiilor depuse de gospodăriile agricole se face în termen de 30 de zile.

Depunerea contestațiilor nu exclude plata și nu suspendă urmărirea impozitului datorat.

Art. 29. — În cazul cînd contestațiile sau întîmpinările au fost admise, sumele greșit încasate se restituie sau se compensează, după caz, în termen de 30 de zile de la data comunicării soluției respective.

Art. 30. — Veniturile din activități neagricole realizate de gospodăriile agricole se impun potrivit prevederilor Decretului nr. 153/1954 privitor la impozitul pe veniturile populației.

Art. 31. — Dispozițiile prezentei legi privind stabilirea și comunicarea impozitului pe veniturile realizate din surse agricole de către gospodăriile agricole, termenele de plată și cuantumul ratelor se aplică în mod corespunzător și primelor de asigurare prin efectul legii pentru clădirile și bunurile agricole aparținînd gospodăriilor respective.

Art. 32. — Plafonul veniturilor impozabile realizate de către gospodăriile agricole din terenuri agricole, pînă la care se acordă alocația de stat pentru copii, se majorează de la 600 lei la 800 lei.

Persoanele care beneficiază în prezent de alocația de stat pentru copii nu-și pierd drepturile avute ca urmare a aplicării dispozițiilor prezentei legi.

Art. 33. — În temeiul și pentru executarea dispozițiilor prezentei legi Ministerul Finanțelor va emite instrucțiuni.

Art. 34. — Prezenta lege intră în vigoare pe data de 1 ianuarie 1969.

Pe aceeași dată se abrogă Decretul nr. 380 din 8 august 1957 privind impozitul pe terenurile gospodăriilor agricole colective, cooperativelor agricole de producție și întovărășirilor agricole, cu modificările ulterioare, și Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 1 652 din 7 august 1968 privind încadrarea unităților agricole cooperatiste pe zone de fertilitate în vederea aplicării impozitului fix pe hectar.

De asemenea, pe aceeași dată, se abrogă Decretul nr. 379 din 8 august 1957 privind stabilirea impozitului pe veniturile agricole ale populației, cu modificările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi.

Expunerea la proiectul de lege privind amortizarea fondurilor fixe

prezentată de tovarășul Maxim Berghianu, președintele Comitetului de Stat al Planificării

Din însărcinarea Consiliului de Miniștri, vă rog să-mi îngăduiți să vă prezint spre dezbatere și aprobare proiectul de lege privind amortizarea fondurilor fixe, elaborat în conformitate cu principiile aprobate de Comitetul Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Aplicînd consecvent politica partidului de industrializare socialistă, de dezvoltare în ritmuri înalte a întregii economii naționale, an de an s-au dat în funcțiune sute de întreprinderi și secții noi, iar altele au fost reutilate și modernizate. În perioada 1951—1968 volumul fondurilor fixe productive a sporit de 3,7 ori. Acesta este un fapt de o considerabilă importanță, întrucît este știut că fondurile fixe întruchipează dotarea economiei cu tehnica modernă, formează partea fundamentală și cea mai activă a avuției naționale, constituind baza materială pentru reproducția lărgită, pentru creșterea productivității muncii, a venitului național și a nivelului de trai al poporului.

Acest proiect de lege urmărește să asigure utilizarea mai intensivă a fondurilor fixe, recuperarea valorii acestora într-un termen care să țină seama de ritmul actual al progresului tehnic, să asigure, totodată, un caracter mai riguros și mai stabil sistemului de amortizare o reglementare unitară pentru toate ramurile economiei naționale.

Propunerile din proiectul de lege se înscriu în orientările cuprinse în raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R., în care se sublinia că : ...„experiența economică mondială arată că în ridicarea eficienței un rol primordial îl are rotația cît mai rapidă a mijloacelor materiale și bănești, realizarea cu viteză sporită a ciclului bani-marfă-bani. Intensificarea rulajului fondurilor, accelerarea includerii tuturor mijloacelor în circuitul economic vor asigura fără îndoială o folosire mult mai bună a potențialului productiv al țării, vor îmbunătăți substanțial indicatorii calitativi ai economiei".

Una din prevederile esențiale ale proiectului de lege este mărirea normelor de amortizare sau, altfel spus, scurtarea termenului în care valoarea fondurilor fixe trebuie recuperată. După un calcul orientativ, durata medie de amortizare a fondurilor fixe se va reduce de la 25,7 ani, cît este în prezent, la circa 21 ani. Se accelerează astfel viteza de rotație a valorii acestora, ceea ce constituie o necesitate obiectivă în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, care imprimă — la termene tot mai scurte — pecetea uzurii morale pe mijloacele de producție.

Față de legislația în vigoare, care permite scutirea de amortizare a unui volum însemnat de fonduri fixe, noua reglementare admite aceasta numai prin excepție și cu aprobarea Consiliului de Miniștri.

Un alt principiu al legii îl constituie amortizarea pe durata efectivă de serviciu, avînd în vedere că mijloacele de muncă transferă valoare asupra produselor în tot cursul funcționării lor. Deoarece sînt și cazuri cînd fondurile fixe funcționează și după ce prin amortisment s-a recuperat integral valoarea lor, s-a prevăzut ca o cotă din amortizarea fondurilor fixe utilizate peste durata de serviciu stabilită prin lege să rămînă la dispoziția unităților economice, în vederea efectuării unor lucrări de modernizare, de perfecționare a tehnologiei producției etc. În acest mod unitățile economice sînt cointeresate în buna întreținere și valorificare a fondurilor fixe.

Propunerea din lege privind renunțarea la sistemul normelor de amortizare pentru reparații capitale și includerea direct în costuri a cheltuielilor efective pentru reparații capitale urmărește întărirea gestiunii economice proprii a întreprinderilor și sporirea răspunderii lor pentru întreținerea și repararea în bune condiții a fondurilor fixe.

Noua reglementare prevede, totodată, pentru anumite grupe de fonduri fixe ce necesită un volum mare de reparații — și posibilitatea finanțării reparațiilor capitale din amortizări, pe baza unor reglementări ce vor fi date de către Consiliul de Miniștri.

În comparație cu situația actuală, prin noua lege se prevede ridicarea limitei valorice minime care definește un obiect ca fond fix de la 300 lei la 500 lei. Deoarece obiectele cu asemenea valori reprezintă față de total 22 la sută ca număr și numai 0,5 la sută ca valoare, scoaterea lor din categoria fondurilor fixe simplifică evidența și finanțarea.

Legea privind amortizarea fondurilor fixe urmează să se aplice cu începere de la 1 ianuarie 1969. Ea conține îmbunătățiri față de situația actuală, de natură să contribuie la mai buna folosire a fondurilor fixe, să valorifice în mai mare măsură rezervele existente în acest domeniu și care au fost subliniate în mod deosebit la recenta plenară a Comitetului Central al partidului. Prevederile legii se încadrează astfel în complexul de măsuri care prind treptat viață ca urmare a Directivelor Congresului al IX-lea și a Conferinței Naționale a P.C.R. și care sînt menite să asigure creșterea eficienței și perfecționarea întregii activități economice.

Pe aceste considerente, vă rog a investi cu putere de lege proiectul prezentat.

RAPORTUL COMISIILOR ECONOMICO-FINANCIARĂ ȘI JURIDICĂ

prezentat de deputatul Aurel Vijoli

Comisia economico-financiară și Comisia juridică ale Marii Adunări Naționale, întrunite în ședințele de lucru din zilele de 25 și 26 decembrie, au examinat proiectul de lege privind amortizarea fondurilor fixe, constatînd că măsurile propuse contribuie la îmbunătățirea sistemului de amortizare a fondurilor fixe. Noua reglementare se încadrează în ansamblul de măsuri preconizat de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a Partidului Comunist Român privind perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, contribuind la întărirea gestiunii economice proprii.

În urma analizei și discuțiilor care au avut loc în ședințe, comisiile au făcut unele propuneri de îmbunătățire a proiectului de lege supus Marii Adunări Naționale pentru dezbatere și aprobare. Propunerile au fost acceptate de organul inițiator și incluse în textul de lege care vă este prezentat. În toate textele în care se utilizează cuvintele „unități economice" s-a propus să se folosească expresia „întreprinderile și organizațiile economice de stat", întrucît proiectul de lege în discuție reglementează amortizarea fondurilor fixe numai pentru organizațiile socialiste de stat. La art. 5, alin. 1, comisiile au propus completarea textului, prevăzîndu-se în mod expres utilizarea fondurilor de amortizare.

Considerînd că proiectul de lege supus dezbaterii corespunde scopului în care el a fost elaborat, Comisia economico-financiară și Comisia juridică propun Marii Adunări Naționale adoptarea lui în forma în care este prezentat.

Legea privind amortizarea fondurilor fixe

CAPITOLUL I
FONDURILE FIXE SUPUSE AMORTIZĂRII

Art. 1. — În vederea asigurării reproducției fondurilor fixe, element fundamental al avuției naționale, a stimulării folosirii cu eficiență economică sporită a acestora, precum și pentru promovarea susținută a progresului tehnic și a creșterii productivității muncii sociale, întreprinderile și organizațiile economice de stat sînt obligate să amortizeze fondurile fixe potrivit prevederilor prezentei legi.

Art. 2. — Sînt supuse amortizării fondurile fixe cu o valoare de inventar de cel puțin 500 lei și cu o durată de serviciu normată mai mare de un an, prevăzute în „Catalogul normelor de amortizare și duratelor de serviciu normate ale fondurilor fixe", care face parte integrantă din prezenta lege.

Art. 3. — Se asimilează fondurilor fixe, în scopul amortizării :

a) investițiile efectuate la fonduri fixe închiriate ;

b) investițiile puse în funcțiune, total sau parțial, pentru care nu s-au întocmit formele de înregistrare ca fonduri fixe ;

c) investițiile efectuate pentru amenajarea lacurilor, bălților, iazurilor, terenurilor și alte lucrări similare care nu se concretizează în fonduri fixe ;

d) investițiile efectuate pentru descopertă.

Art. 4. — Nu sînt supuse amortizării, pe baza aprobării Consiliului de Miniștri :

a) minele și sondele de țiței și gaze care nu se dau în producție, potrivit cerințelor economiei ;

b) unele fonduri fixe care temporar nu sînt folosite, dar sînt menținute în unitate pentru interese de stat.

CAPITOLUL II
CALCULAREA ȘI UTILIZAREA FONDULUI DE AMORTIZARE

Art. 5. — Amortizarea se stabilește prin aplicarea normelor de amortizare asupra valorii de inventar a fondurilor fixe și se include, după caz, în prețul de cost al producției, al prestărilor de serviciu sau în cheltuielile de circulație și se utilizează pentru reproducția fondurilor fixe.

Normele de amortizare și duratele de serviciu normate ale fondurilor fixe sînt cele cuprinse în „Catalogul normelor de amortizare și duratelor de serviciu normate ale fondurilor fixe".

Art. 6. — Prin valoare de inventar a fondurilor fixe se înțelege :

a) pentru fondurile fixe existente la data de 31 decembrie 1964, valoarea stabilită la reevaluarea efectuată în conformitate cu prevederile Hotărîrii Consiliului de Miniștri nr. 116/1963 privind inventarierea și reevaluarea fondurilor fixe din economia națională și elaborarea propunerilor pentru noile norme de amortizare ;

b) pentru fondurile fixe achiziționate sau construite și puse în funcțiune după data de 1 ianuarie 1965, suma cheltuielilor efectuate pentru realizarea lor ;

c) pentru fondurile fixe rezultate din lucrări miniere, precum și pentru sondele provenite din lucrări de foraj, executate pentru explorări și prospecțiuni geologice și care au dat rezultate, valoarea corespunzătoare fondurilor fixe construite la nivelul zăcămîntului descoperit.

Art. 7. — Amortizarea se calculează de la data punerii în funcțiune a fondurilor fixe și pînă la data casării lor.

Art. 8. — Sondele folosite la extracția țițeiului și gazelor, precum și sondele de injecție sînt supuse amortizării de la darea lor în producție pînă la expirarea duratei de serviciu normate.

Art. 9. — Amortizarea clădirilor și construcțiilor speciale ale minelor de cărbuni, salinelor cu extracție în soluție prin sonde și carierelor — exploatări la zi — pentru substanțe minerale solide, a căror durată de folosire este limitată de durata rezervelor și care nu pot primi alte utilizări după epuizarea rezervelor, precum și a investițiilor pentru descopertă, se calculează pe unitatea de produs, în funcție de rezerva exploatabilă de substanță minerală utilă.

Art. 10. — În cazul nerecuperării integrale, pe calea amortizării, a valorii de inventar a fondurilor fixe casate, valoarea neamortizată se recuperează, după caz, prin prețul de cost sau prin cheltuielile de circulație, în întregime în anul casării sau în rate eșalonate pe mai mulți ani, dar cel mai tîrziu pînă în anul cînd fondurile fixe ar fi împlinit durata de serviciu normată.

Art. 11. — Amortizarea aferentă fondurilor fixe utilizate după expirarea duratei de serviciu normate se include în prețul de cost sau în cheltuielile de circulație și se repartizează astfel :

a) 60 la sută ca sursă de finanțare a investițiilor centralizate împreună cu amortizarea pentru celelalte fonduri fixe ;

b) 15 la sută la dispoziția centralei economice pentru finanțarea unor lucrări de investiții productive, în întreprinderile și organizațiile economice de stat din subordine ;

c) 25 la sută la dispoziția întreprinderii sau organizației economice de stat pentru efectuarea de modernizări, îmbunătățiri ale tehnologiei producției și reparații capitale.

Art. 12. — Amortizarea fondurilor fixe închiriate se calculează de întreprinderea sau organizația economică de stat care le-a dat cu chirie.

Art. 13. — Amortizarea investițiilor efectuate la fonduri fixe închiriate este în sarcina celui care a efectuat investiția, respectiv fie a celui care a dat cu chirie, fie a chiriașului.

Art. 14. — Fondurile fixe aflate în administrarea operativă a întreprinderilor și organizațiilor economice de stat și date în folosință gratuită cantinelor, creșelor, grădinițelor de copii, școlilor profesionale, cluburilor, precum și organizațiilor obștești care funcționează pe lîngă acestea, se amortizează de către întreprinderile și organizațiile economice de stat care le au în această administrare.

CAPITOLUL III
REPARAȚII CAPITALE

Art. 15. — Întreprinderile și organizațiile economice de stat planifică și execută reparațiile capitale ale fondurilor fixe în scopul asigurării menținerii lor în funcțiune pe toată durata de serviciu.

Fondurile necesare pentru efectuarea reparațiilor capitale se asigură în modul următor :

a) prin includerea directă a cheltuielilor pentru reparații capitale, după caz, în prețul de cost al producției, al prestărilor de servicii sau în cheltuielile de circulație, în anul în care au fost executate, sau eșalonat pe mai mulți ani ;

b) din amortizări, pe baza reglementării ce se va da prin hotărîre a Consiliului de Miniștri, pentru acele grupe de fonduri fixe ce necesită un volum mare de reparații capitale în raport cu valoarea lor de inventar.

Băncile pot acorda credite pentru cheltuielile de reparații capitale care au fost eșalonate pe o perioadă mai mare de un an.

Întreprinderile și organizațiile economice de stat pot efectua reparații capitale și modernizări și pe seama fondurilor constituite la dispoziția lor conform prevederilor art. 11 lit. c.

Art. 16. — Economiile la prețul de cost și beneficiile obținute de întreprinderile și organizațiile economice de stat ca urmare a neefectuării reparațiilor capitale planificate se consideră realizate fără efort propriu și nu se iau în calcul la stabilirea stimulentelor materiale ce se acordă pe seama îndeplinirii și depășirii beneficiilor planificate.

CAPITOLUL IV
DISPOZIȚII FINALE

Art. 17. — Necuprinderea unor fonduri fixe în calculul amortizării sau cuprinderea lor cu o valoare de inventar mai redusă ori cu o normă de amortizare mai mică constituie contravenție la dispozițiile privind disciplina financiară și se sancționează ca atare.

Art. 18. — Nevărsarea amortizării la termenele și în condițiile stabilite prin regulamentul de aplicare a prezentei legi se penalizează cu 0,05 la sută din suma datorată pentru fiecare zi de întîrziere.

Art. 19. — Dispozițiile prezentei legi se aplică și gospodăriilor anexe de pe lîngă instituțiile bugetare.

De asemenea, dispozițiile referitoare la centrale economice se aplică și organizațiilor cu statut de centrală.

Art. 20. — Ministerele și celelalte organe centrale, precum și comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București vor lua măsuri pentru utilizarea mai intensă a fondurilor fixe și folosirea cît mai completă a capacităților de producție în vederea reducerii prețului de cost pe unitatea de produs, astfel încît în urma aplicării noilor norme de amortizare să se asigure o activitate cu o rentabilitate sporită.

Art. 21. — În temeiul și pentru executarea dispozițiilor prezentei legi, Consiliul de Miniștri va emite un regulament.

Art. 22. — Prezenta lege se aplică cu începere de la 1 ianuarie 1969. Pe aceeași dată se abrogă Decretul nr. 555/1953 pentru reglementarea amortizării mijloacelor de bază din întreprinderile și organizațiile economice de stat, art. 3 alineatul ultim și art. 4 din Decretul nr. 59/1951 pentru reglementarea planificării și finanțării investițiilor la unitățile bugetare, întreprinderile și organizațiile economice de stat, precum și orice alte dispoziții contrare.

Expunerea la proiectul de lege pentru ratificarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă

prezentată de tovarășul George Macovescu, prim-adjunct al ministrului afacerilor externe

Consiliul de Miniștri a însărcinat Ministerul Afacerilor Externe să prezinte Marii Adunări Naționale proiectul de lege pentru ratificarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă, semnat la Praga, la 16 august 1968, cu prilejul vizitei în Cehoslovacia a delegației române de partid și de stat, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

Poporului român și dumneavoastră vă sînt cunoscute relațiile dintre România și Cehoslovacia. Aceste legături, cu puternice rădăcini înfipte în trecutul ambelor popoare, sînt caracterizate de o prietenie tradițională, făurită în lupta comună pentru eliberarea națională și socială și consacrată de-a lungul istoriei prin solidaritatea manifestată reciproc.

Prietenia și alianța româno-cehoslovacă au fost pecetluite prin jertfele de sînge ale armatei române și ale detașamentelor de partizani cehi și slovaci, care, împreună cu armata sovietică, au luptat eroic pentru izgonirea cotropitorilor hitleriști, pentru înfrîngerea fascismului, pentru eliberarea Cehoslovaciei.

Ridicate pe o treaptă superioară, în condițiile construirii socialismului, animate de o caldă prietenie între cele două popoare, relațiile româno-cehoslovace au cunoscut o dezvoltare și o intensificare continuă în cadrul juridic creat de Tratatul semnat în urmă cu 20 de ani la București.

Colaborarea dintre cele două țări s-a extins în practică în toate domeniile și a fost consemnată în numeroasele tratate, convenții și aranjamente bilaterale încheiate.

Dacă vom cerceta domeniul economic, vom constata că în volumul total al comerțului exterior al țării noastre, Republica Socialistă Cehoslovacă ocupă locul trei. În cadrul cooperării economice și tehnico-științifice, au fost realizate obiective industriale importante pentru economiile celor două țări.

Tradiționalele legături culturale dintre oamenii care trăiesc în cele două țări au înregistrat o creștere pe măsura nivelului actual al relațiilor prietenești, contribuind la o mai bună cunoaștere reciprocă a valorilor spirituale create de geniul poporului român, al poporului ceh, al poporului slovac.

Prin spiritul, scopul și prevederile sale, noul Tratat, semnat anul acesta la Praga și care înlocuiește tratatul din 21 iulie 1948, reflectă stadiul înaintat de colaborare, bunele relații dintre cele două țări, voința lor de a continua să clădească aceste relații pe principiile eticii și dreptului internațional contemporan, în spiritul stimei și încrederii, al solidarității frățești și al internaționalismului socialist.

Tratatul ține seama de experiența și realizările pe care cele două state le-au obținut în construcția socialismului, de stadiul actual și posibilitățile de dezvoltare a colaborării reciproce în toate domeniile, de schimbările petrecute în situația din Europa și din lume, de relațiile existente astăzi între popoare și state, de perspectiva acestor relații.

Preambulul Tratatului exprimă hotărîrea Înaltelor Părți contractante de a dezvolta și adînci continuu legăturile lor de prietenie frățească și colaborarea multilaterală, ceea ce corespunde intereselor vitale ale popoarelor celor două state și întregului sistem socialist. Tot în preambul se precizează hotărîrea de a întări unitatea și coeziunea tuturor țărilor socialiste, care se întemeiază pe comunitatea orînduirii sociale, pe realizarea scopurilor și aspirațiilor lor fundamentale comune, pe lupta împotriva imperialismului. De asemenea, se afirmă voința părților de a acționa în conformitate cu Tratatul de la Varșovia pe perioada valabilității acestuia ; de a milita pentru întărirea păcii și colaborării internaționale în spiritul țelurilor și principiilor Cartei O.N.U.

Dispozitivul Tratatului consemnează în cele 11 articole angajamentele exprese ale Înaltelor Părți contractante.

Astfel, articolul 1 cuprinde angajamentul părților de a întări relațiile de prietenie și colaborare multilaterală, în conformitate cu principiile internaționalismului socialist, suveranității și independenței, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești.

În continuare sînt prevăzute angajamentele de a dezvolta și adînci colaborarea economică și tehnico-științifică reciproc avantajoasă și de a sprijini colaborarea în cadrul C.A.E.R., precum și colaborarea cu celelalte țări socialiste. Se angajează cele două părți să sprijine dezvoltarea colaborării în domeniile culturii, științei, învățămîntului, turismului, precum și legăturile dintre organizațiile obștești.

Consfințind voința celor două părți de a întări prietenia și alianța frățească româno-cehoslovacă, noul Tratat consemnează angajamentul părților contractante de a-și uni eforturile și de a-și aduce contribuția la cauza unității și coeziunii statelor socialiste, în interesul socialismului și păcii.

Tratatul subliniază că România și Cehoslovacia vor depune eforturi pentru realizarea păcii și securității trainice în Europa, precum și pentru dezvoltarea relațiilor și colaborării între statele europene.

„Părțile contractante — stipulează Tratatul — vor continua eforturile pentru soluționarea diferendelor internaționale prin mijloace pașnice, pentru destinderea încordării internaționale, pentru realizarea dezarmării generale și totale, pentru lichidarea definitivă a colonialismului și neocolonialismului, pentru respectarea dreptului sacru al popoarelor de a-și hotărî singure soarta".

În documentul diplomatic supus dumneavoastră se află o referire la Acordul de la München din 1938, impus prin amenințarea cu războiul, prin folosirea forței împotriva Cehoslovaciei, prin încălcarea brutală a principiilor dreptului internațional. În mod expres, cele două părți îl consideră nul și neavenit încă de la început.

Inviolabilitatea frontierelor statelor europene, statornicite după cel de-al doilea război mondial, este subliniată ca una din premisele securității și păcii pe continentul nostru, stabilindu-se acordul părților de a întreprinde măsurile necesare împotriva agresiunii forțelor imperialiste, militariste și revanșiste.

Articolul 8 prevede că în cazul unui atac armat din partea unui stat sau a unui grup de state împotriva uneia dintre părți, cealaltă parte contractantă, exercitîndu-și dreptul inalienabil la autoapărarea individuală sau colectivă, conform articolului 51 al Cartei O.N.U., îi va acorda neîntîrziat ajutor, inclusiv militar, pentru respingerea atacului armat. Ținînd seama de drepturile și obligațiile pe care le au într-o astfel de situație, în calitate de membre ale O.N.U., cele două țări se angajează să încunoștiințeze imediat Consiliul de Securitate despre măsurile pe care le vor lua în vederea respingerii agresiunii și se obligă să procedeze în conformitate cu prevederile respective ale Cartei O.N.U.

Ca o consecință a practicii statornicite între cele două țări, Tratatul prevede că părțile se vor informa și consulta în toate problemele importante care privesc interesele lor, își vor împărtăși reciproc experiența dobîndită în construcția socialismului.

Prevederile Tratatului sînt în deplină concordanță cu principiile politicii externe a Republicii Socialiste România de dezvoltare multilaterală a relațiilor de prietenie, colaborare și alianță frățească cu toate țările socialiste.

Vă este cunoscut că Adunarea Națională a Republicii Socialiste Cehoslovace a ratificat la 21 decembrie, cu unanimitate de voturi, Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă, aflat astăzi în fața dumneavoastră în dezbaterea forului suprem al țării noastre.

Cu ferma convingere că, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la 16 august a.c. la Praga, cu ocazia semnării noului document „reînnoind Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre România și Cehoslovacia, înscriem o nouă pagină în cronica relațiilor de trainică solidaritate frățească dintre popoarele noastre", Ministerul de Externe supune Marii Adunări Naționale propunerea guvernului român de a adopta legea privind ratificarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă.

RAPORTUL COMISIEI DE POLITICĂ EXTERNĂ

prezentat de deputatul Andrei Oțetea

Întrunită în ședința din 26 decembrie a.c., Comisia de politică externă a Marii Adunări Naționale a examinat Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă, supus spre ratificare actualei sesiuni a Marii Adunări Naționale. Comisia constată că Tratatul corespunde întru totul liniilor directoare ale politicii externe a Partidului Comunist Român și statului nostru, în centrul căreia se află preocuparea constantă pentru dezvoltarea prieteniei și colaborării cu toate țările socialiste — de care ne leagă comunitatea orînduirii și ideologiei, interesele și țelul suprem comun. După cum este știut, între țara noastră și celelalte țări socialiste se dezvoltă continuu — pe baza principiilor marxism-leninismului, ale internaționalismului socialist, pe baza respectării independenței și suveranității, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, a avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești — largi legături pe toate planurile — economic, cultural-științific, politico-diplomatic și militar și în domeniul schimbului de experiență în construcția noii orînduiri. Aceste legături corespund atît intereselor poporului nostru și ale popoarelor din țările frățești, cît și intereselor cauzei generale a socialismului și păcii.

Pornind de la aceste considerente, noul Tratat româno-cehoslovac, semnat în cursul acestei veri la Praga, continuînd vechile tradiții de prietenie dintre popoarele român și cehoslovac și fructificînd rezultatele pozitive obținute în aplicarea timp de două decenii, în condițiile orînduirii socialiste, a Tratatului din 1948, oferă un cadru propice consolidării continue a relațiilor multilaterale dintre cele două țări, deschide noi posibilități pentru lărgirea schimburilor comerciale, extinderea cooperării în producția industrială și agricolă, în cultură și știință, între România și Cehoslovacia. Prin aceasta, Tratatul este menit să servească operei de construcție socialistă în cele două țări, întăririi forțelor socialismului și progresului în lume. În Tratat este înscrisă hotărîrea expresă a celor două țări de a milita neabătut pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie între toate țările socialiste, pentru întărirea unității sistemului mondial socialist — obiectiv relevat în mod deosebit de pregnant în cuvîntul rostit la semnare de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a caracterizat Tratatul ca „un legămînt tovărășesc de unire a eforturilor și contribuției celor două țări la cauza unității și coeziunii țărilor socialiste".

Reflectînd politica iubitoare de pace a celor două state, Tratatul reafirmă hotărîrea României și Cehoslovaciei de a dezvolta legături reciproc avantajoase cu toate statele, indiferent de orînduirea lor socială, de a milita pentru destindere și soluționarea diferendelor internaționale prin mijloace pașnice, de a-și aduce întreaga contribuție la asigurarea securității în Europa și în lume. Totodată, Tratatul exprimă voința părților de a întări capacitatea lor de apărare, de a-și respecta obligațiile ce le revin în cadrul alianței defensive a Tratatului de la Varșovia, îndreptate împotriva unei agresiuni a forțelor imperialiste militariste și revanșarde.

Pentru aceste considerente de importanță fundamentală, Comisia de politică externă apreciază Tratatul româno-cehoslovac drept un important instrument al dezvoltării continue a prieteniei de nezdruncinat dintre popoarele român și cehoslovac, un factor de întărire a unității țărilor socialiste, a păcii și securității internaționale și, în consecință, propune Marii Adunări Naționale să ratifice Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre România și Cehoslovacia.

LUCRĂRILE MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

CUVÎNTUL DEPUTATULUI ATHANASE JOJA

La 16 august anul acesta, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, a semnat, la Praga, Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă.

Cu această ocazie, tovarășul Ceaușescu caracteriza astfel noul tratat: „Forța tratatului pe care l-am semnat rezidă în legăturile istorice dintre poporul român și popoarele Cehoslovaciei, în comunitatea de orînduire și de țeluri, în voința celor două țări de a merge înainte, umăr la umăr, împreună cu celelalte state socialiste, în lupta pentru pace și socialism".

Tratatul reflectă bunele relații dintre țările noastre frățești și prietene, precum și voința lor de a continua să clădească aceste relații pe principii care, în esență, postulează respectarea suveranității și independenței fiecărui stat, neamestecul în treburile interne, solidaritatea internațională a popoarelor socialiste, raporturi de colaborare cu toate statele, indiferent de organizarea lor socială.

Aceste relații frățești, precum și colaborarea țărilor noastre, se întemeiază pe o veche tradiție, determinată de similitudinea evoluției lor istorice, de existența lor multiseculară în aceeași regiune geografică, de întrajutorarea lor în momentele grele de luptă pentru libertate și independență națională.

Cum se știe, după actul de la 23 August 1944, eveniment de cotitură în viața poporului nostru, armata română s-a angajat cu toate forțele sale, alături de armata sovietică, în lupta pentru zdrobirea hitlerismului, participînd cu 16 divizii, cu un corp aerian, o divizie de artilerie antiaeriană și alte elemente la eliberarea Cehoslovaciei de sub jugul fascist.

Instaurarea socialismului în ambele noastre țări a dat un conținut nou, bogat vechilor noastre relații de prietenie.

La 21 iulie 1948, s-a semnat Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală între România și Cehoslovacia.

După 20 de ani, Tratatul a fost reînnoit, într-un cadru solemn, cu ocazia vizitei făcute în Cehoslovacia de către delegația de partid și de stat română, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu — vizită care a ocazionat o emoționantă manifestare de dragoste și prietenie a popoarelor ceh și slovac pentru țara noastră și pentru președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

Noul Tratat conține prevederi referitoare la colaborarea politică, economică, științifică și culturală dintre România și Cehoslovacia, preocupări ce țin de esența statelor socialiste, a relațiilor prietenești dintre ele.

Tratatul pe care urmează să-l ratificăm constituie o bază trainică pentru întărirea alianței româno-cehoslovace, pentru dezvoltarea multilaterală a relațiilor dintre statele noastre, în folosul amîndor popoare, al eforturilor lor de edificare a socialismului. Conceput în spiritul internaționalismului, el servește, totodată, țelurilor fundamentale ale comunității socialiste, consolidării unității și coeziunii sistemului mondial socialist, întăririi relațiilor de prietenie și strînsă cooperare dintre toate țările aparținînd acestui sistem — obiectivul principal pentru care militează cu consecvență, în politica lor internațională, partidul și statul nostru.

Ținînd seama de considerentele de mai sus, apreciez că hotărîrea de a ratifica Tratatul se întemeiază pe o bază solidă, că ea corespunde intereselor fundamentale ale poporului român, precum și intereselor generale ale socialismului, ale colaborării internaționale, păcii și securității în întreaga lume.

De aceea, susțin și voi vota cu toată convingerea Tratatul supus astăzi spre ratificare plenului Marii Adunări Naționale.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI ȘTEFAN VOITEC, PREȘEDINTELE MARII ADUNĂRI NAȚIONALE, LA ÎNCHEIEREA DEZBATERILOR

Stimate tovarășe și stimați tovarăși deputați,

După aproape două luni de bogată și rodnică activitate, Marea Adunare Națională încheie astăzi sesiunea a XII-a a celei de-a V-a legislaturi.

Desfășurîndu-se potrivit principiului sesiunilor deschise, atît în ședințe plenare cît și în cadrul comisiilor permanente, lucrările actualei sesiuni au înfăptuit încă o dată amploarea și temeinicia cu care forul suprem al țării, împlinindu-și atribuțiile constituționale, dezbate și hotărăște prin lege asupra principalelor probleme ale societății noastre socialiste, ale dezvoltării sale economice, sociale și culturale.

Prin importanța proiectelor de legi examinate și adoptate, prin inițiativele prețioase și participarea activă a deputaților la toate fazele elaborării legilor, prin activitatea competentă și plină de răspundere a comisiilor permanente, sesiunea care ia acum sfîrșit a reliefat puternic înaltele responsabilități și rolul crescînd al Marii Adunări Naționale în opera de dezvoltare multilaterală a patriei noastre socialiste. Dezbaterile acestei sesiuni au exprimat convingător, la nivelul activității de legiferare, dinamismul și avîntul creator cu care întregul nostru popor, strîns unit în jurul Partidului Comunist Român, înfăptuiește mărețul program trasat de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a partidului. Pe aceste coordonate majore ale construcției noastre socialiste, legile adoptate în actuala sesiune asigură continuarea cu succese tot mai mari a procesului de perfecționare a economiei, a vieții noastre sociale și de stat.

Marea Adunare Națională a dezbătut și aprobat planul de stat al economiei naționale și bugetul de stat pe anul 1969. În limbajul sever al cifrelor și cu elocvența de netăgăduit a faptelor, ele conțin mărturia grăitoare a puterii de viață, de muncă și de creație a poporului nostru, dovada osîrdiei și a înfăptuirilor lui în economie, știință și cultură. Ca o confirmare a adeziunii unanime a muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, a tuturor celor ce muncesc la grandioasa operă de dezvoltare a României socialiste, angajamentele privind depășirea planului în 1969, luate în toate județele țării și în toate domeniile de activitate, constituie noi și elocvente dovezi ale străduințelor creatoare ce caracterizează etapa pe care o străbatem.

Actuala sesiune înscrie la activul său aprobarea legii cu privire la impunerea veniturilor rezultate din activități agricole, destinată să asigure convergența intereselor generale ale statului cu interesele țărănimii, legea privind amortizarea fondurilor fixe, precum și alte legi.

Un moment de seamă în desfășurarea lucrărilor sesiunii a fost marcat de examinarea și aprobarea Codului de Procedură Penală, care, ca și Codul Penal adoptat în sesiunea a X-a, este menit să garanteze drepturile și libertățile cetățenilor, să chezășuiască legalitatea și caracterul umanist proprii orînduirii noastre socialiste.

Marea Adunare Națională a adoptat legea de organizare și funcționare a consiliilor populare, lege care stabilește cadrul activității consiliilor populare, atribuțiile sporite ale acestora în conducerea și rezolvarea treburilor locale, sarcinile lor economice, social-culturale și edilitar-gospodărești potrivit intereselor generale ale statului. De o importanță deosebită sînt legile referitoare la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești și a procuraturii, precum și legea privind comisiile de judecată. Așa cum, cu deplin temei, s-a subliniat de la tribuna forului superior al țării, aceste legi ilustrează convingător continua dezvoltare a democrației socialiste, participarea tot mai largă a maselor de cetățeni la viața obștească, creșterea conștiinței lor socialiste. Grija pentru educarea cetățenilor de mîine ai patriei, chemați să continue, să desăvîrșească și la nevoie să apere mersul țării noastre spre comunism a stat la baza legii adoptate privind pregătirea tineretului pentru apărarea patriei.

Onorată Mare Adunare Națională,

În ședința jubiliară a Marii Adunări Naționale, consacrată sărbătoririi a 50 de ani de la actul istoric al unirii Transilvaniei cu România, am ascultat cu vie emoție expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu asupra acestui eveniment crucial din viața poporului nostru, profunda și edificatoarea sa analiză asupra politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

Stimate și stimați tovarăși,

Cu însuflețită unanimitate, Marea Adunare Națională a ratificat Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă, mijloc puternic de întărire a prieteniei româno-cehoslovace și a unității țărilor socialiste, de promovare a păcii și colaborării între toate popoarele lumii.

Stimate tovarășe și stimați tovarăși,

În prag de an nou și în preajma celei de-a 21-a aniversări a proclamării Republicii în patria noastră, vă rog să-mi îngăduiți ca, în numele Biroului Marii Adunări Naționale, să vă adresez cele mai calde urări de sănătate și de succese depline în activitatea dv. consacrată desăvîrșirii construcției socialiste, fericirii poporului român.

Declar închisă sesiunea a XII-a a celei de-a V-a legislaturi a Marii Adunări Naționale.

LEGE

pentru ratificarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă, semnat la Praga la 16 august 1968

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România hotărăște:

ARTICOL UNIC. — Se ratifică Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă, semnat la Praga la 16 august 1968.

ÎNCHEIEREA LUCRĂRILOR SESIUNII

(Urmare din pag. I)

Deputatul Maxim Berghianu, președintele Comitetului de Stat al Planificării, a prezentat apoi expunerea la proiectul de Lege privind amortizarea fondurilor fixe, iar deputatul Aurel Vijoli, președintele Comisiei economico-financiare, a prezentat raportul acestei comisii și al comisiei juridice la proiectul de lege respectiv.

După discutarea pe articole, proiectul de lege a fost supus votului deputaților.

Cu amendamentele propuse de deputați, Marea Adunare Națională a adoptat prin vot secret, cu bile, Legea privind amortizarea fondurilor fixe.

Trecîndu-se la ultimul punct de pe ordinea de zi, tovarășul George Macovescu, prim-adjunct al ministrului afacerilor externe, a prezentat expunerea la proiectul de Lege pentru ratificarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă, semnat la Praga la 16 august 1968. Raportul Comisiei de politică externă a M.A.N. la acest proiect de lege a fost prezentat de deputatul Andrei Oțetea, vicepreședinte al comisiei.

La dezbaterea generală asupra acestui proiect de lege a luat cuvîntul deputatul Athanase Joja, vicepreședinte al Academiei Republicii Socialiste România.

Proiectul a fost discutat apoi pe articole și supus în întregime votului deputaților.

Marea Adunare Națională a adoptat în unanimitate, prin vot deschis, Legea pentru ratificarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă, semnat la Praga, la 16 august 1968.

Rezultatul votului a fost primit cu vii aplauze de deputați și invitați.

La amiază, o dată cu încheierea acestei ultime ședințe plenare, lucrările celei de-a XII-a sesiuni a celei de-a V-a legislaturi a Marii Adunări Naționale au luat sfîrșit.

Cuvîntul de închidere al lucrărilor sesiunii a fost rostit de tovarășul Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale.

(Agerpres)

tv

PROGRAMUL I

17,30 — Telex TV.
17,35 — Lumea copiilor; „Bis !"
18,05 — Mult e dulce și frumoasă — emisiune de limba română: „Resursele expresivității în limba română".
18,30 — Pentru școlari „Întîlnirea din tablou" — reportaj filmat.
19,00 — Telejurnalul de seară
19,45 — Fantezie folclorică.
20,00 — Tele-enciclopedia. În cuprins: Lumea lui H. G. Wells (II); Vulcan; Marea (III) (Viața submarină).
21,00 — Concertul de închidere a Festivalului tinerilor interpreți de muzică ușoară din Capitală.
22,30 — Film serial „Răzbunătorii".
23,20 — Telejurnalul de noapte.
23,30 — Închiderea emisiunii programului I.

PROGRAMUL II

20,00 — Telex TV.
20,05 — Parada orchestrelor: Concertul orchestrei de muzică ușoară a Radioteleviziunii. Dirijor Sile Dinicu.
20,30 — Film de animație: „Orice naș își are nașul"
20,40 — Recitalul de sîmbătă seara: Mezzo-soprana Martha Kessler și clarinetistul A.O. Popa.
21,25 — Roman foileton „Forsyte Saga" (XII).
22,15 — Bis pe 16 mm: Muzeul Bruckenthal.
22,35 — Închiderea emisiunii programului II.

teatre

● Filarmonica de stat „George Enescu": (la Ateneul Român): Concert simfonic — 20. Dirijor: Mircea Cristescu. Solistă: Lola Bobescu.
● Opera Română: Falstaff — 19,30.
● Teatrul de Operetă: My fair lady — 19,30.
● Teatrul Național „I. L. Caragiale" (sala Comedia): Topaze — 19,30; (sala Studio): Troienele (premieră) — 19,30.
● Teatrul de Comedie: Nicnic — 20.
● Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala din bd. Schitu Măgureanu): Comedie pe întuneric — 15; Meteorul — 20; (sala din str. Alex. Sahia): Sfîrșitul pămîntului — 15; Dansul morții — 20.
● Teatrul „C. I. Nottara" (sala Magheru): O casă onorabilă — 19,30; (sala Studio): Spectacol Lucian Blaga — Duhul pămîntului — 20.
● Teatrul Mic: Ofițerul recrutor — 20.
● Teatrul Giulești: Meșterul Manole — 19,30.
● Teatrul „Barbu Delavrancea": Doamna de la Maxim — 20.
● Teatrul „Ion Creangă": Toate pînzele sus — 10; Regele Cerb — 14; Andromaca — 18,30.
● Teatrul evreiesc de stat: Orologiul din Praga — 20.
● Studioul I.A.T.C. „I. L. Caragiale": Hedda Gabler — 19,30.
● Teatrul „Țăndărică" (sala din Calea Victoriei): Papuciada — 10; 17.
● Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala Savoy): Ca la Tănase — 19,30; (sala din Calea Victoriei nr. 174): Mexico-Melody — 19,30; (Sala Palatului): Chitarele de aur — 19.
● Ansamblul artistic al Uniunii Generale a Sindicatelor: Selecțiuni '68 — 20.
● Circul de stat: Circul „Aeros" (R.D.G.) — 16; 19.30.

ORAȘUL TRĂIEȘTE ÎN RITMUL VIU AL INDUSTRIEI SALE

(Urmare din pag. I)

tru remedierea lor, tenacitatea exemplară de a convinge furnizorul, de la etapă la etapă, că proiectul nu e întrutotul corespunzător; într-un cuvînt — aplicația pentru lucrul perfect, rotund, încheiat. „Consumul specific preconizat de proiect — îmi spune inginerul Moraru — este de 0,285 tone de amoniac la tona de acid azotic. În momentul de față însă, se realizează între 0,295—0,3 tone... Calculați diferența, raportați-o la producția anuală și veți constata pierderea unor cantități însemnate de amoniac". Iată „miza" unor căutări și eforturi care antrenează în prezent numeroase energii omenești în cadrul combinatului.

Ancorînd în universul parametrilor intrăm într-o lume oarecum abstractă, unde procentele de tot felul domină autoritar realități în ultimă instanță foarte concrete. Am lăsat specialiștilor dreptul de a savura diversele cifre și m-am reîntors la oameni. Dar nu înainte de a reține expresia: „metoda drumului critic". E expresia grafică a întregului efort al colectivului pentru recuperarea aproape în întregime a întîrzierilor la lucrările de montaj și pentru scurtarea perioadei de probe tehnologice cu două luni.

„Respectarea termenelor la diferitele lucrări sau probe a fost urmărită strict — ne explică ing. Vasile Urdea, directorul tehnic. Ziua nu mai avea pentru noi opt ore, nu mai exista nici noapte, nici somn — cînd era cazul". Timpul se dilata ca într-o faimoasă formulă matematică. Niciodată caracterul oamenilor nu se dezvăluie mai clar ca în situații limită. Iată un episod nu lipsit de semnificație pe care mi l-a povestit sudorul Pavel Zogorean, un bărbat de 29 de ani. „Era în perioada cînd se lucra la punerea în funcție a instalației de amoniac II. Am plecat duminică în comună la mine, la Somoștelnic, să-mi văd nevasta care era gravidă. N-am găsit-o: o duseseră la Tîrnăveni să nască. M-am întors la uzină, pentru că era zor mare. Se montau serpentinele cuptorului de cracare și știam că e mare nevoie de un sudor în plus. Dar gîndul îmi era și la nevastă... Povestesc ici, colo, lumea află și tovarășul director îmi spune: „Ia o mașină și repede-te la Tîrnăveni!" După trei ore eram înapoi la lucru. „Ei?" mă întreabă tovarășul director. „E băiat, Silviu..." „Ce să vă mai spun? Am „tras" mai tare ca oricînd." Poate ar mai trebui amintit și maistrul Dumitru Lazăr. Am stat cu el de vorbă dorind să aflu de ce a renunțat la concediul ce i s-a acordat pentru studii. „Nu m-a oprit nimeni, dimpotrivă. Dar eram singurul maistru în secție și era o perioadă hotărîtoare, de dinaintea intrării în funcțiune a instalației: se făcea rodajul unor compresoare și proba de presiune la o bună parte din instalație. Am socotit că nu e cazul să plec. Învățam seara; m-a ajutat adeseori, dîndu-mi explicații, șeful secției noastre, inginerul Pașcanu. Pînă la urmă am luat examenul, cu efort, e drept".

Pentru cea mai mare parte a celor care lucrează la combinat, fiecare zi, fiecare săptămînă a reprezentat un examen. La operațiile de montaj au participat cu însuflețire — pentru a scurta termenele — și cei care urmau să lucreze la viitoarele instalații. De asemenea, cadrele de conducere au fost repartizate pe instalații „Îmi amintesc de una dintre nopțile petrecute pe șantier — ne povestește directorul general Dorel Popa. Ploua cu găleata, eram uzi și eu și inginerii Urdea, Ambrozie, Goilan; trecuse de mult miezul nopții dar suportam cu stoicism intemperia. Trebuia neapărat să respectăm termenul de aprindere a piloților de cracare. Dar încă nu se terminaseră toate lucrările. Soluția? Ne-am zis că nimeni nu ne împiedică să ne spunem nouă înșine că o zi are... 24 de ore! Și n-am greșit. Continuitatea — esențială pentru acel moment hotărîtor al muncii — ne-a răsplătit".

Măsurile organizatorice luate la fabrica de amoniac II, îmbunătățirile constructive și tehnologice ale utilajelor și instalațiilor, pregătirea oamenilor și acea conștiință și pasiune ilustrată mai sus au dus, într-adevăr, la obținerea unor rezultate remarcabile: realizarea înainte de termen a indicatorilor tehnico-economici proiectați pentru primul trimestru de funcționare. Aceasta înseamnă în cifre: 19 200 tone amoniac. Sau: 34,3 milioane lei. Și un beneficiu suplimentar de 16,2 milioane lei. Așadar, capacitatea colectivului a făcut posibil ca un start întîrziat să se încheie cu un finiș plin de succes — stimulator pentru probele dificile din anul care bate la porțile combinatului.

● Becket: PATRIA — 10; 13,30; 17; 20,30.
● Aventurile lui Tom Sawyer: REPUBLICA — 9,15; 11,45; 14; 16,30; 18,45; 21.
● Aventurile lui Tom Sawyer și Moartea lui Joe indianul: EXCELSIOR — 9; GLORIA — 9.
● Profesioniștii: FESTIVAL — 8,45; 11,15; 13,45; 16,15; 18,45; 21,15, MELODIA — 9,45; 12,15; 15,15; 17,45; 20,15, FEROVIAR — 8,15; 10,45; 13,15; 15,45; 18,15; 21. EXCELSIOR — 12; 14,30; 17; 19,45.
● Astă seară mă distrez: LUCEAFĂRUL — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 20,45, BUCUREȘTI — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21.
● Urletul lupilor: CAPITOL — 8,30; 10,45; 15,30; 18; 20,30, GLORIA — 13,30; 16; 18,15; 20,30, MODERN — 9,30; 11,45; 14,15; 16,30; 18,45; 21.
● Să rîdem cu Pat și Patachon: CINEMATECA (bilete la casă) — 10; 12; 14.
● Vera Cruz: VICTORIA — 9; 11,15; 13,45; 15,45; 18,15; 20,30, FLOREASCA — 9; 11,15; 13,45; 16; 18,15; 20,30.
● Noaptea: CENTRAL — 16; 18,30; 21, BUCEGI — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21.
● Aventura: CENTRAL — 8,30; 11; 13,30.
● Columna: LUMINA — 9—16,45 în continuare; 19,45, GRIVIȚA — 10; 13; 16; 19,30, ARTA — 9,30—16 în continuare, 19,15, FLAMURA — 9; 12,30; 16; 19,30.
● Căderea imperiului roman: DOINA — 11,30; 16; 19,30.
● Program pentru copii: DOINA — 9; 10.
● Valea albinelor: UNION — 18.
● Piramida Zeului Soare: UNION — 10; 15,30; 20.30.
● Mondo-cane: TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.
● Trei copii „minune": ÎNFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE — 15; 17,30; 20.
● Totul pentru ris: ÎNFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE — 10.

cinema

● Neînțelesul: BUZEȘTI — 18; 20,30, UNIREA — 15,30; 18; 20,15.
● Fete în uniformă: BUZEȘTI — 15,30.
● Testamentul unui pașă: BUZEȘTI — 10.
● Tarzan, omul-maimuță și Fiul lui Tarzan: DACIA — 8,15—20 în continuare.
● În compania lui Max Linder: LIRA — 10.
● Samuraiul: LIRA — 15,30; 18; 20,15.
● Prințesa: DRUMUL SĂRII — 15; 17,45; 20.
● Judoka, agent secret: GIULEȘTI — 15,30; 18; 20,30.
● Neamul Șoimăreștilor: GIULEȘTI — 10.
● Un bărbat și o femeie: COTROCENI — 18; 20,30.
● Superautomatul: COTROCENI — 10,30; 15,30.
● Hombre: VOLGA — 9,30—16 în continuare; 18,15; 20,30. VITAN — 15,30; 18; 20.30.
● Spartacus (ambele serii): VIITORUL — 10; 16; 19.30.
● Made in Italy: AURORA — 8...; 11,45; 14; 16; 18,15; 20,30, TOMIS — 9,30—15,30 în continuare; 18; 20,15.
● Ziua în care vin peștii: MIORIȚA — 9,15; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30.
● Winnetou (seria a III-a): MOȘILOR — 15,30; 18; 20,30, RAHOVA — 15.30; 18; 20,30.
● Înțeleptul de pe muntele blestemat: POPULAR — 15.30; 20,30, PROGRESUL — 15,30; 20,30.
● Lustragiul: POPULAR — 18.
● Heidi: PROGRESUL — 10,30; 18, PACEA — 11; 16; 18; 20.
● Spionul: MUNCA — 9.
● Pentru cîțiva dolari în plus și Un dolar găurit: MUNCA — 11; 15; 19.
● Marianna, agentul 0555: FERENTARI — 15,30; 18; 20,30.
● Veșnicul întîrziat: FLACĂRA — 15,30; 18; 20,30.
● O sută unu dalmații: CRÎNGAȘI — 14,30; 16,30; 18,30; 20,30.
● Șapte oameni de aur: COSMOS — 16; 18; 20.
● Haiducii: POPULAR — 10,30.

COMERȚUL

(Urmare din pag. I)

porții însemnate desfacerea produselor de o importanță deosebită în asigurarea unor condiții mai bune de viață și confort. Comparativ cu anul precedent, anul acesta desfacerile au crescut cu: 9 la sută la mobilă, 6 la sută la articolele electrotehnice și electronice, 11 la sută la mașini de spălat rufe de uz casnic, 26 la sută la mașini de gătit și reșouri pentru gaze, 11 la sută la articole de sticlă, porțelan și faianță.

Punerea la dispoziția populației a unui volum sporit de mărfuri, cu o structură tot mai diversificată, scoate în evidență creșterea rolului comerțului în realizarea legăturii dintre producție și consum, pe linia asigurării unui echilibru cît mai judicios între capacitatea de cumpărare a populației și oferta de mărfuri. Evident, realizările anului 1968 s-ar fi situat la un nivel mai ridicat dacă nu ar fi existat unele neajunsuri în investigarea complexă a cererii populației, în repartizarea teritorială a fondului de mărfuri, în desfășurarea ritmică a aprovizionării magazinelor, precum și în asigurarea unei deserviri a cumpărătorilor.

În condițiile creșterii și diversificării producției bunurilor de consum, a sporirii veniturilor bănești ale populației și, pe această bază, a accentuării mobilității nevoilor de consum ale populației și a diferențierii în măsură tot mai mare a preferințelor consumatorilor, interacțiunea dintre producție și consum capătă un caracter dinamic și tot mai complex. Promovarea progresului tehnico-științific în producția materială, folosirea de noi materii prime, introducerea unor procese tehnologice avansate, realizarea unor caracteristici superioare de prezentare și folosire a produselor determină reînnoirea continuă și în proporție tot mai mare a ofertei de mărfuri și imprimă raportului dintre cerere și ofertă o mobilitate sporită. În acest context, se impune ca orientarea producției să fie riguros fundamentată pe cunoașterea tendințelor în volumul și structura cererii populației.

Ținînd seama de faptul că nici o țară nu poate merge înainte fără a-și baza activitatea pe cele mai înalte și mai moderne cuceriri științifice, **este deosebit de important ca și în cercetarea pieței să se realizeze un salt calitativ, astfel încît studierea pe baze științifice a cererii populației să constituie o preocupare de prim ordin a comerțului și industriei.** În cadrul programului complex de studiere a cererii de mărfuri pe care ni-l propunem, considerăm că trebuie dezvoltată într-o măsură tot mai mare atît practica cercetărilor prin panelul de magazine reprezentative, cît și a sondajelor în rîndurile populației, prin care să se obțină o caracterizare mai complexă a cererii. În felul acesta, se vor scoate în evidență preferințele cumpărătorilor, cauzele de nesatisfacere a cererii, precum și factorii care stimulează sau limitează manifestarea acesteia. Totodată, pornind de la faptul că de studierea cererii populației nu trebuie să se preocupe numai organele comerțului, considerăm că industria are datoria să manifeste un interes sporit, organizînd studierea sistematică a cererii în cadrul magazinelor sale de prezentare și desfacere. În domeniul cercetării pieței apare și necesitatea solicitării pieței pe scară mai largă a Institutului de cercetări comerciale, a cărui activitate științifică trebuie să ocupe un loc tot mai important în fundamentarea mai riguroasă a deciziilor ce se adoptă la nivelul diferitelor organe comerciale și producătoare.

Înscris pe coordonatele cincinalului, planul pe anul 1969, recent adoptat de Marea Adunare Națională, creează premise pentru dezvoltarea comerțului odată cu creșterea producției în toate sectoarele industriei de bunuri de consum, cu sporirea veniturilor bănești ale populației și ridicarea nivelului de trai. În aceste condiții crește rolul comerțului în asigurarea unei mai bune aprovizionări cu mărfuri a populației. În cadrul dezvoltării în continuare, într-un ritm susținut, a economiei noastre naționale — reflectată de creșterea cu peste 9 la sută a venitului național, sporirea cu 5,1 la sută a salariului real și cu peste 6 la sută a veniturilor bănești ale țărănimii — apare pe deplin realistă și mai demonstrată științific prevederea unui volum al vînzărilor de mărfuri către populație de circa 91 miliarde lei. Sporirea cu circa 7 la sută față de anul 1968 a desfacerilor prin comerțul socialist va fi asigurată de lărgirea substanțială a producției industriei bunurilor de consum — într-un ritm egal cu cel al industriei mijloacelor de producție — de creșterea producției agricole marfă și îndeosebi de măsurile ce trebuie luate pe linia perfecționării activității comerciale. Fondul de mărfuri ce se va pune la dispoziția populației asigură creșteri importante la aproape toate grupele de mărfuri: la produsele alimentare cu un grad mare de solicitare — lapte, brînzeturi, ouă, legume, preparate de carne și pește; în sectorul nealimentar — la confecții, tricotaje, încălțăminte, materiale de construcție, articole de menaj și obiecte de folosință îndelungată. O sursă suplimentară de creștere a fondului de mărfuri o va constitui livrarea cu prioritate către comerț a producției ce va fi realizată peste plan în cadrul industriei. Pentru a realiza o strînsă corelație între fondul de mărfuri livrat comerțului și cererea populației, **se impune ca organele comerciale să asigure o politică judicioasă de repartizare și gospodărire a resurselor.** În domeniul repartizării fondului de mărfuri, la nivel central, prin lucrări de fundamentare în care s-au luat în considerare parametrii economici principali ai dezvoltării teritoriale, s-a urmărit, pentru fiecare sistem comercial și pentru fiecare județ, asigurarea unei mai bune corelări între puterea de cumpărare și oferta de mărfuri. Pentru a obține un grad ridicat de satisfacere a cererii populației este însă necesar ca această acțiune să fie continuată în județe, prin analizarea pe baze științifice a caracteristicilor pieței la nivelul localităților și chiar al magazinelor.

În vederea sporirii și diversificării fondului de mărfuri, a gospodăririi lui judicioase, a adaptării sale operative la modificarea cererii, organele comerciale trebuie să dovedească mai multă inițiativă în **valorificarea unor resurse suplimentare**, în afara celor prevăzute în planul de stat. Se impune, astfel, efectuarea pe scară mai largă a cumpărărilor directe, îndeosebi de la producătorii locali.

În strînsă legătură cu fondul de mărfuri, o problemă importantă o reprezintă **gestionarea mai rațională a stocurilor.** Întrucît planul pe anul 1969 prevede ca la 1 000 lei desfaceri să se folosească un volum de stocuri cu 7 la sută mai mic decît în anul precedent, accelerarea vitezei de circulație se impune în mod deosebit. Gestiunea îmbunătățită a stocurilor trebuie să asigure continuitate în aprovizionarea populației, astfel încît sortimentul expus în magazine să permită satisfacerea cît mai deplină a cererii și stimularea vînzărilor. În acest scop, întreprinderile și organizațiile comerciale trebuie să ia măsuri de aprovizionare mai ritmică și la intervale mai scurte a unităților de desfacere și de depozitare, precum și de așezare mai judicioasă a stocurilor între comerțul cu ridicata și cel cu amănuntul.

O rezervă importantă în accelerarea vitezei de circulație a mărfurilor o constituie **organizarea cît mai rațională a vehiculării mărfurilor de la producător la consumator.** Trebuie extinse pe scară largă livrările de la fabrică la magazin atît la produsele alimentare, unde livrările directe reprezintă de pe acum o pondere ridicată, cît și la articolele de textile-încălțăminte și metalo-chimice, la care vehicularea fabrică-magazin se practică deocamdată pe scară redusă. Totodată, se impune ca depozitarea să se limiteze numai la mărfurile cu producție sezonieră și consum continuu, la mărfurile cu producție liniară și consum sezonier, precum și la cele pentru care comerțul trebuie să asigure formarea sortimentului comercial. Dar chiar și în cazul vehiculării prin depozit, trebuie să se respecte principiul ca trecerea mărfurilor prin depozit să nu se facă decît o singură dată pe tot parcursul de la producător la unitatea de desfacere. Gestionarea judicioasă a stocurilor și perfecționarea vehiculării mărfurilor sînt favorizate de darea în folosință a unor noi suprafețe comerciale de desfacere și de depozitare, precum și de creșterea ponderii unităților care dispun de condiții mai bune de primire directă a mărfurilor de la producător. Se vor depune eforturi pentru soluționarea în condiții cît mai bune a solicitărilor populației, pentru asigurarea cu spații de desfacere a unor zone încă neacoperite, îndeosebi din cartierele noi ale Capitalei și ale altor orașe. În acest sens, este de menționat că în anul 1969 sistemul comercial M.C.I. va dispune de o suprafață nouă construită de desfacere de 90 mii m.p. și de 84 mii m.p. spații de depozitare și se prevede construirea a două mari magazine universale în orașele Pitești și Constanța.

Paralel cu dezvoltarea rețelei comerciale și încadrarea ei în concepția urbanistică modernă, **trebuie să se asigure și o eficiență economică maximă a investițiilor** destinate acestui scop. Concomitent cu realizarea unui volum sporit de desfacere și a unui nivel mai ridicat de deservire, fiecare leu investit în comerț trebuie să permită și obținerea unui volum sporit de beneficii. Pentru reducerea costului lucrărilor de construcții, o rezervă importantă o constituie diversificarea pe scară mai largă a spațiilor comerciale în condiții de funcționalitate optimă, corespunzătoare cerințelor unui comerț modern. Soluțiile constructive trebuie să fie mai bine corelate cu caracterul permanent sau sezonier al activității, astfel încît pentru unitățile cu caracter sezonier trebuie adoptate tipuri de construcții mai ușoare. Din unele calcule estimative reiese că, prin diversificarea soluțiilor constructive, în anul 1969 se poate diminua cu circa 9 la sută investiția medie specifică pe mp de construcție comercială. În același timp, prin diversificarea spațiilor comerciale și alte soluții constructive, se creează condiții pentru diminuarea cu peste 12 la sută a volumului cheltuielilor de construcții-montaj prevăzute în cincinal pentru anul 1969, fără să se reducă suprafața comercială planificată a fi construită.

Foarte importantă pentru consumator este reducerea timpului afectat cumpărăturilor. De aceea, va trebui să acordăm o atenție sporită extinderii formelor moderne de deservire, astfel încît la sfîrșitul anului 1969 numărul magazinelor cu autoservire să fie cu 18 la sută mai mare decît în anul precedent, iar cel al magazinelor cu expunere deschisă a mărfurilor — cu 20 la sută. Fiind chemați să deservească în mod exemplar populația, lucrătorii din comerț, printr-o mai mare promptitudine și solicitudine în relațiile cu consumatorii, trebuie să realizeze o îmbunătățire substanțială a nivelului serviciului prestat, contribuind astfel la economisirea maximă a timpului cumpărătorului. Totodată, este necesar ca programul larg de selecționare și perfecționare a pregătirii cadrelor, stabilit de colegiul ministerului nostru, să fie transpus în practică cu perseverență.

Considerăm că avem toate condițiile ca sectorul comerțului să se încadreze mai ferm în efortul general de creștere a eficienței economice, să-și sporească aportul la ridicarea nivelului de trai prin desfășurarea activității de aprovizionare și deservire la un nivel calitativ superior.

Angajamente pentru sporirea aportului științei la dezvoltarea economiei naționale

(Urmare din pag. I)

să fie stimulată în cele mai variate forme, în unitățile Academiei : promovări în funcțiuni superioare de cercetare, acordări de premii ale Academiei, asigurarea unor stagii de specializare în țară și peste hotare, acordarea de titluri academice pentru realizări aplicative de înaltă ținută științifică ;

7. Dezvoltarea sistematică în unitățile de cercetare ale Academiei care au atins un nivel înalt și au o bogată experiență a activității de pregătire a cadrelor științifice pentru unitățile de cercetare departamentală, laboratoarele uzinale etc. ;

8. Consolidarea continuă a legăturii existente între unitățile de cercetare științifică ale Academiei și institutele de învățămînt superior, în procesul realizării în comun a unor lucrări științifice, a folosirii raționale a bazei materiale, al perfecționării conținutului învățămîntului ; avem convingerea că legiferarea raporturilor dintre cercetarea din Academie și învățămînt va putea să contribuie atît la sporirea potențialului științific al țării, cît și la creșterea nivelului învățămîntului, a posibilităților lui de formare a tinerei generații de intelectuali.

Zilele acestea, cercetătorii din Academie au analizat cu spirit de răspundere obiectivele chemării la întrecere, lansată de institutele de cercetări și proiectări din sectorul 7 al Capitalei, definindu-și cu entuziasm propriile lor obiective de cercetare, cu care înțeleg să întîmpine această valoroasă inițiativă și împlinirea a 25 de ani de la eliberarea țării. Prezidiul Academiei salută și încurajează programele de acțiune pe care le conțin răspunsurile unităților noastre la chemare și își propune să exploreze în continuare căile care conduc la ridicarea eficienței economice și sociale a cercetării științifice și care asigură creșterea aportului științei la propășirea materială și spirituală a României socialiste.

Vă asigurăm, iubite tovarășe Ceaușescu, că oamenii de știință din Academie, în frunte cu comuniștii, vor ști să transforme cu devotament angajamentele în fapte, programele de muncă în realități, răspunzînd în acest fel grijii și sprijinului înalt pe care Partidul Comunist Român și guvernul Republicii Socialiste România le acordă slujitorilor științei".

INSTITUTUL POLITEHNIC BUCUREȘTI

• SCURTAREA CU 1—3 LUNI A TERMENELOR DE REZOLVARE A CERCETĂRILOR • COLABORAREA CU MARI ÎNTREPRINDERI INDUSTRIALE • INVESTIGAȚII DE VALORIFICARE SUPERIOARĂ A UNOR MATERII PRIME, OBȚINEREA DE MATERIALE NOI, PRODUSE COMPETITIVE ȘI ELABORAREA DE TEHNOLOGII PERFECȚIONATE • LIMBAJE SPECIALIZATE DE PROGRAMARE A CALCULATOARELOR

Corpul profesoral al Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej", conștient de rolul deosebit ce îi revine, ca profesori și educatori, în formarea unor noi generații de cadre inginerești, cu o înaltă pregătire profesională, cu concepții politice înaintate, animat de aceleași simțăminte ca inițiatorii chemărilor și mobilizați de conținutul de idei din cuvîntarea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne angajăm să ne orientăm eforturile în realizarea următoarelor obiective :

I. Să legăm mai strîns planul de cercetare tehnico-științifică de necesitățile industriei și să intensificăm procesul de cercetare pentru scurtarea cu 1 la 3 luni a termenelor de rezolvare.

II. Să abordăm și să rezolvăm pe bază contractuală teme privind valorificarea superioară a unor materii prime, obținerea de materiale noi și produse competitive, elaborarea de procese tehnologice perfecționate ; să acordăm asistență tehnică în îmbunătățirea unor tehnologii de mare însemnătate economică.

1. Participarea la lucrările întreprinse în scopul creșterii indicilor de utilizare a materiilor prime la Fabrica de mașini-unelte și agregate, Uzinele „23 August", „Timpuri Noi" și „Vulcan" din București.

2. Elaborarea în colaborare cu Uzina de aluminiu Slatina, Institutul de cercetări și proiectări pentru metale neferoase și rare și Institutul de cercetări metalurgice a unor aliaje complexe pe bază de aluminiu, necesare pentru fabricarea autoturismelor.

3. Colaborarea cu Combinatul siderurgic Galați, pentru îmbunătățirea calității oțelului elaborat în convertizorul cu oxigen prin micșorarea conținutului de incluziuni nemetalice.

4. Elaborarea unor noi sorturi de îngrășăminte utilizabile la cultura plantelor în soluri nisipoase pe bază de materii prime indigene.

5. Realizarea în colaborare cu Uzina de autocamioane Brașov, Uzina de piese auto Colibași, Uzina mecanică Muscel, a unor noi segmenți de comprimare ai motoarelor SR-211 și SR-207 cu durabilitate sporită.

6. Proiectarea în colaborare cu Uzina „Timpuri Noi" București a unui motor Diesel de 8 cilindri în V.

7. Realizarea unui nou tip de teleimprimator electronic.

III. Să sprijinim întreprinderile în organizarea științifică a producției prin următoarele acțiuni :

1. Elaborarea unor limbaje specializate de programare a calculatoarelor pentru industria energetică și industria construcțiilor de mașini.

2. Elaborarea sistemului informațional pentru întreprinderea „Industria lutei".

3. Conceperea unui sistem de radiocomunicații pentru legături interne la Uzinele „23 August".

4. Colaborarea cu Uzinele „Vulcan" și „Autobuzul" din București în realizarea unei concepții uzinale de nivel ridicat.

IV. Să participăm la îmbunătățirea performanțelor și calității produselor și a instalațiilor, a siguranței lor de funcționare, la reducerea rebuturilor și la diversificarea producției. În cadrul acestor preocupări vom realiza următoarele :

1. Sprijinirea Întreprinderii de piese radio și semiconductori Băneasa pentru diversificarea producției și eliminarea producției colaterale.

2. Colaborarea cu sectoarele de concepție de la Uzinele „23 August", „Automatica", „Electronica", Fabrica de elemente de automatizare pentru înfăptuirea angajamentelor asumate privind reproiectarea unor produse specifice.

3. Cercetarea în colaborare cu Institutul de cercetări și proiectări pentru mașini-unelte și agregate și Uzinele „Strungul" Arad a rigidității strungurilor SN-620, SN-710, SN-800 în vederea ameliorării soluțiilor constructive.

V. Să contribuim la valorificarea cercetărilor încheiate, prin participarea noastră nemijlocită la aplicarea lor în producție.

INSTITUTUL AGRONOMIC TIMIȘOARA

• ÎNFIINȚAREA UNOR CÎMPURI DEMONSTRATIV-EXPERIMENTALE • ÎMBUNĂTĂȚIREA PAJIȘTILOR NATURALE • ASISTENȚĂ TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ ÎN DOMENIUL ALIMENTAȚIEI RAȚIONALE A ANIMALELOR • PROFILAXIE GENETICĂ.

Luînd cunoștință și de chemarea Conferinței organizației de partid Timiș și a institutelor de cercetări și proiectări din sectorul 7 București, ne exprimăm adeziunea totală față de această chemare și ne angajăm să aducem un aport concret la creșterea producției vegetale și animale, la consolidarea economică a întreprinderilor agricole de stat și a cooperativelor agricole de producție.

În acest scop ne propunem următoarele acțiuni :

1. Tematica de cercetare științifică, temele proiectelor de diplomă și temele tezelor de doctorat vor fi orientate spre cele mai actuale probleme pe care le ridică producția.

2. În scopul sporirii producției agricole, vom acorda asistență tehnică pentru aplicarea sistemelor de lucrare a terenurilor sărăturate, podzolite și lăcoviștite — stabilite de noi — prin înființarea a șase cîmpuri demonstrativ-experimentale la C.A.P. Diniaș, Sînmartin, Gătaia, Vișag, Chesinț și Găvojdia.

Un obiectiv principal în această acțiune îl va constitui folosirea irigațiilor ca metodă agrotehnică pentru sporirea producției la principalele culturi.

3. Pentru sporirea producției de furaje vom acorda asistență tehnico-științifică pentru îmbunătățirea pajiștilor naturale de la Topolovățul Mare, Găvojdia și Diniaș, precum și a loturilor semincere de la Periam, Deta și Izvin.

4. În vederea dezvoltării creșterii animalelor vom acorda asistență tehnico-științifică în domeniul alimentației raționale pentru întocmirea unor rații echilibrate și prevenirea tulburărilor provocate de carențe alimentare.

O atenție deosebită se va da testării reproducătorilor masculi după descendenți, controlului reproducției la porcine și introducerea în practica zootehnică a principiilor de bază ale profilaxiei genetice.

În acest scop vom organiza un centru metodologic la I.A.S. Beregsău și la Combinatul de creșterea animalelor Beregsău.

5. Pentru prevenirea și combaterea sterilității la animale, vom acorda — în continuare — asistență tehnico-științifică unităților agricole socialiste, prin precizarea diagnosticului ginecologic, depistarea unor noi stări morbide care afectează funcția de reproducție și recomandarea complexului de măsuri de ordin preventiv și curativ la I.A.S. Iosifalău și Carani.

6. Vom sprijini organizarea unei stațiuni pentru prepararea și testarea gonadotrofinelor serice. Vom urmări utilizarea largă a acestor trofine în combaterea sterilității funcționale și pentru stimularea funcției de reproducție la animalele de la I.A.S. Carani și Recaș.

7. În vederea micșorării morbidității și mortalității la viței nou născuți, determinate de infecțiile colibacilare, se vor efectua cercetări pentru lichidarea lor la C.A.P. Semlacul Mare, Diniaș și Cărpiniș.

8. Pentru întărirea economică a C.A.P.-urilor mai puțin consolidate, vom acorda sprijin direct și sistematic unui număr de 20 unități și vom întocmi studii tehnico-economice de dezvoltare în perspectivă la I.A.S. Făget și C.A.P. Făget.

9. În colaborare cu Stațiunea experimentală agricolă Lovrin, cadrele de la disciplinele de „genetică și ameliorarea plantelor" și „genetică și ameliorarea animalelor" vor desfășura cercetări cu privire la îmbunătățirea soiurilor de plante și raselor de animale.

10. În colaborare cu Direcția agricolă județeană, Trustul teritorial I.A.S. și Uniunea județeană C.A.P. vom sprijini organizarea ciclurilor de conferințe de informare a specialiștilor în vederea actualizării cunoștințelor acestora.

INSTITUTUL DE PROIECTARE DE APARATAJ ELECTROTEHNIC ȘI INSTALAȚII DE AUTOMATIZARE

• EXTINDEREA AUTOMATIZĂRII DE CONCEPȚIE PROPRIE ÎN TOATE DOMENIILE ECONOMIEI NAȚIONALE • REDUCEREA SUBSTANȚIALĂ A IMPORTULUI INSTALAȚIILOR DE AUTOMATIZARE • PROIECTAREA INSTALAȚIILOR DE AUTOMATIZARE PENTRU 6 LINII TEHNOLOGICE : REDUCEREA IMPORTULUI CU PESTE 20 000 000 LEI • 50 PROTOTIPURI OMOLOGATE DE NOI ELEMENTE DE AUTOMATIZARE.

Colectivul de muncă al Institutului de proiectare de aparataj electrotehnic și instalații de automatizare, hotărît să întîmpine cu noi și remarcabile realizări cea de-a 25-a aniversare a eliberării patriei și Congresul al X-lea al P.C.R. și ca răspuns la chemările adresate, se angajează :

PENTRU ACTIVITATEA DE PROIECTARE :

1. Se vor lua măsurile necesare pentru dezvoltarea aplicării rezultatelor obținute în cercetare la proiectarea instalațiilor de automatizare prin :

— introducerea echipamentelor cu elemente de comutație statică fabricate în țară la linia II de negru de fum de la Uzina chimică Pitești și instalația de anhidridă ftalică de la Combinatul petrochimic Ploiești, cu punere în funcțiune în anul 1969, la Combinatul de îngrășăminte azotoase Slobozia cu punere în funcțiune în 1971—1972, precum și la al doilea grup termoenergetic de 330 MW ce se va asimila în țară ;

— utilizarea echipamentelor de acționări reglabile concepute și realizate în țară la mașini-unelte astfel ca începînd din 1971 să fie eliminat importul acestor echipamente.

2. Reducerea investițiilor stabilind soluții cît mai raționale cu respectarea funcțiilor cerute de programul de automatizare, determinînd astfel o reducere a investițiilor de automatizare cu 10—15 la sută față de studiile tehnico-economice, începînd cu proiectele de execuție din 1969.

3. Reducerea importurilor prin concepția în țară și utilizarea la maxim a aparaturii de automatizare ce se fabrică în țară.

Astfel, în primul rînd la proiectarea instalațiilor de automatizare pentru cele 6 linii tehnologice din industria chimică de la Combinatul de îngrășăminte Slobozia și Combinatul chimic Rm. Vîlcea se va reduce importul față de instalațiile model cu cel puțin 50 la sută, ceea ce va conduce la o economie de import de peste 20 000 000 lei.

4. Reducerea duratei de execuție prin participarea proiectanților la executarea și punerea în funcțiune a instalațiilor de automatizare cu aducerea la parametrii nominali. Se vor urmări în principal obiective importante ale economiei naționale cu termene de punere în funcțiune în 1969 și 1970.

PENTRU ACTIVITATEA DE CERCETARE :

1. Scurtarea ciclului de fabricație prin finalizarea în 1969—1970 a lucrărilor de elaborare a 50 prototipuri omologate de noi elemente de automatizare care se vor asimila în uzine.

2. Elaborarea unui sistem de comutație statică cu performanțe ridicate care va permite eliminarea completă a importului de aparatură statică de comandă, semnalizare și prelucrarea numerică industrială. Pînă în trimestrul III-1970, cu un trimestru mai înainte, vor fi omologate în fază de prototip 6 module de bază și 12 blocuri funcționale din sistem, urmînd ca restul să fie omologate în trimestrul IV-1970, astfel creîndu-se posibilitatea fabricației de serie încă din trim. I 1971.

3. Terminarea în trimestrul IV-1969 a cercetărilor privind elaborarea unui sistem de blocuri unificate de telemecanică, creînd condițiile eliminării complete a importului de echipamente de telemecanică, cu o primă aplicație în 1970 la telemecanizarea liniei ferate electrificate Orșova — Caransebeș — Cilnic, care va aduce o economie de import de peste 1 500 000 lei. Se va putea trece astfel la fabricația de serie a echipamentelor de telemecanică la F.E.A. din trim. I. 1970 și introducerea telemecanizării proceselor de producție direct prin proiecte de investiții, fără cercetări suplimentare.

4. Valorificarea cercetărilor efectuate în domeniul excitației statice la grupuri mari energetice prin elaborarea pînă în trim. IV. 1970 a documentației tehnice pentru fabricarea în țară a sistemului de excitație statică pentru turbogeneratoare de 300 MW.

5. Terminarea în trim. III. 1969 a prototipurilor de echipamente de comandă program numerică pentru strungul carusel SC 1250 și mașina de alezat și frezat AF-100, adică cu un trimestru înainte de termen, pentru a permite trecerea la fabricația de serie a unor mașini-unelte cu comandă program numerică în anii 1970—1971.

Primind cu profundă satisfacție indicațiile recentei plenare a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și ale sesiunii Marii Adunări Naționale cu privire la creșterea eficienței muncii de cercetare și proiectare în țara noastră, vom concentra întreaga noastră capacitate pentru extinderea automatizării de concepție proprie în toate domeniile economiei naționale și pentru reducerea substanțială a importului instalațiilor de automatizare.

CENTRUL DE CERCETĂRI TEHNICE IAȘI

• APARAT DE CONTROL AL CALITĂȚII ȚEVILOR SUDATE • ÎMBUNĂTĂȚIREA SISTEMELOR DE INJECȚIE DE PE TRACTOARELE FABRICATE ÎN ȚARĂ • ÎMBUNĂTĂȚIREA MICROMOTOARELOR ELECTRICE • STUDII DE TEHNOLOGIE A RĂCIRII REACTORILOR NUCLEARI.

Noi, cercetătorii Centrului de cercetări tehnice Iași, alături de ceilalți cercetători din țara noastră, răspunzînd chemării, în cinstea celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei noastre și a Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român, sîntem hotărîți să ne orientăm întregul potențial de cercetare științifică către acele direcții care corespund cerințelor pe care le ridică soluționarea celor mai importante probleme actuale și de perspectivă ale economiei noastre.

Pentru aceasta, ne luăm următoarele angajamente :

— construirea unui aparat pentru controlul calității țevilor sudate ;

— efectuarea de cercetări în vederea îmbunătățirii continue a sistemelor de injecție de pe tractoarele fabricate în țara noastră ;

— efectuarea de cercetări în vederea îmbunătățirii continue a micromotoarelor electrice ;

— studii de laborator și pe model pentru elaborarea tehnologiei de răcire a reactorilor nucleari cu suspensii gaz-solid ;

— reducerea duratei de execuție a cercetărilor din plan cu 10 la sută.

Totodată ne angajăm ca cel puțin 75 la sută din temele ce vor fi luate în studiu în anul 1969 să fie efectuate pe bază de contracte cu producția, pentru a fi valorificate integral.

INSTITUTUL DE PETROL, GAZE ȘI GEOLOGIE-BUCUREȘTI

• VALORIFICAREA MAXIMĂ ÎN PRODUCȚIE A CERCETĂRILOR PREVĂZUTE PE 1969 • CU UN AN ÎNAINTE DE TERMEN — DISPOZITIVUL DE MODELARE PENTRU PROSPECTAREA ZONELOR MINERALIZATE • ÎMBUNĂTĂȚIREA PROIECTĂRII INSTALAȚIILOR DE FORAJ DE MARE ADÎNCIME 4 DH—315 • ACORDAREA DE ASISTENȚĂ TEHNICĂ LA ÎMBUNĂTĂȚIREA INDICILOR TEHNICO-ECONOMICI AI UNOR INSTALAȚII DE PRELUCRARE A ȚIȚEIULUI.

Animați de nobila misiune de formare a cadrelor de ingineri cu o înaltă ținută cetățenească și competență profesională, ne angajăm cu tot entuziasmul să asigurăm îmbunătățirea planurilor de învățămînt, a programelor de cursuri, a activităților teoretice și practice, să dezvoltăm pasiunea pentru cercetarea științifică în rîndul studenților, conștienți fiind că în felul acesta vom contribui la formarea specialiștilor care să ducă mai departe progresul tehnic și științific din țara noastră.

Pentru a spori aportul la dezvoltarea economiei naționale prin activitatea științifică proprie, cadrele didactice din Institutul de petrol, gaze și geologie din București se angajează în același timp să realizeze următoarele :

— Să orienteze desfășurarea lucrărilor de cercetare prevăzute în planul pe anul 1969 astfel încît rezultatele obținute să poată fi valorificate într-o măsură cît mai mare în procesul de producție.

— Să reducă cu un an termenul prevăzut în plan, de executare și experimentare a unui nou dispozitiv de modelare a distribuției rezistivității în teren, pentru prospectarea zonelor mineralizate. La finele anului 1969 dispozitivul va fi experimentat în producție.

— Să elaboreze pînă în semestrul al doilea al anului 1970, adică cu 6 luni mai devreme, un procedeu practic pentru extragerea informațiilor asupra variațiilor litologice legate de structurile favorabile acumulărilor de hidrocarburi, prin studiul caracteristicilor dinamice ale undelor seismice.

— Îmbunătățirea pînă la 31 decembrie 1969 a elementelor de proiectare pentru instalațiile de foraj de mare adîncime pe baza cercetărilor experimentale pe instalația 4 DH—315, în vederea folosirii rezultatelor de către Institutul de proiectări și cercetări pentru utilaj petrolier din București (I.P.C.U.P.) și Uzina „1 Mai" Ploiești.

Să realizeze peste plan următoarele :

— Cercetări complexe asupra mineralizațiilor din regiunea Baia Mare — Oaș, privind valorificarea superioară a elementelor minore.

— Încheierea pînă la 1 mai 1969 a cercetărilor pentru stabilirea locurilor de formare a produselor lichide ce apar pe conductele de transport-gaze, în scopul elaborării ulterioare a soluțiilor practice de evitare a deranjamentelor provocate de aceste fenomene în exploatarea conductelor magistrale de gaze.

— Elaborarea procedeelor de prevenire a blocării colectoarelor gazeifere în vederea măririi productivității sondelor și punerii lor în aplicare în unele zăcăminte gazeifere începînd din trimestrul IV/1969.

— Acordarea de asistență tehnică la îmbunătățirea indicilor tehnico-economici ai instalațiilor de prelucrare a țițeiului în funcțiune : instalația D.A.V. de 3 milioane tone/an de la Rafinăria Brazi, instalațiile de reformare catalitică și cracare catalitică de la rafinăriile Brazi și din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

— Colaborarea în vederea găsirii soluțiilor tehnice pentru îmbunătățirea performanțelor la fabrica de acetilenă de la Combinatul chimic Craiova.

— Îmbunătățirea calității negrului de fum, produs de fabrica Pitești, prin cercetarea soluțiilor optime de selecționare și preparare a materiilor prime și prin îmbunătățirea funcționării instalațiilor.

— Cercetări privind selecționarea materiilor prime optime pentru instalațiile de piroliză de la Combinatul petrochimic Pitești.

— Experimentarea la fabrica S.I.N., sau Uzina de detergenți „Dero" Ploiești, în cursul anului 1969, a unui procedeu propriu pentru obținerea acizilor grași puri, din săpunul sulfat rezultat de la fabricarea celulozei, în vederea stabilirii parametrilor pentru proiectarea instalației industriale.

— Efectuarea pînă la finele anului 1969, în colaborare cu I.P.C.U.P. București, a studiilor și cercetărilor privind armarea sapelor pentru foraj de mare adîncime cu știfturi din carburi metalice sinterizate și aplicarea în producție a rezultatelor obținute.

— Elaborarea pînă la finele anului 1969 a metodologiei de folosire a mașinilor de calcul pentru proiectarea pe criterii economice a aparatelor de tip coloană.

— Elaborarea soluțiilor necesare pentru extinderea aplicării în zona Mangalia Nord și cordonul Mamaia a ramblelajului hidromecanic dirijat pînă la 1 decembrie 1969.

FESTIVITATE LA TEATRUL NAȚIONAL „I. L. CARAGIALE"

În sala Comedia a Teatrului Național „I. L. Caragiale" s-a desfășurat vineri la amiază o festivitate, prilejuită de retragerea acad. Zaharia Stancu din funcția de director al Teatrului Național din București — funcție pe care a îndeplinit-o timp de aproape două decenii — în legătură cu îndatoririle ce-i revin în calitate de președinte al Uniunii Scriitorilor, ales la recenta adunare generală și cu dorința sa de a-și consacra mai mult timp artei scrisului. Totodată, la această festivitate a avut loc instalarea în funcția de director al Teatrului Național din București a artistului poporului, Radu Beligan.

La festivitate au fost prezenți tovarășii Dumitru Popescu, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., Pompiliu Macovei, președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Ion Brad, vicepreședinte al C.S.C.A., și reprezentanți ai Comitetului municipal al P.C.R. București.

Au luat parte membri ai colectivului Teatrului Național, actori, regizori și personal tehnic. S-au rostit cuvinte de mulțumire pentru îndelungata și rodnica activitate desfășurată de acad. Zaharia Stancu în fruntea Teatrului Național, precum și angajamente ale colectivului de a face să strălucească tot mai puternic creația artistică pe prima scenă a teatrului românesc. (Agerpres)

Cronica zilei

COCTEIL CU PRILEJUL VIZITEI DELEGAȚIEI DE ACTIVIȘTI AI P.C.U.S.

Însărcinatul cu afaceri ad-interim al Uniunii Sovietice la București, I. S. Ilin, a oferit vineri seara un cocteil, în saloanele ambasadei, cu prilejul vizitei în țara noastră a delegației de activiști ai Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, condusă de tovarășul G. I. Popov, membru al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al Comitetului orășenesc-Leningrad al P.C.U.S. Au participat tovarășii Dumitru Popa, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului municipal București al P.C.R., Aldea Militaru, membru al C.C. al P.C.R., șef de secție la C.C. al P.C.R., Andrei Cervencovici, Ilie Rădulescu și Vasile Vlad, membri supleanți ai C.C. al P.C.R., șefi de secție la C.C. al P.C.R., alți activiști de partid, Vasile Șandru, adjunct al ministrului afacerilor externe.

★

Vineri a părăsit Capitala, îndreptîndu-se spre Belgrad, delegația Uniunii Tineretului Iugoslav (U.T.I.), condusă de Mirko Mador, membru al Prezidiului U.T.I., președințe al Uniunii Tineretului din Republica Croația, care, la invitația C.C. al U.T.C., a făcut o vizită în țara noastră.

(Agerpres)

90 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA UZINEI DE MECANICĂ FINĂ DIN SINAIA

La Casa de cultură din Sinaia a avut loc vineri o festivitate închinată sărbătoririi a 90 de ani de la înființarea Uzinei de mecanică fină din localitate. Făcînd un istoric al întreprinderii, Aurel Boghici, directorul uzinei, a subliniat dezvoltarea pe care aceasta a cunoscut-o în anii construcției socialiste. El a arătat, între altele, că producția pompelor de injecție, sortiment de bază al uzinei, a crescut de 11,6 ori. Uzina a realizat pînă acum 20 de tipuri de pompe de injecție pentru tractoarele românești și sînt în curs de asimilare alte noi tipuri pentru motoarele de mare putere fabricate în țară.

Participanții la adunare au trimis o telegramă COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU, în care și-au exprimat hotărîrea de a munci cu abnegație pentru realizarea sarcinilor ce le revin, de a contribui din plin la îndeplinirea hotărîrilor partidului și statului nostru.

Cu prilejul aniversării, au fost înmînate insigne de fruntași unui număr de peste 400 de muncitori, ingineri și tehnicieni ai uzinei. (Agerpres)

vremea

Ieri în țară : vremea a fost umedă și s-a răcit ușor. Cerul a fost variabil, mai mult acoperit în Transilvania și Banat, unde au căzut ninsori temporare. În cursul după-amiezii a început să ningă în Oltenia și sud-vestul Munteniei. Vîntul a suflat slab. Temperatura aerului la ora 17 oscila între minus 8 grade la Toplița și Miercurea Ciuc și plus 4 grade la Mangalia. S-a semnalat ceață locală.

Timpul probabil pentru zilele de 29, 30 și 31 decembrie. În țară : vreme rece. Cerul variabil, mai mult noros la începutul intervalului, cînd vor cădea ninsori temporare. Vînt potrivit, predominînd din sectorul nordic. Temperaturile minime vor fi cuprinse între minus 13 și minus 3 grade, izolat mai coborîte, iar maximele între minus 6 și plus 4 grade. **În București :** vreme rece, cu cerul variabil, mai mult noros la începutul intervalului, cînd vor cădea ninsori slabe. Temperatura în scădere la început, apoi staționară.

LOTO

Numerele extrase la tragerea din 27 decembrie 1968

38 71 75 68 72 41 18 33 1 50 60 70

Fond de premii : 870 633 lei.

Orarul unităților comerciale în perioada 30 decembrie — 4 ianuarie

Pentru a se asigura o deservire corespunzătoare a cumpărătorilor în această perioadă, unitățile comerciale vor funcționa după un program special.

Duminică 29 decembrie 1968. Toate magazinele vor fi deschise potrivit programului obișnuit pentru o zi de lucru.

Luni 30 decembrie și marți 31 decembrie 1968. Magazinele vor avea programul prelungit cu 1—2 ore, pînă la orele 21—22.

Miercuri 1 ianuarie 1969. Toate unitățile comerciale vor fi închise, cu excepția magazinelor de pîine, care vor funcționa între orele 7—10, a centrelor de lapte, care vor avea orarul obișnuit, și a tutungeriilor, care vor fi deschise în proporție de 50 la sută.

Joi 2 ianuarie și vineri 3 ianuarie 1969. Vor funcționa, după programul zilelor de duminică, numai magazinele din sectorul alimentar, legume-fructe, halele și piețele.

Sîmbătă 4 ianuarie 1969, toate unitățile comerciale vor avea programul unei zile obișnuite de lucru.

În perioada 30. XII. 1968 — 4 I. 1969, unitățile de alimentație publică vor funcționa după orarul obișnuit, cu excepția celor ce organizează revelionul și care în ziua de 31. XII 1968 vor întrerupe activitatea la orele 17, iar în ziua de 1. I. 1969 vor deschide cel mai tîrziu la orele 18.

ȘTIRI SPORTIVE

• În prima zi a turneului internațional de baschet feminin de la Timișoara, echipa României (senioare) a învins cu scorul de 67—53 (33—23) reprezentativa Bulgariei. Într-un alt joc, selecționata iugoslaviei a dispus cu 87—56 (40—30) de echipa de tineret a României. Astăzi se vor disputa următoarele meciuri : România (senioare) — România (tineret) ; Iugoslavia — Bulgaria.

• Echipa masculină de handbal Dinamo București care se află în turneu în R. F. a Germaniei, a jucat la Hamburg cu echipa Hamburger Sportverein. Gazdele au obținut victoria cu scorul de 8—5 (5—2).

• În continuarea turneului pe care-l întreprinde în Algeria, echipa Petrolul Ploiești va juca sîmbătă la Oran cu selecționata orașului. Apoi, fotbaliștii români vor evolua la 31 decembrie la Alger și la 4 ianuarie la Annaba.

• În sferturile de finală ale turneului internațional de tenis de la Calcutta campionul român **Ilie Năstase** l-a învins cu scorul de 3—6, 2—6, 6—2, 6—0, 6—2 pe polonezul Ryberczyk. În semifinale **Năstase** va juca cu indianul **Mukerjea.** În cea de-a doua semifinală **Lall** (India) îl va întîlni pe **Bill Tyum** (S.U.A.), care l-a eliminat cu 6—2, 7—5, 3—6, 6—3 pe **Petre Mărmureanu.**

• După trei runde în turneul internațional de șah pentru juniori care are loc la Groningen în clasament conduc Vaganian (U.R.S.S.), Andersson (Suedia) și Webb (Anglia) fiecare cu cîte 2,5 puncte. În runda a treia șahistul român **Ghizdavu** a cîștigat la **Bellon** (Spania) și totalizează 1,5 puncte.

• Echipa de tenis a S.U.A. conduce cu 3—0 în meciul final cu selecționata Australiei și nu mai poate pierde trofeul „Cupei Davis". Indiferent de rezultatele care se vor înregistra în ultimele două partide de simplu tenismanii americani au intrat în posesia „salatierei de argint".

În meciul de dublu perechea Stan Smith, Bob Lutz (S.U.A.) a dispus cu 6—4, 6—4, 6—2 de Ray Ruffels, John Alexander (Australia). Tenismanii australieni dețineau trofeul din anul 1964. În anul 1963 „Cupa Davis" fusese cîștigată de echipa S.U.A.

• Într-un meci internațional masculin de baschet desfășurat la Tirana echipa italiană **Oransoda** a întîlnit formația locală **Partizan.** Jocul s-a încheiat cu un rezultat de egalitate : 73—73 (40—41).

• La Buenos Aires, în campionatul Americii de Sud, River Plata a învins cu 2—0 (1—0) pe Racing Club Buenos Aires. Fotbaliștii de la River Plata au acum cele mai mari șanse de a reprezenta America de Sud în finala „Cupei intercontinentale".

• În ziua a doua a turneului balcanic masculin de baschet de la Izmir echipa Greciei a învins cu scorul de 88—86 (47—48) echipa Bulgariei.

• La Davos (Elveția), în cadrul competiției internaționale de hochei pe gheață pentru „Cupa Spengler" echipa cehoslovacă **Dukla Jihlava** a învins cu scorul de 6—1 (2—0, 3—0, 1—1) echipa Elveției.

viața internațională

VIETNAMUL DE SUD

Atacuri ale patrioților în apropiere de Da Nang și Saigon

SAIGON 27 (Agerpres). — Corespondenții agențiilor de presă transmit de la Saigon că în Vietnamul de sud au fost înregistrate joi mai multe ciocniri între trupele americano-saigoneze și unități ale Frontului Național de Eliberare. Potrivit declarației unui purtător de cuvînt militar saigonez, lîngă Da Nang a avut loc o luptă între o unitate specială saigoneză și patrioți, care s-a soldat cu pierderi de ambele părți.

O altă acțiune a patrioților a fost înregistrată la numai 32 km sud de Saigon, unde a fost atacat un post al poliției saigoneze. În lupta care a avut loc au intervenit și elicopterele americane.

★

Agențiile de presă au reluat o declarație a postului de radio Eliberarea în legătură cu recenta recunoaștere de către un purtător de cuvînt militar american a faptului că forțele aeriene ale S.U.A. din Vietnamul de sud au primit în dotare cele mai puternice bombe convenționale produse în Statele Unite. După cum a subliniat postul de radio, acest act reprezintă o sfidare cinică la adresa poporului vietnamez și a tuturor popoarelor iubitoare de pace din lume.

Evenimentele din Orientul Apropiat

CAIRO 27. — Corespondentul Agerpres, C. Oprică, transmite : Ziarele din Cairo subliniază în comentariile lor pe marginea vizitei efectuate în R.A.U. de ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., A. Gromiko, că aceasta a avut loc într-un moment în care se făcea simțită necesitatea unor contacte adiționale pentru determinarea unor pași ulteriori în vederea soluționării crizei din Orientul Mijlociu. Presa egipteană, citînd surse ale Ministerului Afacerilor Externe, relevă că perioada următoare va fi marcată de intense contacte între marile puteri. R.A.U. va întreprinde o nouă campanie diplomatică menită să reafirme poziția egipteană cu privire la necesitatea unei soluții pașnice a conflictului din Orientul Mijlociu prin aplicarea rezoluției Consiliului de Securitate al O.N.U.

În ceea ce privește misiunea lui Jarring, aceasta, potrivit surselor egiptene, va fi reluată spre sfîrșitul lui ianuarie.

★

WASHINGTON 27 (Agerpres). — Departamentul de Stat al S.U.A. a anunțat vineri că guvernul american a acceptat vinderea către Israel a 50 de avioane supersonice de vînătoare de tip „Phantom F-4". Livrarea acestor avioane va începe la sfîrșitul anului 1969 și va continua în 1970.

SESIUNEA ADUNĂRII POPULARE A R. P. BULGARIA

SOFIA 27. — Corespondentul Agerpres, Gh. Ieva, transmite : Vineri dimineața a început cea de-a 8-a sesiune a celei de-a 5-a legislaturi a Adunării Populare a R. P. Bulgaria. La actuala sesiune se dezbate planul unic de dezvoltare social-economică a Bulgariei și bugetul țării pe anul 1969, precum și unele măsuri organizatorice cu privire la fuzionarea unor ministere și schimbări în componența guvernului.

La lucrările sesiunii participă Todor Jivkov, prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar, președintele Consiliului de Miniștri, membri ai guvernului și ai Prezidiului Adunării Populare.

Apostol Pașev, președintele Comitetului de Stat al Planificării, a prezentat proiectul planului unic de dezvoltare social-economică a Bulgariei pe 1969. Referindu-se la unele rezultate preliminare ale planului pe anul în curs, el a arătat că volumul producției industriale globale a crescut cu 11,7 la sută față de 1967, depășind prevederile de plan care erau de 10,6 la sută. În ceea ce privește producția agricolă, aceasta este înfloritoare anului precedent, din cauza condițiilor climaterice nefavorabile.

Sarcinile pe anul viitor prevăd o sporire a venitului național cu peste 10 la sută. Producția industrială globală urmează să crească cu 11,2 la sută față de anul 1968.

În continuare Dimitar Popov, ministrul finanțelor, a prezentat proiectul bugetului de stat pe anul 1969.

Comunicat comun româno-tunisian

La invitația secretarului de stat al afacerilor externe al Republicii Tunisiene, Habib Bourguiba jr., Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, a făcut o vizită oficială în Republica Tunisiană între 21—27 decembrie 1968.

Corneliu Mănescu a fost primit în audiență de președintele Habib Bourguiba, care i-a rezervat o primire călduroasă și prietenească. El a avut convorbiri cu Sadok Mokaddem, președintele Adunării Naționale, și Ahmed Ben Salah, secretar de stat al planului, economiei și educației naționale.

Ministrul român al afacerilor externe și persoanele care l-au însoțit au vizitat guvernoratele Tunis, Nabeud, Sousse, Kairouan și Gafsa, unde au constatat eforturile remarcabile depuse de poporul tunisian pentru dezvoltarea țării în domeniile economic, social și cultural. Oaspeții români, care au vizitat, de asemenea, localități istorice ale Tunisiei, au fost întîmpinați pretutindeni cu căldură, expresie a relațiilor prietenești existente între cele două țări.

În cadrul unor convorbiri oficiale care s-au desfășurat într-o atmosferă de profundă cordialitate și înțelegere reciprocă, Corneliu Mănescu și Habib Bourguiba jr. au analizat evoluția favorabilă a relațiilor româno-tunisiene și au procedat la un larg schimb de păreri asupra problemelor internaționale actuale.

Cei doi miniștri au constatat cu satisfacție că se întărește și se dezvoltă continuu colaborarea între cele două țări. Ei au scos în evidență importanța vizitei oficiale pe care a efectuat-o în România președintele Habib Bourguiba în vara acestui an și rolul pe care ea l-a jucat în strîngerea legăturilor de prietenie și înțelegere între cele două popoare. Ei au relevat în mod special eforturile depuse de o parte și de alta pentru realizarea acordurilor încheiate, cît și spiritul profund prietenesc care caracterizează schimburile multilaterale dintre România și Tunisia.

Cu această ocazie, cei doi miniștri de externe au reafirmat hotărîrea guvernelor lor de a continua să consolideze colaborarea bilaterală și s-o extindă la toate domeniile, în spiritul respectului scrupulos al principiilor suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc.

În timpul vizitei, miniștrii de externe au semnat acordul privind desființarea vizelor între Republica Tunisiană și Republica Socialistă România.

În cadrul schimburilor de vederi asupra situației internaționale, miniștrii de externe ai celor două țări au accentuat rolul important care revine Organizației Națiunilor Unite în salvgardarea păcii și securității internaționale și au exprimat părerea că, pentru a-și spori eficacitatea și a-și realiza mai bine vocația sa universală, O.N.U. trebuie să țină seama de realitățile lumii contemporane. Ei au reafirmat atașamentul profund al țărilor lor față de principiile și obiectivele Cartei Organizației Națiunilor Unite. Ei au reexprimat voința guvernelor lor de a continua eforturile în vederea favorizării cooperării internaționale, pe baza respectului reciproc și a dreptului fiecărui popor de a alege liber calea dezvoltării sale politice și sociale. În această ordine de idei, miniștrii afacerilor externe consideră că respectarea scrupuloasă de către toate statele, mari sau mici, a principiilor de justiție, echitate și de nefolosire a forței în raporturile dintre state constituie o condiție esențială pentru eliminarea pericolelor care amenință pacea mondială și pentru instalarea unui climat de încredere, favorabil cooperării între popoare.

Situația din Orientul Apropiat a reținut atenția celor două părți în mod deosebit. Cei doi miniștri de externe au exprimat profunda îngrijorare față de gravitatea situației din această regiune și față de pericolele ce decurg pentru securitatea și pacea mondială. Ei au subliniat necesitatea și urgența unei reglementări juste și durabile a acestei probleme prin aplicarea de către toate părțile interesate a Rezoluției Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967.

Abordînd problema vietnameză, cei doi miniștri și-au exprimat speranța că tratativele de la Paris vor duce la soluționarea pașnică a conflictului, pe baza acordurilor de la Geneva din 1954 și a respectării dreptului fundamental al poporului vietnamez de a-și hotărî liber soarta, fără amestec străin, în conformitate cu interesele sale naționale, ale păcii și securității în Asia de sud-est și în lume.

Cele două părți au reafirmat solidaritatea României și a Tunisiei față de lupta dreaptă a popoarelor africane pentru libertate și independență. Ele au condamnat politica de discriminare rasială a Republicii Sud-Africane și a regimului din Rhodesia de sud, ca și politica de asuprire colonială din Angola, Mozambic și alte regiuni ale Africii.

Ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România a exprimat mulțumiri călduroase pentru primirea prietenească care i-a fost rezervată în timpul ședерii sale în Tunisia, considerînd-o ca o expresie a sentimentelor de stimă pe care poporul tunisian le nutrește față de România și poporul ei. Totodată, el a adresat secretarului de stat al afacerilor externe al Republicii Tunisiene, Habib Bourguiba jr., invitația de a face o vizită oficială în România, invitație care a fost acceptată cu plăcere.

MINISTRUL DE EXTERNE AL ROMÂNIEI S-A ÎNAPOIAT ÎN ȚARĂ

TUNIS 27. — Trimisul special Agerpres, C. Benga, transmite : Ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, Corneliu Mănescu, a părăsit vineri Tunisia, plecînd spre patrie. Pe aeroport el a fost salutat de Habib Bourguiba jr., de Taibe Slim, secretar de stat, reprezentant personal al președintelui Republicii, de șefi ai unor misiuni diplomatice acreditați la Tunis.

La solicitarea ziariștilor, ministrul afacerilor externe al României a declarat următoarele :

„Acum, la încheierea vizitei pe care am întreprins-o la amabila invitație a distinsului meu coleg, Excelența Sa. dl. Habib Bourguiba jr., secretar de stat al afacerilor externe, doresc să exprim gratitudinea pentru primirea cordială, ospitalitatea și atenția care ne-au fost acordate în tot timpul ședерii, expresie a prieteniei sincere care leagă statele și popoarele noastre, și vă asigur că plecăm cu cele mai vii amintiri despre frumoasa dv. țară.

Vizitarea unor obiective economice și așezăminte social-culturale ne-a permis să cunoaștem și să admirăm eforturile și succesele dv. obținute pe linia ridicării economiei naționale și a bunăstării poporului tunisian.

Această vizită ne-a oferit, de asemenea, prilejul să apreciem eforturile guvernului Republicii Tunisiene, îndreptate spre crearea și dezvoltarea unui climat de pace și colaborare internațională.

Convorbirea avută cu Excelența Sa președintele Republicii Tunisiene, Habib Bourguiba, cu domnul secretar de stat, precum și cu alte distinse personalități tunisiene asupra relațiilor bilaterale și a principalelor probleme ale vieții internaționale, comunicatul comun adoptat cu ocazia vizitei au evidențiat dorința comună de dezvoltare a cooperării în multiple domenii, legăturile prietenești dintre popoarele român și tunisian, hotărîrea de a acționa în continuare pentru asigurarea păcii în lume, pe baza principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne ale altor popoare, respectului și avantajului reciproc.

Îmi exprim deplina convingere că vizita noastră și schimbul de păreri care a avut loc au contribuit la consolidarea legăturilor de prietenie dintre țările și popoarele noastre.

Așteptăm cu deosebită plăcere și interes vizita în România a stimatului meu coleg, Excelența Sa dl. secretar de stat al afacerilor externe, Habib Bourguiba jr. Înainte de a mă despărți de țara dv., care ne-a găzduit cu atîta ospitalitate, aș dori să mulțumesc încă o dată tuturor și să transmit poporului tunisian prieten cele mai bune urări de fericire, progres și prosperitate".

★

Ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, Corneliu Mănescu, s-a înapoiat vineri seara în Capitală, venind din Tunisia, unde, la invitația secretarului de stat pentru afacerile externe al Republicii Tunisiene, Habib Bourguiba jr., a făcut o vizită oficială.

La sosirea sa, pe aeroportul Băneasa, a fost întîmpinat de George Macovescu, prim-adjunct al ministrului afacerilor externe, de ceilalți membri ai conducerii ministerului și funcționari superiori din M.A.E.

Era prezent Niccolo Moscato, ambasadorul Italiei la București.

(Agerpres)

DELEGAȚIA DE ACTIVIȘTI AI P. C. R. PRIMITĂ DE M. S. SOLOMENȚEV

MOSCOVA 27. — Corespondentul Agerpres, N. Cristoloveanu, transmite : Delegația de activiști ai C.C. al P.C.R. condusă de Teodor Haș, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Arad al P.C.R., care, la invitația C.C. al P.C.U.S., se află în Uniunea Sovietică în vizită de schimb de experiență, a fost primită vineri după-amiază de M. S. Solomențev, secretar al C.C. al P.C.U.S.

A avut loc o convorbire caldă, prietenească la care a participat, de asemenea, Teodor Marinescu, ambasadorul Republicii Socialiste România în Uniunea Sovietică.

VIZITA DELEGAȚIEI A.R.L.U.S. ÎN U.R.S.S.

Semnarea unui plan de colaborare

MOSCOVA 27. — Corespondentul Agerpres, N. Cristoloveanu transmite : La 27 decembrie a fost semnat la Moscova planul de colaborare pe anul 1969 dintre Asociația română pentru legăturile de prietenie cu Uniunea Sovietică (A.R.L.U.S.), Uniunea asociațiilor sovietice de prietenie și relații culturale cu țările străine și Asociația de prietenie sovieto-română (A.P.S.R.).

Planul prevede organizarea a numeroase și variate manifestări menite să contribuie la popularizarea reciprocă a succeselor obținute de oamenii muncii din cele două țări în opera de construire a socialismului și comunismului, la întărirea și dezvoltarea prieteniei frățești dintre popoarele român și sovietic. Vor fi organizate seri ale prieteniei, adunări, convorbiri, prezentări de filme, expoziții, marcarea unor date memorabile din istoria și cultura celor două țări. Sînt prevăzute, de asemenea, schimburi de delegații, de lectori, de materiale de popularizare pe linia celor două asociații.

Un loc central în activitatea celor două asociații de prietenie îl vor ocupa în anul viitor manifestările legate de cea de-a 25-a aniversare a eliberării României de sub jugul fascist și de întîmpinarea aniversării centenarului nașterii lui V. I. Lenin. Din partea română planul a fost semnat de Mihail Roșianu, președintele Consiliului general A.R.L.U.S., iar din partea sovietică de G. G. Sotnikov, prim-vicepreședinte al conducerii centrale a A.P.S.R.

La semnare au luat parte L. F. Iliciov, adjunct al ministrului afacerilor externe al U.R.S.S., N. A. Pankov, vicepreședinte al prezidiului Uniunii asociațiilor sovietice de prietenie și relații culturale cu țările străine, membri ai conducerii centrale a A.P.S.R.

Au fost de față Teodor Marinescu, ambasadorul României la Moscova, și membri ai ambasadei.

AGENȚIILE DE PRESĂ TRANSMIT :

Ambasadorul Republicii Socialiste România în R. P. Ungară, Dumitru Turcuș, a făcut vineri o vizită lui Komocsin Zoltan, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.S.U. Cu acest prilej, a avut loc o convorbire prietenească.

Ciocniri în Valea fluviului Zambezi. 42 de militari rhodesieni au fost scoși din luptă în cursul unor recente ciocniri care au avut loc în Valea fluviului Zambezi între trupele guvernamentale și detașamente de partizani africani. Informația a fost furnizată de ministrul apărării al regimului de la Salisbury, Jack Howman.

Guvernul irakian a anunțat joi că pregătește în prezent un proiect de lege a presei, în virtutea căreia vor fi retrase drepturile de apariție a tuturor ziarelor din țară, cu excepția celor care aparțin organizațiilor de stat. De asemenea, vor fi anulate, în baza noii legi, licențele acordate agențiilor și corespondenților străini. Aceștia vor putea să rămînă în Irak după obținerea unei vize speciale din partea autorităților irakiene.

Lupte între unități ale armatei indoneziene și grupuri de guerilă au avut loc sîmbătă și duminică în Sarawak, anunță agenția Antara. Această informație a agenției oficiale indoneziene vine să confirme știrile apărute în presa occidentală în ultimul timp referitoare la existența unei mișcări de partizani în diverse regiuni din Indonezia.

Ideea reorganizării sistemului monetar interoccidental cîștigă teren

Se pare că într-o anumită formă, Statele Unite au admis ioi ideea unei reforme a sistemului monetar interoccidental. Într-un studiu bilanțier, publicat de Departamentul finanțelor, se vorbește de dorința Washingtonului de a discuta în mod deschis cu partenerii săi occidentali problema unor schimbări în actualul sistem („etalonul aur și devize").

Se știe că ani în șir Statele Unite au refuzat să se gîndească la o astfel de eventualitate. Faptul este explicabil : dacă s-ar proceda la o reformă în genul celeia cerute de Franța dolarul și-ar pierde rolul de monedă-cheie a lumii capitaliste. Reîntoarcerea la un sistem monetar bazat numai pe aur, — așa cum preconizează Parisul — ar însemna că Washingtonul este de acord că dolarul a încetat să mai fie tratat pe același picior cu aurul, calitate pe care moneda americană o avea însă cînd a fost așezată la temelia actualului sistem monetar interoccidental. De atunci însă, situația s-a schimbat. E știut că, de mai mulți ani, balanța de plăți a S.U.A. înregistrează deficite apreciabile. O bună parte din dolarii acumulați de străini au fost preschimbați în aur american, astfel că stocul de metal prețios de la Fort Knox a scăzut cu mai bine de jumătate față de nivelul său din 1947.

Cu speranța că vor reuși să pună totuși ordine în conturile externe, S.U.A. au evitat să privească problema în față. Ele mențin însă de peste 30 de ani un curs forțat al aurului (de 35 dolari uncia), ceea ce a provocat numeroase perturbații la bursele din Occident, perturbații care în toamna aceasta au atins un nivel de vîrf. Pe de altă parte, excedentul comercial american, care în primii ani postbelici acoperea integral minusul din balanța de plăți, s-a micșorat în 1968 cu trei pătrimi față de anul trecut.

În plus, întrucît este puțin probabil ca în viitor partenerii occidentali ai S.U.A. să cumpere mai multe mărfuri americane, Washingtonul este nevoit acum să admită ideea unei reforme a sistemului monetar interoccidental cu condiția, însă, așa cum se lasă să se înțeleagă în studiul amintit, de a se menține față de dolar anumite privilegii.

A. C.

Filmul revenirii pe Pămînt

Corespondență specială de la Centrul din Houston (Texas)

Vineri, primii trei oameni care au zburat în jurul Lunii s-au întors pe Pămînt teferi, fericiți și — așa cum se întîmplă adesea turiștilor — victimele unor mici întîrzieri în operațiile de transbordare.

„Apollo 8" a țîșnit din nesfîrșitul Cosmosului pe cerul nocturn al Oceanului Pacific, cu o viteză de 40 000 km/oră. Nava spațială despica văzduhul asemenea unui bulgăre incandescent. Un avion comercial care se îndrepta spre Sidney a devenit martorul neașteptat al acestor clipe memorabile.

A fost nevoie de mai mult de o oră pentru a transborda pe cei trei cosmonauți din meteorul lor conic care se legăna pe valuri înalte de un metru jumătate, pe puntea portavionului american „Yorktown" aflat la mai puțin de 5 km depărtare.

Cu toate acestea operația de recuperare în care au fost antrenați trei mii de oameni poate fi considerată o reușită deplină. În felul ei, ea a fost tot atît de spectaculoasă ca și călătoria în jurul Lunii.

Reîntoarcerea navei „Apollo 8" a fost comparată cu reîntoarcerea lui Columb în Spania în 1493 după călătoria sa de explorare a Americii de Nord și cu reîntoarcerea flotei lui Magellan din prima călătorie pe apă în jurul globului. Spre deosebire de cosmonauți însă, Columb nu a știut unde a fost, iar Magellan a murit în drum spre casă. Zborul navei „Apollo 8" a oferit omenirii noi date informative și a verificat o serie de teorii asupra Lunii. Acești trei oameni au reușit în 1968 să o vadă cu ochii lor în timpul a zece rotații în jurul suprafeței sale ciupite parcă de vărsat, de la o altitudine de 112 km.

Primele cuvinte ale colonelului Borman cînd a pășit din elicopterul de recuperare pe portavionul „Yorktown" au fost : „Apreciem toate eforturile dv. Mii de oameni au făcut posibil acest zbor iar noi sîntem doar o părticică din această echipă".

În afară de faptul că a transportat trei oameni spre Lună și înapoi, realizările tehnice ale navei „Apollo—8" sînt remarcabile, și ele au împins explorarea spațiului cosmic cu un pas înainte.

Experiența „Apollo—8" a demonstrat că racheta „Saturn—5" poate lansa oameni spre Lună, a confirmat securitatea cabinei spațiale reproiectată după ce trei astronauți au murit la Cape Kennedy în urma unui incendiu în 1967, a verificat precizia sistemului de orientare, a legăturilor prin radio și televiziune și a arătat că astronauții pot să se îndrepte către puncte precise de aterizare pe Lună.

În timp ce Borman, Lovell și Anders se aflau departe în spațiu contemplînd globul terestru incandescent de deasupra lor, pe „Yorktown" și pe avioanele implicate în operația de recuperare se făceau pregătiri deosebite pentru recuperarea astronauților din apă.

HOWARD BENEDICT

comentator pentru problemele spațiale al agenției Associated Press

Bucătăria portavionului a pregătit în chip de surpriză un tort de 245 de kg cu o suprafață de 6,4 mp, formată din 60 de torturi mai mici, asamblate în așa fel încît să reprezinte o carte de istorie deschisă.

Portavionul „Yorktown", nava conducătoare a unei întregi armate de vase speciale, a ținut gata mai multe avioane și trei elicoptere de recuperare avînd la bord fiecare cîte trei scafandri în costume de cauciuc cu mască și flotoare. Ei au fost antrenați în mod special pentru a readuce la poziție normală capsula, pentru a-i atașa cordoanele de flotare și a-i ajuta pe cosmonauți să iasă din capsulă.

În timp ce se făceau aceste pregătiri, astronauții în cabina „Apollo" se apropiau cu viteză de plafonul invizibil al atmosferei terestre.

În timp ce nava străbătea păturile superioare ale atmosferei, căldura la suprafața cabinei conice a crescut la 3 000 de grade, iar atracția gravitațională a crescut de 7 ori față de normal. Suprafața exterioară a devenit incandescentă, dar în interior astronauții se aflau în siguranță la o temperatură de 21 de grade. În acele momente critice, cînd „Apollo" ar fi putut să se prefacă în scrum sau să fie atras înapoi în spațiu fără a mai putea să se întoarcă, toate comunicațiile radio cu pămîntul au fost întrerupte. Au trecut 3 minute de teamă. Apoi, la 15,43 GMT s-a auzit vocea lui Lovell : „Totul este în regulă".

Două minute mai tîrziu au fost deschise două parașute stabilizatoare. Ele au încetinit viteza navei la 500 km/oră. După un minut s-au deschis ieșind ca niște șerpi, parașutele principale colorate în alb și roșu, fluturînd la 3 047 m deasupra mării. Restul drumului cabina „Apollo-8" l-a străbătut cu viteza melcului... 35 km/oră.

Nava spațială a căzut în apă exact la ora planificată, 5,50 a.m. ora hawaiană (15,50 GMT). Aceasta s-a întîmplat la o distanță de 4 800 m de „Yorktown", unde marinari îmbrăcați în alb formau garda de onoare pe puntea aflată încă în întuneric. Imediat au intrat în funcțiune luminile capsulei care puteau fi văzute de la o distanță de 16 km. Luminile au atras elicopterele care patrulau deasupra oceanului. De la bordul unuia din elicoptere s-a transmis prin radio : „Avem contact direct".

Trecuseră 147 de ore de cînd „Apollo" luase startul la 21 decembrie de la Cape Kennedy. Trei oameni au călătorit 69 de ore pentru a ajunge în preajma Lunii, au înconjurat-o timp de 20 de ore, după care a urmat drumul de întoarcere ce a durat 58 de ore. În total au fost parcurși în spațiu 867 000 de km.

După ce astronauții au amerizat în condiții bune, iar operațiunile de salvare se desfășurau bine, toți așteptau primele raze ale soarelui care să le acorde o vizibilitate mai bună.

Cei trei cosmonauți au așteptat timp de 45 de minute. După aceea scafandrii au ieșit din elicopterele lor sărind în apă, agitîndu-se în jurul, deasupra și dedesubtul cabinei „Apollo". Ei au atașat un imens inel flotor menit să confere cabinei o stabilitate mai mare și o „ancoră marină" care consta dintr-o parașută alungită care să împiedice ca vîntul să ducă cabina.

O barcă de cauciuc a fost cobor în jurul cabinei. Mai întîi Lovell, apoi Borman și în cele din urmă Anders au pus piciorul pe plută.

Cosmonauții au intrat pe rînd în niște coșuri coborîte din elicopter și au fost trași la bordul acestuia.

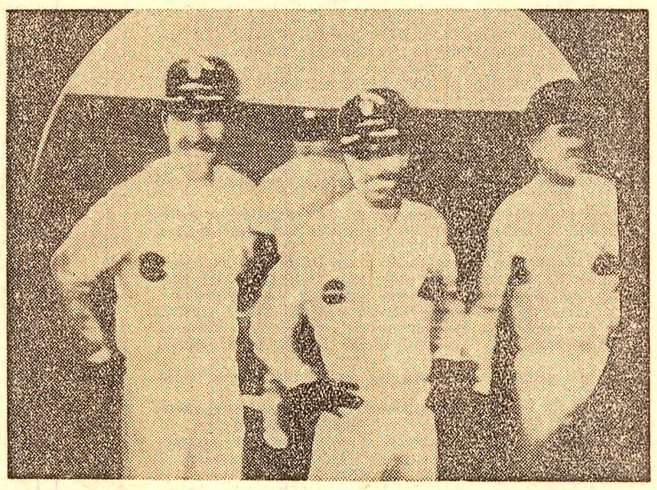

Cei trei cosmonauți pe bordul portavionului „Yorktown"

În momentul în care s-a dat comanda de drepți pentru garda de onoare, pe puntea portavionului a început să se producă agitație. Elicopterul se rotea lin. Rotoarele s-au oprit, roțile au atins platforma portavionului. A fost adusă în grabă o rampă de lemn cu 5 trepte și plasată în dreptul ușii glisante. S-a derulat un covor lung, roșu. Ușa s-a deschis și au apărut astronauții. Zîmbeau.

Erau cu capul gol și fără mînuși. Ecusonul triunghiular de pe piept, cu însemnele N.A.S.A., părea un punct negru pe hainele lor albe. Numai Borman era bărbierit datorită faptului că, nerăbdător, s-a grăbit să folosească un aparat electric de ras aflat la bordul elicopterului de recuperare.

Borman a rostit cîteva cuvinte de mulțumire pentru eforturile depuse de toți cei care au participat la programul Apollo și programul de recuperare.

După aceea astronauții s-au îndreptat spre liftul care i-a dus spre ambulanța vasului spre a fi supuși timp de 20 de ore unor analize medicale.

Medicii au îndepărtat plăcuțele sensibile puse pe pielea cosmonauților de acum o săptămînă pentru a înregistra bătăile inimii, respirația și reflexele. Este prevăzută o analiză a sîngelui pentru a se vedea dacă radiațiile spațiale nu au afectat globulele albe și radiografierea degetelor și călcîielor pentru a se determina dacă imponderabilitatea nu i-a decalcifiat.

Analizele medicale au fost întrerupte pentru ca astronauții să poată vorbi telefonic cu președintele Johnson. Acesta le-a spus : „Felicitări, ați făcut o treabă bună... Ați văzut ceea ce omul nu a mai văzut pînă acum".

Peste două zile astronauții vor pleca cu un avion spre Hawai, apoi spre Houston, unde va avea loc revederea cu soțiile și copiii și întreaga „familie" a funcționarilor și lucrătorilor de la centrul spațial care au făcut posibil efectuarea primului zbor spre Lună.

Primul zbor al omului în jurul Lunii s-a încheiat cu succes

(Urmare din pag. 1)

Astfel, Frank Borman, James Lovell și William Anders au încheiat vineri după-amiază primul zbor al omului în jurul Lunii, zbor al cărui principal obiectiv a fost plasarea navei pe o orbită cît mai apropiată de Lună

Joi la ora 22,52 (ora Bucureștiului), Frank Borman, James Lovell și William Anders au efectuat cea de-a șasea și ultima transmisiune de televiziune în direct de la bordul navei cosmice „Apollo—8", aflată la o distanță de 179 644 km de Pămînt. Timp de cinci minute, camera de luat vederi, dotată cu un teleobiectiv, a înfățișat telespectatorilor imaginea Terrei văzută de la bord ca o jumătate de disc albastru strălucind pe un fond negru, culoarea spațiului cosmic înconjurător. S-au putut zări o parte din America de Sud, Antilele, sud-estul S.U.A. și Atlanticul de Vest, învăluite în nori strălucind în lumina Soarelui.

„A fost pentru noi deosebit de plăcut să participăm la emisiunile de televiziune, a declarat Borman la sfîrșitul transmisiunii adresîndu-se telespectatorilor, și vă invităm să fiți gata să urmăriți și alte emisiuni în viitor, deoarece vor mai fi zboruri cosmice și, desigur, în viitorul nu prea îndepărtat, vor fi astfel de emisiuni transmise chiar de pe suprafața Lunii. Pînă atunci, a încheiat el, aceasta este ultima transmisiune a lui „Apollo—8". La revedere, în curînd ne vom întîlni pe bunul Pămînt".

În ultima parte a zborului de întoarcere pe Pămînt, cosmonauții au efectuat cîteva manevre, care le-au permis intrarea cu precizie în atmosfera terestră, reducerea necesară a vitezei de zbor și, în sfîrșit, amerizarea

Zborul istoric în jurul Lunii al navei cosmice „Apollo-8" „marchează începutul unui proces care nu va înceta niciodată ; omul a început să pătrundă în „Univers" — a declarat dr. Thomas O. Paine, conducătorul Administrației naționale a S.U.A. pentru problemele aeronauticii și cercetarea spațiului cosmic. Zborul, a menționat el, a demonstrat că navele „Apollo" — construite pentru debarcarea primilor americani pe Lună — își pot realiza scopul. Paine a arătat însă, relatează agenția U.P.I., că debarcarea pe Lună nu va fi o certitudine pînă cînd, în primăvara anului viitor, nu va fi experimentat și vehiculul construit în acest scop.

Această misiune va fi îndeplinită de nava „Apollo-9", care urmează să fie lansată la 28 februarie 1969. Ulterior, în mai sau iunie, urmează să aibă loc aselenizarea lină a lui „Apollo-10". Această din urmă dată ar putea să fie devansată sau amînată, în funcție de rezultatele obținute din prelucrarea datelor furnizate de zborul lui „Apollo-8".

Agenția TASS scrie la rîndul său că „succesul zborului navei „Apollo-8" deschide o nouă etapă în istoria cercetărilor cosmice. Pentru prima oară o navă cosmică pilotată de oameni s-a desprins din zona de atracție a Pămîntului, s-a înscris pe o orbită de satelit al unui alt corp ceresc și apoi a fost readusă pe Pămînt".

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.300